

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav asijských studií

Bakalářská práce

Karolína Havlíková

Neologismy v moderní korejštině

Neologisms in Modern Korean

Praha 2020

Vedoucí práce: Mgr. Vladislava Mazaná

Poděkování:

Chtěla bych především poděkovat vedoucí bakalářské práce Mgr. Vladislavě Mazané za odborné vedení, cenné rady a ochotu. Taktéž bych ráda poděkovala doc. PhDr. Miriam Löwensteinové, Ph.D. za její doporučení a pomoc při vzniku této práce.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 16. května 2020

.....

Abstrakt (česky):

Předmětem této bakalářské práce je analýza neologismů užívaných v moderním korejském jazyce. Práce popisuje problémy s jejich definicí a důvody jejich vzniku. Obsahuje systematizaci klíčových způsobů slovo tvorby nových slov za pomoci příkladů. Věnuje se také novým přejatým anglickým slovům, jak přejatým přímo, tak těm vytvořeným v Koreji. Nové anglické výrazy ze tří současných zdrojů jsou následně analyzovány z hlediska slovo tvorby v praktické části práce.

Abstract (in English):

The aim of this thesis is to analyze neologisms used in the modern Korean language. The thesis describes problems with their definition and reasons for their formation. It includes systematization of the crucial ways of new words formation by giving examples. It also deals with new English loanwords, both those borrowed directly and those formed in Korea. New English loanwords from three different sources are then analyzed from the word formation point of view in the practical part of the thesis.

Klíčová slova (česky):

korejština, neologismy, slovtvorba, současná korejština, výpůjčky

Klíčová slova (anglicky):

Korean, neologisms, word formation, Contemporary Korean, loanwords

OBSAH

1 ÚVOD	8
2 METODOLOGIE	10
3 POJEM NEOLOGISMUS	12
3.1 Definice podle české koreanistiky	13
3.2 Korejské definice	14
4 DŮVODY VZNIKU NEOLOGISMŮ	16
4.1 Vnější mimojazykové příčiny.....	16
4.2 Vnitřní jazykové příčiny	18
5 TVORBA NEOLOGISMŮ	20
5.1 Nově vzniklá slova	21
5.2 Kompozice	22
5.3 Hybridní slova	23
5.4 Zkracování	26
5.4.1 Oklešťování.....	28
5.5 Derivace.....	29
5.5.1 Prefixy.....	29
5.5.2 Sufixy	30
6 PŘEJATÉ NEOLOGISMY	34
6.1 Anglická přejatá slova.....	35
6.1.1 Fonologická adaptace anglicismů.....	36
6.1.2 Anglická slova přejatá přímo	38
6.1.3 Anglická slova přejatá přes japonštinu	40
6.1.4 Anglická slova vytvořená v Koreji	40
7 ROZBOR VYBRANÝCH KOREJSKÝCH NEOLOGISMŮ	44
7.1 Výskyt anglických neologismů ve vybraném online novinovém článku	44
7.1.1 Výskyt neologismů.....	45
7.1.2 Rozbor neologismů.....	48
7.2 Výskyt anglických neologismů ve vybrané kapitole prózy	50
7.2.1 Výskyt neologismů.....	50
7.2.2 Rozbor neologismů.....	53
7.3 Výskyt neologismů v online lifestyle magazínu	55
7.3.1 Výskyt neologismů.....	55
7.3.2 Rozbor neologismů.....	58
7.4 Srovnání.....	59
8 ZÁVĚR	63
9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
10 SEZNAM GRAFŮ	69
11 SEZNAM TABULEK	70
12 SEZNAM OBRÁZKŮ	71

13 PŘÍLOHA 1: SLOVNÍČEK TERMINOLOGIE	I
14 PŘÍLOHA 2: OBRÁZKY	II
15 PŘÍLOHA 3: ZDROJE PRO ROZBOR	IV

1 ÚVOD

S neustálým vývojem světa a fenoménem globalizace se rapidně mění i jazyk, což se projevuje hlavně vznikem nových slov. Tento jev vidíme nejvíce v prostředí internetu, nicméně v posledních letech přechází neologismy z internetu i do reálného života. Pokud chceme plně nějakému jazyku porozumět, nesmíme opomíjet i jeho vrstvu nových slov. Neologismy, zejména přejaté anglické výrazy, jsou v současné moderní korejštině všudypřítomné, takže jejich znalost je dnes při porozumění jazyku nutná. Anglicizace korejštiny se netýká pouze fonologie, gramatiky a lexika, ale přesahuje tyto úrovně až do rozvoje literárních žánrů. Tato práce se zaměřuje na lexikální část anglicizace korejštiny a obecný popis neologismů z hlediska slovtvorby v moderní korejštině. Cílem není prozkoumat pouze přímo přejaté výrazy, ale i jak se cizí slova (zejména anglická) změnila ve formě a významu od jejich původního použití, když byla přejata do korejského jazyka, a jak tato slova ovlivnila mechanismy tvorby slov v korejštině. Cílem rozhodně není popsat veškerou neologickou zásobu, protože to by vzhledem k jejímu množství nebylo ani možné, ale ukázat její důležitost z hlediska korejského lexika.

Nejprve popíši metodologii práce, která je rozdělená na teoretickou a praktickou část. Cílem teoretické části je definování neologismu, shrnutí důvodů vzniku nových slov, popis procesů tvorby neologismů a popis přejímání a adaptace přejatých anglických slov. Jako primární zdroj má v této části sloužit nejnovější dostupný seznam neologismů od Národního institutu korejského jazyka. Praktická část práce má pomoci případným zájemcům k lepšímu pochopení distribuce anglických přejatých neologismů, které tvoří největší část korejských neologismů. Rozbor anglických přejatých neologismů ze tří různých zdrojů vychází ze závěrů, které se zformují v teoretické části.

V teoretické části vymezím pojem neologismus za použití českých a korejských definic i definic české koreanistiky. Budu se věnovat problematice spojené s přesnou definicí, která je daná zejména časovou platností nového slova. Popíši, z jakých vnějších a vnitřních důvodů neologismy vznikají obecně, a to jak v Korejské republice, tak KLR. Jádrem teoretické části bude podrobný popis procesu slovtvorby neologismů, kde pro názornost uvedu mnoho příkladů. Vyličím proces slovtvorby od nově vzniklých slov, kompozit, hybridních slov a zkratk po deriváty. Dále bude podstatnou pasáží teoretické části i proces přejímání cizích slov do korejštiny se zaměřením na anglická slova, kdy shrnu jejich fonologickou adaptaci, a pak popíši zvlášť proces přejímání anglických slov přímo, přes japonštinu i formování anglických výrazů v Koreji.

Praktická část práce se věnuje rozboru anglických přejatých neologismů v online novinovém článku, v kapitole novely a v online lifestyle magazínu. U jednotlivých neologismů rozeberu proces slovo tvorby a porovnáám výskyt neologismů v každém zdroji a jejich tematiku. Vyjádřím se i k slohovým příznakům a citovosti výrazů. Na závěr provedu porovnání výskytu anglických přejatých neologismů v jednotlivých zdrojích. Má snaha je prostřednictvím rozboru nastínit frekvenci výskytu anglických přejatých neologismů v současné korejštině a jejich běžné užívání.

Korejské termíny a zkoumané lexikální jednotky uvádím mimo transkripci také v hangŭlu, konkrétně v pořadí hangŭl, transkripce a překlad. U sinokorejských slov nebo afixů uvádím také čínské znaky. Pro práci jsem zvolila k přepisu do latinky českou vědeckou transkripci. Pouze u jmen korejských autorů, kteří píšou anglicky ponechávám anglický přepis jejich jmen. Korejský fonetický systém je složitý a výslovnost, kterou zachycují přepisy, značně přibližná; problémy způsobuje fakt, že nejde o zápis čistě fonetický, ale i morfologický, zohledňující výslovnost hlásek, která se mění podle pozice. Česká vědecká transkripce zachycuje poměrně zdařile celou škálu vokálů, kde se rozlišuje dvojí e (e a ä), dvojí o: o a ō (Λ)- zadní o, spolu s dvojitým u: u a ů (uu), což je zavřená zadní nezaokrouhlená samohláska, tj. samohláska vyslovovaná vzadu s jazykem v maximální zadní pozici. Diftongy ö a ü odpovídají zhruba výslovnosti v němčině. Souhlásky nejsou problematické, až na časté asimilace – progresivní i regresivní – na švech slabik, přepis rozlišuje i korelaci znělý/neznělý a tři základní řady – prosté, intenzivní a aspirované souhlásky. Jediným sporným bodem českého přepisu zůstává písmeno s po jotovaných, které se v Korejské republice změkčuje a výslovnost se blíží spíše š.

2 METODOLOGIE

Již na začátku práce jsem se setkala s problémem vymezení pojmu neologismus. Čeští i korejšští jazykovědci¹ mají odlišné názory na to, co lze považovat za nové slovo a jak vnímat časovou platnost slova. Má snaha tedy byla shromáždit více definic, najít jejich podobnost a dojít k vlastní definici pojmu, kterou jsem se řídila po zbytek práce.

Informace, potřebné k sepsání této bakalářské práce, zejména její teoretické části, jsem čerpala především z odborných článků věnujícím se neologismům a anglickým výpůjčkám v korejštině, případně dalších lingvistických prací. Při rešerši pro tuto práci jsem narazila hlavně na velké množství odborných článků o anglicismech a anglizovaných korejských slovech v korejském jazyce.

Při tvoření příkladů, zejména v kapitole Tvorba neologismů, jsem byla nucena použít jako primární zdroj seznam neologismů Národního institutu korejského jazyka z roku 2014, protože novější bohužel zatím není dostupný. Vzhledem k tomu, že jsem došla k definici neologismu jako slova, které se vyznačuje novostí z hlediska vnímání společností, zejména starší generací, nezdá se ale být seznam z roku 2014 zastaralý.

Setkala jsem se také s problémem, jak kategorizovat tvorbu neologismů, protože už se zdaleka nejedná pouze o binární systém: derivace a kompozice. Korejšští jazykovědci nemají ustálený systém kategorií slovo tvorby neologismů a každý volí vlastní dělení. Nakonec jsem zkombinovala systém dvou korejských jazykovědců² a Národního institutu korejského jazyka, tak abych zahrнула co nejvíce kategorií.

Praktická část práce má sloužit k lepšímu pochopení distribuce anglických přejatých neologismů skrze rozbor tří zdrojů, přičemž vycházím ze závěrů, které jsou zformovány v teoretické části. Jako zdroje pro rozbor jsem vybrala současné texty, u kterých jsem předpokládala vyšší výskyt anglických výpůjček. Online novinový článek z oblasti IT, online článek magazínu o lifestyle a kapitolu populární novely. Cílem práce není zjištění adekvátního výskytu neologismů v korejských textech obecně, k tomu by byl potřeba rozsáhlý korpus. Texty mají primárně sloužit k slovo tvornému rozboru jednotlivých anglických neologismů. Každý text budu analyzovat podle systému, který uvádí Čermák³ - určím nejprve rozsah textu spočítáním slov, určím jednotlivé lemmaty, jejich typy a tokeny. Všechny anglické neologismy z textů rozeberu z hlediska jejich slovo tvorby a porovnáám jejich výskyt v každém zdroji pomocí grafů. Proberu tematiku výrazů, slohové příznaky a citovost. Na závěr provedu

¹ HAUSER, Přemysl; ČERMÁK, František; NEKULA, Marek; GREPL, Miroslav; MARTINCOVÁ, Olga; I, Ču-ün

² I, Ču-ün a KIM, Pjŏng-gŏn

³ ČERMÁK, 2010, str. 232-233

porovnání výskytu anglických přejatých neologismů v jednotlivých zdrojích. Cílem je skrze rozbor přiblížit frekvenci výskytu anglických přejatých neologismů v současné moderní korejštině a jejich běžné užívání.

3 POJEM NEOLOGISMUS

V úvodní kapitole bych se chtěla věnovat problematice spojené s definicí neologismu. Chápání neologismu není pro všechny jazykovědce jednotné, proto bych ráda uvedla několik definic (jak českých, tak korejských) a snažila se najít jejich společný základ pro vymezení pojmu.

V Příruční mluvnici češtiny se dozvídáme, že *„neologismy jsou relativně nová slova, která dosud pevně nezakotvila v povědomí všech mluvčích nebo jsou alespoň ještě jako nová pocíťována. Postupně tento příznak novosti ztrácejí, začínají se vyskytovat ve větší frekvenci a stávají se platnou součástí lexikálního systému. ... Tento proces může být různě rychlý, některé neologismy však v jazyce nezakotví vůbec a zaniknou.“*⁴

Martincová v Novém encyklopedickém slovníku češtiny říká, že neologismus je *„lexikální jednotka, která se ve vztahu k existujícím jednotkám slovní zásoby současného jazyka vyznačuje novostí, a to jak z hlediska vzniku, tak z hlediska funkčního (funkčně systémového, komunikačního, stylistického). Neologismy vznikají z potřeby pojmenovat nové věci, jevy, i z potřeby nahradit dosavadní výrazy prostředkem přesnějším nebo výraznějším. Vznikají též jako výsledek záměrného hledání (citově, intelektuálně) působivého vyjádření. Bývají i výsledkem spontánního tvoření. Neologismy se objevují ve všech komunikačních sférách a útvarech národního jazyka.“*⁵

Lotko popisuje ve svém Slovníku lingvistických termínů pro filology neologismus jako *“nevžitý, neustálený tvar, nové slovo, popř. jeho nové užití n. jiná nová jednotka v jazyce vzniklá, resp. vznikající, popř. do něj převzatá odjinud z potřeby pojmenovat něco nového.“*⁶

Všechny tři definice se shodují ve vymezení neologismu jako nového slova, ať už se jedná o zcela nové slovo nebo jen nové užití již existujícího slova. Problém nastává ve vnímání novosti slova, tedy časového kritéria pro zhodnocení slova jako nové. Jak bylo zmíněno výše, podle Příruční mluvnice češtiny se jedná o slova, která ještě neberou všichni mluvčí jako zakotvená a ztrácejí svůj status neologismu, pokud se stanou součástí lexikálního systému. Podobný názor nalezneme i v Nauce o slovní zásobě, kde autoři formulují neologismus jako slovo, které nejprve užívá menší počet mluvčích, někdy dokonce pouze jeden, ale pokud se postupným šířením začne obecně užívat, tak ztrácí svůj příznak novosti.⁷

⁴ GREPL, 1995, str. 95

⁵ MARTINCOVÁ, 2017

⁶ LOTKO, 2000, str. 78

⁷ HAUSER, 1980, str. 43

Pocit'ování novosti může ovšem být často subjektivní. Hauser dodává, že jsou to společenské podmínky a hodnocení, které určují, zdali může být slovo prohlášeno za neologismus. Proto je podle něho lepší jednoduše označovat jako neologismus lexikální jednotky, které se dosud nevyskytovaly v lexiku, ale mají možnost stát se jeho součástí.⁸ O složitém vymezení novosti slova se vyjadřuje i Čermák, který tvrdí, že samotný pojem neologismus je relativní, protože se vztahuje k úzce vymezenému časovému období, které lze velmi obtížně definovat. Doplňuje, že „v takovém pojetí neologismu je tedy zjevný paradox: vzhledem ke (1) skutečnému časovému momentu, kdy se neologismus vyskytne, (2) následné a obvyklé opožděné registraci lexikografem, (3) ještě pozdějšímu lexikografickému zpracování a popisu, (4) které až o něco později může být teprve publikováno (knižně apod.) vlastně už o neologismus obvykle nejde. [...] Neologismus v takto opraveném a strážlivějším pojetí tedy především předpokládá lexémy ustálené a do značné míry v systému etablované, které jako novější vnímá především starší generace, která je však užívá nejméně, popř. neužívá vůbec.“⁹

V této práci budu definovat neologismus podobně jako Čermák jako slovo, které se vyznačuje novostí z hlediska vnímání společností, zejména starší generací. Jinak řečeno slova do jisté míry již zakotvená, ale stále vnímaná jako nová.

Výše zmínění jazykovědci se také shodují v tom, že velkou část neologismů tvoří cizí slova přejatá. V Novém encyklopedickém slovníku češtiny definují autoři výpůjčku neboli přejímku jako „výsledek jazykového kontaktu dvou nebo více jazyků“. Dále specifikují, že při tomto jazykovém kontaktu dochází k integraci nějakého jazykového materiálu zdrojového jazyka do jazyka přijímacího.¹⁰ Čermák o výpůjčkách říká, že je neustále přejímáme a záleží u nich jak na momentální době vypůjčení, tak na zdrojovém jazyce. Dodává, že hlavním zdrojovým jazykem je v posledních letech bezpochyby angličtina.¹¹ Hauser podobně konstatuje, že „přejímání slov bylo vždy procesem, jímž se opatrovala v jazyce nová slova.“¹² Protože jsou přejímky důležitou kategorií neologismů, budu jim v této práci věnovat vlastní kapitolu.

3.1 Definice podle české koreanistiky

Vladimír Pucek v Lexikologii korejštiny neologismy neboli nová slova uvádí korejskými termíny 신어 [sinö] a 새말 [sämal], které si vypůjčil od korejských lingvistů. Vyjadřuje se o nich jako o protipólu k archaismům. Dodává, že jde o slova, která používá zprvu

⁸ HAUSER, 1980, str. 44

⁹ ČERMÁK, 2010, str. 219-220

¹⁰ NEKULA, 2017

¹¹ ČERMÁK, 2010, str. 221

¹² HAUSER, 1980, str. 47

jen omezený počet lidí, ale mnohé mohou postupně zdomácnět a vstoupit do běžné slovní zásoby.¹³ Jeho definice neologismů je tedy podobná definicím českých jazykovědců zmíněných dříve v tom, že bere v potaz jejich přechod do běžné slovní zásoby. Stejně tak zmiňuje, že velkou součástí korejských neologismů jsou slova cizího původu.

V Koreji však někdy vyčleňují zvlášť módní slova tzv. 유행어 [juhängö], která se vyznačují velmi krátkou životností a často se obměňují, ale také se mohou postupně stát součástí běžné slovní zásoby. Jedná se zejména o slova s hovorovým či slangovým zabarvením.¹⁴

3.2 Korejské definice

V online slovnících 우리말샘 ([Urimal säm], Otevřený slovník korejštiny) a 표준국어대사전 ([Pchjodžungugö täsadžön], Slovník standardní korejštiny) vytvořených Národním institutem korejského jazyka definují neologismus (신어 [sinö], 신조어 [sindžoö], 새말 [sämal]) jako nově vzniklé slovo nebo jako nově zdomácnělé cizí přejaté slovo.¹⁵ Již z této jednoduché definice můžeme poznat, že přejímky tvoří podstatnou část korejských neologismů.

I Ču-ün ve své práci dobře shrnuje definici neologismu podle jednotlivých korejských slovníků, ať už v nich nazývají neologismus *sinö*, *sindžoö* nebo *sämal*. Slovník Kugöggjojukhak (Slovník výuky korejského jazyka) definuje *sinö* jako nové slovo, od jehož vzniku neuplynula dlouhá doba. Slovník Kugöhak (Slovník korejské lingvistiky) považuje zase *sämal* jako kolektivní termín pro nová slova, včetně cizích slov. Ve slovníku Kugöhak önhak jongö (Slovník termínů korejské lingvistiky) berou za *sinö* i *sämal* všechna nově vytvořená slova nebo nově vypůjčená slova z cizích jazyků, anebo slova, která existovala již dlouho, ale dostala nový význam. Tyto definice se shodují, že jde o nově vytvořená slova nebo přejatá cizí slova a zároveň moc nerozlišují mezi jednotlivými názvy pro neologismus – *sinö*, *sindžoö* a *sämal*. I Ču-ün však upozorňuje, že podle některých jazykovědců mohou mít tyto názvy trochu jiný význam a uvádí definice těchto slov podle Mun Küm-hjöna. Podle něj je *sinö* pojem zahrnující slova, která byla nově vytvořena bez flexibility a původního jazyka, slova vytvořená pomocí existujících jazykových materiálů, slova vytvořená přidáním nového významu existujícímu

¹³ PUCEK, 2013, str. 69

¹⁴ PUCEK, 2013, str. 72

¹⁵ Urimal säm. Kungnip kugöwön [online]. [cit. 12.12.2019]. Dostupné z: <https://opendict.korean.go.kr/main>, Pchjodžungugö täsadžön. Kungnip kugöwön [online]. [cit. 12.12.2019]. Dostupné z: <http://stdweb2.korean.go.kr/main.jsp>

slovu a cizí slova. *Sindžoŏ* definuje jako slova, která jsou vytvořena spojením již existujících jazykových materiálů, ať z korejského jazyka, tak z cizího jazyka, a nebo jako slova, která jsou vytvořena odříznutím části existujícího slova, také změnou jeho formy. Dále vymezuje i pojem 신생어 [sinsängŏ] jako nově vytvořená slova bez flexibility a původního jazyka.¹⁶

Podle těchto definicí má *sinŏ* širší význam než *sindžoŏ*. *Sinŏ*, o kterých běžně v současnosti mluvíme, zahrnují jak slova, která jsou vytvořena pomocí existujících jazykových materiálů, tak zcela nově vytvořená slova, ale i slova která jsou pouhým rozšířením významu již existujících slov a cizí přejatá slova.

Kritéria pro zařazení nového slova do slovníku podle Národního institutu korejského jazyka jsou následující. „*Při registraci nových slov (sindžoŏ) do slovníku jsou vyloučena slova, která se používala jen chvíli a poté zmizela. Sleduje se, v jaké míře se slova používají, a pokud se začnou používat běžně, jsou přidána do slovníku. Po zkoumání velmi používaných slov vycházejících z korpusu se posuzuje doba používání, význam používání a standardní status. Poté je heslové slovo přidáno do dokumentu. Tento dokument dále posuzuje Rada pro doplňující informace Slovníku standardní korejštiny a až potom je přidán do slovníku. Proto, i když se ve zprávách nebo novinách používá nové slovo, je obtížné, aby bylo přidáno do Standardního korejského slovníku.*“¹⁷ Podle těchto kritérií lze také usuzovat, že neologismus je již víceméně ustálené slovo, a ne pouze slovo módní, které by se používalo jen krátkou dobu.

V této práci se budu držet širšího pojmu pro neologismus *sindžoŏ*, v kterém jsou obsažena i cizí přejatá slova, protože jsou podle mého názoru podstatnou součástí současných korejských neologismů. Zároveň, jak již bylo zmíněno výše, budu podobně jako Čermák definovat neologismy jako slova, která se vyznačují novostí z hlediska vnímání společností, zejména starší generací.

¹⁶ I, Ču-ŭn, 2010, str. 4-5

¹⁷ [online]. Dostupné z:

https://www.korean.go.kr/front/onlineQna/onlineQnaView.do?mn_id=216&qna_seq=123966. [cit. 2019-12-19].

Pozn.: 온라인가나다 [onlain kanada], spadající pod Národní institut korejského jazyka, je oficiální fórum, kde se veřejnost může ptát na normy, gramatiku a obsah Standardního korejského slovníku.

4 DŮVODY VZNIKU NEOLOGISMŮ

Podle V. Pucka vznikají neologismy z příčin vnějších i vnitřních. Vnější mimojazykové příčiny jsou způsobeny společenskou potřebou pojmenovat nové věci, jevy, pojmy apod. Zvláště období převratných společenských změn, dobové jevy a události nebo vznik nových oborů vedou k novým pojmenováním.¹⁸ Toto dělení si Pucek vypůjčil od Hausera, který v Nauce o slovní zásobě dále rozvádí, že na druhou stranu „*vnitřní jazykové důvody vzniku neologismů jsou stylistické a strukturní. Potřeba nově odstíněného stylistického pojmenování vede ke vzniku neologismů básnických. Takové tvoření není bezprostředně vynuceno potřebami společenskými, ale může být ovlivněno dobovými názory na básnický jazyk.*“¹⁹ U strukturní příčiny jde hlavně o záměnu dosavadního výrazu za nový, protože starý nevyhovuje svou formou nebo obsah slova byl překonán novými poznatky. Další subjektivní příčinou je purifikace jazyka, která např. probíhala v Koreji v několika vlnách purifikačních hnutí v obou částech země.²⁰

4.1 Vnější mimojazykové příčiny

Ukažme si nyní na pár příkladech neologismů, jaké mohly být vnější mimojazykové příčiny pro jejich vznik.

Tabulka 1: Vybrané neologismy a vnější mimojazyková příčina jejich vzniku²¹

neologismus	transkripce	význam	příčina vzniku
나평족	napchingdžok	člověk nebo skupina, která si užívá kempování v noci	kempování nabylo ve společnosti na popularitě
낙마생	nagbasäng	univerzitní student hledající práci přirovnáván k velbloudovi, který se snaží dostat uchem jehly	vznik fenoménu vysoké nezaměstnanosti mladých

¹⁸ PUCEK, 2013, str. 69

¹⁹ HAUSER, 1980, str. 45

²⁰ PUCEK, 2013, str. 71-72; Purifikaci korejského jazyka se věnuje práce Gabriely Repkové viz REPKOVÁ, Gabriela. *Čínské znaky a jazykové purifikačné hnutie v Kóreji*. Praha, 2011. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav Dálného východu. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Tomáš Horák, Ph.D.

²¹ Příklady jsem vybrala ze seznamů neologismů zveřejňovaných Národním institutem korejského jazyka. PAK, Jong-čchan. *2004 njön sinö*. (Neologismy roku 2004.) Kungnipkugöwön, 2004. a NAM, Kil-im. *2014 njön sinö čosa pogosö*. (Zpráva o výzkumu neologismů roku 2014.) Kungnipkugöwön, 2014.

냥스타그램	njangsŭtchagŭrām	sociální síť, kam člověk přidává fotografie koček	fenomén sociálních sítí v rámci internetu
악플러	akpchŭllŏ	člověk, který píše negativní komentáře na internetu	internet vstupuje do běžného života
크림핑	kchŭrŏmpching	druh pouličního tance (z anglického krumping)	nový taneční styl nabył ve společnosti na popularitě

Z příkladů se můžeme přesvědčit, že příčinou pro vznik mnoha nových slov jsou nejrůznější nově vzniklé společenské jevy, ať už jde o nějaké společenské problémy nebo příchod trendů ze zahraničí.

Internet je fenomén, který měl a má bezpochyby velký vliv na vytváření a přejímání nových slov. Pak Čong-ho ve své studii o jazyku používaném v prostředí mobilních aplikací uvádí, že aplikace jako Messenger umožnily vést rozhovory kdykoliv a kdekoliv. Jeho průzkum u studentů vysokých škol ukazuje, že ve virtuálních prostorech jako je Messenger tráví v průměru 1 hodinu a 7 minut za použití písemného projevu mezi jednotlivci nebo skupinami. Nejběžnějšími slovy, která při této komunikaci používají jsou právě neologismy.²²

S globalizací začala nejen do Koreje proudit výraznější množství anglických přejatých výrazů, která pojmenovávají nově vzniklé věci. Tento vliv můžeme vidět zejména v oblasti technologií, protože je to velmi dynamický obor. V následující tabulce uvedu některé příklady přejatých anglických výrazů z této oblasti, které jsou vybrány z nejnovějšího dostupného seznamu neologismů Národního institutu korejského jazyka.

Tabulka 2: Vybraná přejatá anglická slova související s technologií²³

neologismus korejsky	transkripce	význam
딥 데이터(deep data)	dip deitchŏ	sběr dat, který je díky analýze vysoce kvalitní a relevantní
셀피(selfie)	selpchi	fotografický autoportrét

²² PAK, Čong-ho, 2017, str.279; Korejštinou v internetové komunikaci se zabývá práce Elišky Uhlířové viz UHLÍŘOVÁ, Eliška. *Korejščina v internetové komunikaci*. Praha, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav Dálného východu. Vedoucí práce PhDr. Mgr. Tomáš Horák, Ph.D.

²³ NAM, Kil-im, 2014, pozn.: Příklady jsem vybrala podle tématu ze seznamu neologismů zveřejněných Národním institutem korejského jazyka z roku 2014.

컨슈미디어(consume media)	kchönsjumidiö	reklama vytvořená se zaměřením přímo na spotřebitele
톱사이트(TOPCIT)	tchopsit	system pro posuzování schopnosti podnikatelů v oblasti informačních a komunikačních technologií vykonávat svou práci
트위프(tweep)	tchüüp	člověk používající sociální síť twitter
해시 태그(hash tag)	häsi tchägü	je slovo nebo fráze označená znakem „#“ na sociálních sítích

Neologismy z oblasti IT můžeme hojně vidět i v českém jazyce. 셀피 [selpchi] má obdobu v českém jazyce ve tvaru selfie. Zatímco v češtině jde o nesklonné substantivum, v korejštině lze ke slovu připojit pádové koncovky a pomocné partikule, jako kdyby se jednalo o korejské slovo.

4.2 Vnitřní jazykové příčiny

Nejčastějším vnitřním jazykovým důvodem pro vznik neologismů jsou strukturální důvody. Pro Koreu byla typická záměna cizího slova za nově vytvořené domácí slovo. Pucek uvádí, že toto úsilí o „čistotu“ korejského jazyka probíhalo v rámci purifikačního hnutí, a to hlavně po konci okupace Koreje Japonskem. Purifikační snahy se aplikovaly souběžně v jižní i severní Koreji. Nejprve bylo hlavním cílem zbavit se japanismů a zároveň se polemizovalo o tom, do jaké míry na dále užívat čínské znaky. Intenzivně se rozvinulo purifikační hnutí až v 60. letech v KLDŘ, kde kromě cíle posílit původní korejská slova mělo i nacionalistický a ideologický podtext. V KR se rozvinulo hnutí v takové míře až v 70. letech.²⁴

Purifikace v KLDŘ se týkala hlavně sinokorejských slov, japonských slov a cizích slov, která Severokorejci měnili na čistě korejská slova, pod záminkou, že budou více srozumitelná. Například sinokorejské slovo pro vyjádření bolesti zubů 치통 [čchitchong] purifikovali na korejské slovo 이쑤기 [issogi]. Navíc kvůli politické propagandistické demagogii byla hojně vytvářena nová slova (jak korejská, tak sinokorejská) jako 군중가요 ([kundžunggajo], masová píseň) nebo 혁명전우 ([hjöngmjöngdžönu], revoluční vojáci). Dalším aspektem změn bylo, že se vzala již existující slova a přidělil se jim nový význam jako u 동무 ([tongmu], přítel), kde se

²⁴ PUCEK, 2000, str. 245

význam přenesl na „soudruh“. Vytvoření takových umělých pravidel jazyka vedlo ve výsledku k mnohem drastičtějším změnám slovní zásoby na Severu než na Jihu. Na Severu byla o dost více purifikována cizí slova. Co se týče sinokorejských slov, tak na Jihu byla purifikovaná pouze část, ale většina byla zachována. Na Severu ale začali sinokorejské výrazy nazývat *어려운 한자어* ([*örjoun handžaö*], „složitě sinokorejské výrazy“) a purifikovali je pod záminkou, že korejské výrazy budou lehčí a srozumitelnější.²⁵

Tendence purifikovat jazyk se však objevují dodnes, například kvůli očištění korejštiny od anglických výrazů vzniklo hnutí za čistotu korejštiny tzv. *언어 파괴* ([*önö pchagö*], ničení jazyka). Angličtina je občas vnímána jako narušitel a někdy i nebezpečí pro korejský jazyk a korejskou kulturu. Několik organizací se snaží ochránit korejský jazyk před vnějšími vlivy (hlavně angličtiny) a prosadit názor, že anglicismům je potřeba se vyhýbat.²⁶

²⁵ HAN, Jong-un, 2015, str. 53-63, Han Jong-un chtěl ve své práci zároveň co nejpřesněji srovnat slovní zásobu obou Korejí, a proto k tomu použil dva slovníky, které jsou nejaktuálnější a obsahují nejvíce heslových slov: jihokorejský slovník *표대* [Pchjodä] a severokorejský slovník *조대* [Čodä]. Při srovnávání zjistil, že počet slov, která se vyskytují pouze v jihokorejském Pchjodä je 228,474 a počet slov vyskytujících se pouze v severokorejském Čodä je 138,472. Z toho vyplývá, že na Severu není až 52 % jihokorejských slov známo a stejně tak Jihokorejci nerozumí až 39 % severokorejštiny. Hlavní část těchto jihokorejských slov tvoří přejeté neologismy, a to zejména z angličtiny.

²⁶ RÜDIGER, 2018, str. 189

5 TVORBA NEOLOGISMŮ

V tradiční korejské gramatice byla tendence se při tvorbě slov soustředit na binární systém: derivace a kompozice. A za zdroj morfémů nebo slov pro vytvoření neologismu byly považovány pouze korejská slova a čínské znaky. Růstem vlivu cizích jazyků však přibýlo i mnoho dalších procesů tvorby nových slov.²⁷

I Ču-ün proces tvorby neologismů přehledně rozděluje do tří větších kategorií. První kategorií je vytváření nových slov za použití již existujících slov. To zahrnuje kompozita (합성어 [hapsöngö]), deriváty (파생어, [pchasängö]) a zkratky (줄임말 [čurimmal]). Jde o nejčastější způsoby tvoření neologismů, takže sem většina neologismů spadá. Navíc sem spadá i případ, kdy se rozšíří nebo nějak změní význam již existujícího slova. Neologismům, které projdou tímto procesem, je také lehčí porozumět. Druhou kategorií je vznik neologismů bez přítomnosti původního slova. Těmto slovům je těžké porozumět a jejich používání je často omezeno na konkrétní skupiny příjemců. Proto se vyskytují hlavně v slangu, argotu apod., ale lze je nalézt i v běžné slovní zásobě. Třetí kategorií je přejímání cizích slov. Tato kategorie se stává aktivní, protože přístup k cizím zemím je snadnější. V minulosti se běžně cizí slova, která se objevila v Koreji, přeložila do korejštiny, ale v současnosti se většina cizích slov používá se svou původní výslovností.²⁸

Ve své studii slovo tvorby neologismů vymezuje Kim Pjōng-gön kromě známých způsobů slovo tvorby neologismů jako je kompozice a derivace i 신생어 ([sinsängö], angl. coinings, nově vzniklá slova), 절단어 ([čöltanö], angl. clippings, “okleštěná slova”) a 혼성어 ([honsöngö, angl. blends, hybridní slova).²⁹

V nejnovější dostupné zprávě o výzkumu neologismů Národního institutu korejského jazyka rozdělují neologismy z hlediska slovo tvorby následovně:³⁰

- Jednoduchá slova (단일어 [tanirö])

²⁷ SONG, 2011, str. 10; pozn.: Derivace a kompozice nejsou jediné dva způsoby tvoření slov, jde ale zdaleka o nejrozšířenější procesy.

²⁸ I, Ču-ün, 2010, str. 5-6

²⁹ KIM, Pjōng-gön. Sindžoöüi čöbööp jōngu. (Studie o slovo tvorbě neologismů) Hanmaljōnguhakhö, 2017., str. 5, Sinsängö definuje Kim jako nově vzniklá slova z důvodu potřeby vyjádřit nové věci a koncepty jako například 혈 ([höl], zvolání, výkřik; používá se při pocitu překvapení nebo když člověk nemá slovo). Čöltanö je podle Kim vytvořeno vynecháním slabiky již existujícího slova jako například 캐릭터 ([kchärik], charakter), které je zkrácené slovo 캐릭터 [kchäriktehö]. Honsängö vysvětluje jako slovo tvořené z dvou nebo více slov, frází či částí vět jako například výraz pro jídlo 라볶이 ([rabokki], ramen s rýžovými koláčky), které je spojením slov 라면 ([ramjōn], ramen) a 떡볶이 ([ttökpokki], rýžové koláčky). (str.6-16)

³⁰ NAM, 2014, str. 24

- Nově vzniklá slova (생성어 [sängsöngö])
- Výpůjčky (차용어 [čchajongö])
- Složená slova (복합어 [pokchabö])
 - Kompozita (합성어 [hapsöngö])
 - Sloučeniny (합성어 [hapsöngö])
 - Hybridní slova (혼성어 [honsöngö])
 - Zkrácená slova (축약어 [čchugjagö])
 - Deriváty (파생어, [pchasängö])
 - Prefixové deriváty (접두 파생어 [čöptu pchasängö])
 - Sufixové deriváty (접미 파생어 [čömnü pchasängö])

Jak je vidět, korejští jazykovědci nemají ustálený systém kategorií slovtvorby neologismů a každý volí vlastní dělení. Různými způsoby jsou použity morfémy různého původu, slova, dokonce i některé jazykové části, které nejsou jazykovou jednotkou, k vytváření nových slov v korejštině. Čím více jazyků přichází do Koreje³¹, tím více způsobů bude vynalezeno pro vytváření slov. Proto se bude problém se systematizací slovtvorby korejských neologismů i nadále zvětšovat. V práci se budu věnovat nejen klasické kompozici a derivaci, ale i dalším výše zmíněným procesům slovtvorby neologismů. Podrobněji rozvinu jednotlivé kategorie a na konkrétních příkladech ukáži, jak fungují v současné korejštině.

5.1 Nově vzniklá slova

Nově vzniklá slova (신생어, [sinsängö], angl. coinings) vznikají z důvodu potřeby vyjádřit nové věci a koncepty. Nová slova vytvořená pouze z jednoho slova jsou v korejštině ojedinělá oproti jiným slovtvorným způsobům jako kompozice a derivace.³² Existuje mnoho nových slov, která vznikla vypůjčením z cizího jazyka, čemuž se budu věnovat podrobněji v kapitole 6.

Tabulka 3: Příklady – nově vzniklá slova (sinsängö)³³

neologismus	transkripce	význam
광삭(光削)	kwangsak	vymazat něco bleskurychle

³¹ Z cizích jazyků tvoří dnes největší podíl slova převzatá z angličtiny, dále pak ale i z francouzštiny, němčiny, italštiny, méně i z ruštiny. (PUCEK, 2013, str. 30)

³² KIM, Pjöng-gön, Sindžoöüi čoöböp jöngu. (Studie o slovtvorbě neologismů), str. 6

³³ Tabulka vytvořena ze seznamu NAM, 2014

두뚝치	tudumčhit	příslovce pro lehké pohyby do rytmu hudby při tanci
소오름	soorŭm	husí kůže způsobená zimou, strachem nebo nechutenstvím
잉재(剩才)	ingdžä	člověk, který využívá svého vynikajícího talentu k tomu, aby dělal bezvýznamné věci

Výše jsem zmínila některé příklady sinsängö. Nově vzniklá slova mohou být korejská jako 두뚝치 [tudumčhit] a 소오름 [soorŭm] a nebo sinokorejská jako 광삭 [kwangsak] a 잉재 [ingdžä]. Nejčastěji jsou ale přejata cizí slova (viz kapitola 6).

5.2 Kompozice

Kompozice je nejčastějším procesem vytváření nových slov. Kompozita (합성어 [hapsöngö]) jsou složena ze dvou a více kořenů slova, jejichž významy jsou v různé míře idiomatizovány.³⁴

Z hlediska slovních druhů, z nichž jsou kompozita složena, lze kompozita dělit na substantivní, verbální a adjektivní. Podle sémantické klasifikace se vyskytují v korejštině tři typy kompozit: endocentrické, exocentrické a koordinované.³⁵ Endocentrická kompozita se skládají z jádra, které představuje základní význam celého kompozita a z modifikátoru, který přiřazuje vlastnost jádru. Například u slova 앞문 ([apmun], hlavní vchod) je jádrem 문 ([mun], dveře) a modifikátorem 앞 ([ap], přední). Oproti tomu exocentrická kompozita nemají jádro, ale jsou to hyponyma nějakého nevyjádřeného sémantického jádra. Jejich význam se často nedá uhodnout z jednotlivých částí. Například u kompozita 밥통 ([paptchong], hlupák) nelze odvodit jeho význam z významu 밥 ([pap], rýže) a 통 ([tchong], koš). U koordinovaných kompozit jsou všechny části slova stejně důležité při určování významu slova. Jedná se například o 봄가을 ([pomgaül], jaro-podzim), které je spojením 봄 ([pom], jaro) a 가을 ([kaül], podzim).³⁶

³⁴ SOHN, Ho-min, 1999, str. 242

³⁵ „Syntakticky jsou vnější (exocentrická) kompozita exocentrické konstrukce, což znamená, že jejich morfosyntaktické vlastnosti nejsou odvoditelné z morfosyntaktických vlastností jejich kořenů; tím se liší od vnitřních (endocentrických) kompozit, která jsou endocentrická. Např. vnější kompozitum strašpytel je jméno, které obsahuje jméno pytel, obě jména ale mají různé morfosyntaktické vlastnosti.“ (ZIKOVÁ, 2017) Oproti tomu koordináční (souřadné) kompozitum je „v tradiční slovtvorbě kompozitum, jehož členy jsou v syntaktickém vztahu formální souřadnosti (přiřazenosti) a významové koordinace, tzn. mají rovnocennou platnost syntaktickou i sémantickou.“ (BOZDĚCHOVÁ, PŘÍŘAŽOVACÍ KOMPOZITUM, 2017)

³⁶ SHI, Chung-kon, 2015, str. 65-66

Mezi neologismy jsou nejčastější substantivní kompozita. Neologismy, které jsem vybírala z nejnovějšího seznamu neologismů Národního institutu korejského jazyka, tvořily z asi 97 % substantiva. Neologismy, které vznikly kompozicí tvořily 23 % ze všech neologismů.³⁷

Níže uvádím příklady některých neologismů vytvořených procesem kompozice.

Tabulka 4: Vybrané neologismy vytvořené procesem kompozice³⁸

neologismus	transkripce	význam
곰손 (곰+손)	komson	metaforické označení pro někoho, kdo je nemotorný, nešikovný
그린라이트 (그린+라이트)	kürinraitčü	signál toho, když má někdo o někoho zájem, je do něj zamilovaný
로열와이프 (로열+와이프)	rojölwaipchü	hospodyňka, která kupuje hlavně drahé kuchyňské náčiní
부릅눈 (부릅+눈)	purümnun	vykulené strašidelné oči

곰손 [komson] je příkladem exocentrického kompozita. Skládá se z korejských slov 곰 ([kom], medvěd) a 손 ([son], ruce), ze kterých je těžké pochopit význam slova. (příklad užití viz Obrázek 5, Příloha 2) To samé platí pro 그린라이트 [kürinraitčü], které je složeno z anglických slov 그린 ([kürin], green) a 라이트 ([raitčü], light). Slovo 부릅눈 [purümnun] je oproti ostatním příkladům složeno ze slova a kořene slova – z 부릅 [purüp], které je kořenem slovesa 부릅뜨다 ([purüpttüda], zírat) a 눈 ([nun], oči). Jedná se o endocentrické kompozitum, kde je jádrem slovo 눈 [nun] a modifikátorem kořen 부릅 [purüp]. U slova 로열와이프 [ojölwaipchü] by se mohlo zdát, že se jedná o endocentrické kompozitum, které nese stejný význam jako anglické royal wife, tedy věrná žena. Nicméně se jedná o metaforické označení pro hospodyňku, která kupuje hlavně drahé kuchyňské náčiní a jde proto o kompozitum exocentrické.

5.3 Hybridní slova

Hybridní slova (혼성어 [honsöngö], angl. blends) jsou podle online slovníku 우리말샘 ([Urimal sām] slova, která vznikají skládáním částí dvou slov.³⁹ Čeští jazykovědci řadí hybridní

³⁷ NAM, 2014, str. 22

³⁸ Tabulka vytvořena ze seznamu NAM, 2014

³⁹ Urimal sām. Kungnip kugöwön [online]. [cit. 12.12.2019]. Dostupné z: <https://opendict.korean.go.kr/main>

slova mezi kompozita a definují je jako kompozita podle jazykového původu členů, tedy složeninu domácího a cizího základu.⁴⁰ Mezi kompozita řadí korejská hybridní slova i Nam Kil-im.⁴¹ Kim Pjōng-gōn si však bere za úkol rozpoznat hybridní slovo jako nový typ slovo tvorby. Hybridní slova jsou formována spojením vybraných slabik ze slova. Jenže slabiky nelze brát jako kořen slova, protože nejsou centrální částí reprezentující pravý význam. Navíc hybridní slova mohou být tvořena dvěma způsoby současně – zkracováním a kompozicí, tedy ne pouze kompozicí jako kompozita.⁴²

Původní slova, z kterých hybridní slovo vzniká, nejsou pouze korejská a sinokorejská, ale i cizí. Například hybridní slovo 몰래바이트 ([molläbaitchŭ], nelegální práce) slučuje korejské slovo 몰래 ([mollä], tajný) a německé slovo 아르바이트 ([arübaitchŭ], práce, něm. Arbeit)⁴³. Hybridní slova se skládají nejen z kompozit a derivátů, ale i ze zkrácených slov a hybridních slov. Například slovo 선פל ([sōnpchŭl], dobrá odpověď) je sloučeninou 선한 ([sōnhan], dobrý) a 리פל ([ripchŭl], odpověď), přičemž 리פל [ripchŭl] je zkráceninou anglického slova 리플라이 ([ripchŭllai], reply). Slovo 레캉스 [rekchangšŭ] zase slučuje hybridní slovo 레포츠 [repchočchŭ] a anglické slovo 바캉스 ([pakchangšŭ], dovolená, angl. vacance), přičemž hybridní slovo 레포츠 ([repchočchŭ], volnočasové sporty) slučuje anglická slova 레저 ([redžŏ], volný čas, angl. leisure) a 스포츠 ([sŭpchočchŭ], sporty, angl. sports). Komponenty hybridního slova nejsou jen z jednotlivých slov, ale i z řetězce až čtyř slov, fráze nebo věty. Například hybridní slovo 장미단추 [čangmidančchu] je z řetězce slov 장거리 ([čangkŏri], dlouhá vzdálenost), 미녀 ([minjŏ], kráska), 단거리 ([tankŏri], krátká vzdálenost) a 추녀 ([čchunjŏ], ošklivka) a znamená to, když se nějaká žena zdá být pěkná z dálky, ale zblízka je ošklivá. (příklad užití viz Obrázek 2, Příloha 2) Obvykle, když se vytváří hybridní slovo (i když jsou původně komponenty věty), je zkráceno na maximálně čtyři slabiky, což může být způsobeno tradicí čtyřslabičných idiomů v korejštině. Slabika, která je vytažena ze slova/části slova je ta, která je významově nejdůležitější a při jejím vybírání a krácení slova není brán ohled na vnitřní strukturu jako morfologii. Například hybridní slovo 입미진오 [immidžino], které je složeno pouze ze čtyř významově nejdůležitějších slabik, vychází z věty

⁴⁰ BOZDĚCHOVÁ, HYBRIDNÍ KOMPOZITUM, 2017

⁴¹ NAM, 2014, str. 24

⁴² KIM, Pjōng-gōn, Sindžoŭi čöobŏp jōngu. (Studie o slovo tvorbě neologismů), str. 20

⁴³ V korejštině 아르바이트 [arübaitchŭ] nemá stejný význam jako německé Arbeit, ale znamená práci na částečný/zkrácený úvazek nebo brigádu.

„입가에 미세한 진동도 오지 않는다.“ (Rty se ani trochu nepohnou. Jinými slovy, něco není vůbec vtipné).⁴⁴

Hybridní slova mohou být rozdělena podle sémantického vztahu jednotlivých komponentů. Hybridní slovo, které spojuje slova se synonymním významem a je interpretováno jako spojení α a β je souřadné hybridní slovo. Hybridní slovo, ve kterém α pro β nebo β pro α hraje modifikující roli je modifikované hybridní slovo. A hybridní slovo, které může být parafrázováno větou je syntetické hybridní slovo.⁴⁵

Níže uvádím příklady neologismů, která vznikla tímto hybridním způsobem.

Tabulka 5: Hybridní slova⁴⁶

neologismus	transkripce	význam
골든브리티 (z angl. golden celebrity)	koldŭnpŭritchhi	celebrita, která se objevuje v televizních pořadech v době vysoké sledovanosti
대프리카 (大←Africa)	täpchŭrikcha	výraz pro korejské město Tägu, které bývá v létě teplejší než ostatní místa
리스트티클 (z angl. list article)	risŭtchikchŭl	krátký článek, který je ve formátu seznamu
털소기 (털素旗)	tchölsogi	přístroj, který vysává psí chlupy
할마	halma	babička, která vychovává svá vnoučata místo matky

Neologismus 대프리카 [täpchŭrikcha] je příkladem modifikovaného hybridního slova, ve kterém 대 ([tä], velký) je modifikátorem 프리카 ([pchŭrikcha], z angl. Africa). Za modifikované hybridní slovo můžeme považovat i 할마 [halma], kde slabika 마 [ma] ze slova 엄마 ([ömma], máma) modifikuje slabiku 할 [hal] ze slova 할머니 ([halmöni], babička). 골든브리티 [koldŭnpŭritchhi] je modifikující hybridní slovo, kde je spojeno jedno celé slovo – 골든 ([koldŭn], zlatý) a část slova – 브리티 [pŭritchhi] z anglického slova celebrity. 리스트티클

⁴⁴ KIM, Pjŏng-gŏn. *Hangugö honsöngöe tähan čägo – sindžoöŕül čungsimüro. (Studie o korejských hybridních slovech – se zaměřením na neologismy)* Hanmindžokmunhwahhŏ, 2017., str.12-14

⁴⁵ KIM, Pjŏng-gŏn. *Hangugö honsöngöe tähan čägo – sindžoöŕül čungsimüro. (Studie o korejských hybridních slovech – se zaměřením na neologismy)*, str. 19-20

⁴⁶ Tabulka vytvořena ze seznamu NAM, 2014

[risŭtchikchŭl], z anglického slova list article, je hybridní slovo, u kterého je těžké poznat hranice kombinovaných slov.

5.4 Zkracování

Zkracování (줄임 [čurim]) je metoda při níž se redukuje část věty nebo slova a vytvoří se nové slovo. Takové slovo se nazývá v korejštině 줄임말 ([čurimmal], též 준말 [čunmal]), zkratka). Zkrácené slovo má stejný význam jako slovo původní a lze ho za něj zaměňovat. Zkratka není kompozitum, ale protože se používá podobně jako kompozitum, vzniká problém s nejednoznačností jeho ohraničení. I Ču-ŭn uvádí ve své práci různé definice zkratk korejských jazykovědců. Hŏ Ung a Pak Či-hong definují čunmal jako slovo vzniklé redukcí slabiky, fonému slova nebo části slova, nebo slovo vzniklé spojením dvou slabik v jednu slabiku. Dále vysvětlují I Čöng-min a Pă Jöng-nam pojem 생략 [sängnjak]⁴⁷ jako slovo zkrácené ve své formě kvůli šetření času při jeho používání. I Ŭn-džöng zase definuje 약어 [jagŏ] jako slovo, u kterého se vynechá část tvaru a v případě podstatných jmen je nazývá 약칭 [jakčching]. Podle zmíněných jazykovědců je definice zkratky tedy taková, že nezahrnuje změnu významu z hlediska fonologického, morfologického nebo syntaktického, ale redukuje původní slovo.⁴⁸

V minulosti se zkratky používaly hlavně v profesionální a odborné sféře, zatímco dnes se zkracování stalo nejdostupnějším způsobem, jak vytvářet slova v běžném životě. Při zkrácení slova dojde k přesnému, ale rychlejšímu efektu sdělení. Zkracování slov lze rozdělit na fonologické, morfologické a syntaktické. Fonologické zkracování se objevuje z důvodu zjednodušení výslovnosti. Například slovo 강아지 ([kangadži], štěně) se zkracuje na 강쥐 [kangdžü]. Morfologické zkracování je proces, při kterém se rozeznávají morfémy a ponechávají se jen ty, které jsou reprezentující. Například slovo 미자 [midža] je zkratkou slova 미성년자 ([misöngnjönča], nezletilý), ze kterého byla vybrána první a poslední slabika. Slovo 봉사활동 ([pöngsahwaldong], dobrovolná služba) bylo zase zkráceno na první a třetí slabiku, tedy na 봉활 [pöngghwal]. A nakonec syntaktické zkracování zahrnuje zkracování frází a vět, při čemž nejčastěji dochází ke zkrácení na počáteční slabiky každého slova. Jedná se například o zkratku 금사빠 [kümsappa], která je zkrácením fráze 금방 사랑에 빠지는 사람

⁴⁷ Pojem 생략 [sängnjak] se používá i ve významu elipsa, výpustka. Jde o fenomén, kdy slova obsahující dva nebo více prvků mají stejný význam, i když je jeden z prvků vynechán. (*Urimal säm*. Kungnip kugöwön [online]. [cit. 1.5.2020]. Dostupné z: <https://opendict.korean.go.kr/main>)

⁴⁸ I, 2010, str. 8

(člověk, který se lehce zamiluje). (příklad užití viz Obrázek 3, Příloha 2) U syntaktického zkrácení je mnohem těžší než u jiného odvodit význam z pouhého pohledu na zkratku. Původně šlo hlavně o fenomén internetu, ale protože se internetový jazyk začal používat v běžném životě, tak i tento fenomén zesílil.⁴⁹

Níže uvádím příklady zkrácených slov.

Tabulka 6: Zkratky⁵⁰

neologismus	transkripce	originál	význam
너골나	nögonna	너의 의견이 곧 나의 의견이다	mám stejný názor jako ty
베커상	pekchösang	베스트 커플 상	cena pro nejlepší pár (většinou jde o pár v korejském drama)
여사친	jösačchin	여자 사람 친구	kamarádka
성장	sjöngdžang	수영장	bazén
얼집	öldžip	어린이집	školka

Zkracování slov je fenomén, při kterém dochází ke zkrácení od jednoho slova po celé věty.

Slova jako 성장 [sjöngdžang] a 얼집 [öldžip] vznikla zkrácením pouze jednoho slova 수영장 [sujöngdžang] a 어린이집 [örinidžip].

Slova 베커상 [pekchösang] a 여사친 [jösačchin] byla vytvořena vybráním první slabiky každého slova nominální fráze. 베커상 [pekchösang] z 베스트 커플 상 [pesütchü kchöpchül sang] a 여사친 [jösačchin] z 여자 사람 친구 [jödža saram čchingu].

Slovo 너골나 [nögonna] je dokonce zkratkou celé věty „너의 의견이 곧 나의 의견이다.“ [Nöüi ükjöni kot naüi ükjönida.].

U slov 성장 [sjöngdžang] a 얼집 [öldžip] jde o fonologické zkracování, které zjednodušuje výslovnost. Slova 베커상 [pekchösang], 여사친 [jösačchin] a 너골나 [nögonna] jsou vytvořena syntaktickým zkrácením frází a věty.

U všech příkladů vidíme tendence zkracovat slova na počáteční slabiky jednotlivých komponentů. U fonologického zkracování dochází k vypouštění vokálů jako například ㅓ [u] ze 수영장 [sujöngdžang].

⁴⁹ I, 2010, str. 9-14

⁵⁰ Tabulka vytvořena ze seznamu NAM, 2014

5.4.1 Oklešťování

Velmi populární metoda zkracování v korejštině je oklešťování (절단 [čöltan], clipping) převzatá z angličtiny, která funguje vynecháním slabiky již existujícího slova (například se zkracuje brother (bratr) na bro) a vznikem jeho „okleštěného“ slova 절단어[čöltanö]. Metoda oklešťování, která původně existovala jen u omezeného spektra slov, se v posledních letech stala jedním z nejčastějších typů krácení v korejštině. Zkrácené slovo si zachovává stejný význam jako slovo před zkrácením a lze jej použít samostatně ve větě. Takto se liší od zkrácených forem, které jsou vytvořeny procesem kompozice.⁵¹

Pro oklešťování je typické zkrácení pouze jednoho slova, a to odebráním jeho přední nebo zadní části.⁵²

Tabulka 7: Slova vzniklá oklešťováním⁵³

neologismus	transkripce	originál	význam
깍	kkap	아깍다	být škoda
리플	ripchül	리플라이(reply)	odpověď
용실	jongsil	미용실	kadeřnictví
즐	čül	즐겁다	veselý
짤없다	ččaröpta	알짤없다	být drzý, zlý

Slova 깍 [kkap], 즐 [čül] a 리플 [ripchül] jsou příklady oklešťování, kde došlo k odebrání zadní části původního slova, zatímco 짤없다 [ččaröpta] a 용실 [jongsil] jsou příklady odebrání přední části původního slova.

V případě sinokorejských slov dochází k tendenci vybrat takové komponenty, aby bylo slovo po okleštění co nejvíce srozumitelné. U korejských a cizích slov nebo když je originál fráze nebo věta bývá sklon vybrat pro výsledné slovo první slabiky.⁵⁴ U přejatého anglického slova 리플라이(reply) jsou tak například při okleštění jako finální slabiky vybrány první dvě slabiky 리플 [ripchül].

⁵¹ KIM, Pjöng-gön, Sindžoöüi čööböp jöngu. (Studie o slovtvorbě neologismů), str. 14-15

⁵² NO, Mjong-hüi, 2010, str. 257

⁵³ Tabulka vytvořena z KIM, Pjöng-gön, Sindžoöüi čööböp jöngu. (Studie o slovtvorbě neologismů), str. 14

⁵⁴ KIM, Pjöng-gön, Sindžoöüi čööböp jöngu. (Studie o slovtvorbě neologismů), str. 13-14

5.5 Derivace

„Ve svém nejširším slova smyslu se lexikální derivace vztahuje na jakýkoli proces, který má za následek vytvoření nového slova afixací lexika,“ tvrdí Shi Chung-kon.⁵⁵

Korejšтина jako aglutinační jazyk používá stovky afixů a to jak derivační (파생접사 [pchasängčöpsa]), tak flektivní (굴절접사 [kulčölčöpsa]) (vyjadřující gramatické funkce pomocí ohýbání). Derivační afixy jsou více orientované na význam a mohou se připojit pouze k určitým kořenům, zatímco flektivní afixy jsou zaměřeny na syntax a jejich význam je spíše funkční než lexikální. Zatímco korejské sufixy mohou být jednak derivační, jednak flektivní, tak prefixy jsou výhradně derivační. Derivační afixy na rozdíl od flektivních zejména tvoří nová slova, a proto se budeme věnovat v této kapitole právě jim.⁵⁶

V seznamu neologismů z roku 2014, který používám jako korpus pro svou práci, tvořily neologismy z 25,2 % deriváty (파생어, [pchasängö]), přičemž se objevovaly při jejich tvorbě mnohem více derivační sufixy než prefixy. Ve srovnání s roky 2012 a 2013 ale dochází k poklesu tvorbě neologismů derivací a na vzestupu jsou naopak hybridní slova.⁵⁷

5.5.1 Prefixy

Prefixy nejsou v korejštině tak produktivní jako sufixy a jak již bylo zmíněno dříve jsou pouze derivační a nikdy ne flektivní. Platí většinou pravidlo, že k sinokorejskému slovu je připojen vždy sinokorejský prefix.

Tabulka 8: Prefixy v neologismech z roku 2014⁵⁸

druh	prefix	počet	příklad
korejský	개-	1	개-소름
	헛-	2	헛-모양새, 헛-욕
sinokorejský	극-	1	극-호감
	역-	2	역-쇼루밍, 역-지격
dohromady		6	

V tabulce 7 můžeme vidět jak korejské prefixy 개- [kä] a 헛- [höt], tak sinokorejské prefixy 극- [kük] a 역- [jök]. Prefix 개- ve slově 개소름 ([käsorüm], husí kůže) má za úkol

⁵⁵ SHI, 2015, str. 65

⁵⁶ SOHN, 1999, str. 215-16

⁵⁷ NAM, 2014, str. 25-26

⁵⁸ Tabulka převzatá z NAM, 2014, str. 25

slovo zintenzivnit. (příklad užití viz Obrázek 4, Příloha 2) Prefix 헛- ve slově 헛욕 ([hötjok], klení ze zvyku) dodává slovu bezvýznamnost. Prefix 극- ([kük], hodně) dělá z 호감 ([hogam], dobrý dojem) 극호감 ([kükhogam], velmi dobrý dojem). Nakonec prefix 역- [jök] tvoří ze slova opozitum, jako například v 역쇼루밍 ([jöksjoruming]; člověk, který si koupí věc v kamenném obchodě po tom, co si ji prohlédne online). Podle počtu prefixů, které se objevily v seznamu neologismů z roku 2014 můžeme vidět, že derivace slov pomocí prefixů je na ústupu.

5.5.2 Sufixy

Odvozování pomocí sufixů probíhá v korejštině nejčastěji u sinokorejských slov též sinokorejskými sufixy. Oproti češtině, kde jsou nejčastější odvozeniny od sloves⁵⁹, jsou v korejštině nejproduktivnější odvozeniny od substantiv. U sinokorejských slov je někdy však obtížné určit slovotvornou hranici, zejména kvůli tomu, že sinokorejské derivační sufixy jsou často původní čínské samostatné morfémy s plným významem.⁶⁰

Tabulka 9: Sufixy v neologismech z roku 2014⁶¹

druh	sufix	počet	příklad	překlad
korejský	-꾼	1	어그로꾼 [ögürokkun]	osoba, která za účelem přilákání pozornosti zveřejňuje na internetu zlomyslné příspěvky
	-님	1	금손님 [kümsonnim]	člověk, který má „zlaté ručičky“, je zručný
	-이	1	예랑이 [jerangi]	oslovení, kterým budoucí nevěsta láskyplně nazývá budoucího ženicha
	-지다	1	고급지다 [kogüpcida]	luxusní
	-질	1	고나리질 [konaridžil]	čin kontroly, řízení a dohledu nad lidmi
	-하다	4	강력크하다 [kangnjökchühada], 극혐오하다 [kükchjömohada], 심쿵하다 [simkchunghada], 우리백적하다 [ürippökčökchada]	silný; nenávidět; být tak vylekaný, až člověku tluče srdce; být chaotický kvůli formě, velikosti nebo množství lidí
sinokorejský	-남 (男)	3	메뉴판남 [menjupchannam], 소금남 [sokümnam],	muž, který se vyzná v jídle; krásný muž s bílým obličejem vysoké postavy, který působí žensky; muž vnější vágnosti, ale vnitřní vřelosti

⁵⁹ například překládat – překladatel, vládnout - vládce, chodit - chodec apod.

⁶⁰ PUCEK, 2013, str. 149

⁶¹ Tabulka převzatá z NAM, 2014, str. 26

			츄데레남 [čhünterenam]	
	-녀 (女)	6	금사빠녀 [kũmsappanjŏ], 겜딱지녀 [kkomttakčinjŏ], 바이어트녀 [paiŏtchũnjŏ], 반도녀 [pandonjŏ]	žena, která se lehce zamiluje; žena, která zůstane po boku a nikdy člověka neopustí; žena, která hubne pomocí jízdy na kole; žena korejské národnosti
	-력 (力)	4	발향력 [palhjangnjŏk], 소셜력 [sosjŏlljŏk], 이슈력 [isjurjŏk], 현상력 [hjŏsangnjŏk]	schopnost vonět; schopnost předvídat a reagovat na budoucnost pomocí informací ze sociálních medií; síla hádat se s lidmi; schopnost objevit se v jakékoliv formě
	-설 (說)	1	쌘설 [ssŏmsŏl]	zvěsti kolující o tom, že dva lidé spolu ve skutečnosti nechodí, ale něco mezi nimi je
	-식 (式)	1	랙크식 [rækkchŭsik]	způsob umístění věcí na polici nebo v regálu
	-자 (者)	3	진지병자 [činjčibjŏngdža], 짝퇴자 [ččiktchödža], 혐연론자 [hjŏmjŏllonča]	člověk, který bere věci vážně a nic nezanedbá; člověk donucený odstoupit; člověk, který nenávidí kouření
	-족 (族)	22	갓수족 [katsudžok], 나핑족 [napchingdžok], 눔프족 [numpchŭdžok], 혼밥족 [honpapčok]	lidé bez práce, jejichž život je lepší než kohokoliv z těch, kdo práci mají; lidé, kteří si užívají noční kempování; lidé, kteří si myslí, že sociální péče je nezbytná, ale jsou proti zvyšování daní na sociální zabezpečení; lidé, kteří jí samy na veřejném místě
	-주 (酒)	2	소원주 [sowŏnču], 에너지이저주 [enödžaidžödžu]	alkohol vyrobený ze směsi kávových zrn a sodžů; alkohol, ve kterém je přimíchaný energetický nápoj
	-촌 (村)	1	공동체촌 [kongdongčchedžon]	vesnice, která je komunitní v různých oblastech jako vzdělávání, bydlení, kultura atd.
	-파 (派)	3	리혈설파 [lihŏlsŏlpcha], 부떡파 [pumŏkpcha], 짝떡파 [ččigmŏkpcha]	skupina lidí, kteří dělají nácvik před představením; skupina lidí, kteří když jedí smažené sladké a kyselé vepřové maso, tak jedině s omáčkou na vrchu; skupina lidí, kteří když jedí smažené sladké a kyselé vepřové maso, tak ho do omáčky namáčejí
cizí	-어 (er)	1	지규녀 [čikjunŏ]	studenti, kteří se ucházejí o vysokou školu prostřednictvím vyváženého regionálního výběrového řízení
dohromady		56		

Jak vidíme v tabulce 8, zdaleka nejproduktivnějším sufixem v roce 2014 byl -족 (族) [čok], po něm následovaly sufixy -녀 (女) [njö], -력 (力) [rjök] a -하다 [hada]. I když nejproduktivnější jsou sufixy sinokorejské, je produktivních i několik sufixů korejských. Mimo to můžeme vidět i nově sufix -어(er), který byl přejat do korejštiny vlivem angličtiny.

Sufix -족 (族) [čok] je obecně nejčastěji používaným sufixem v korejštině. Sufix prošel postupně změnou ve významu – od rodiny, skupiny lidí s pokrevními vztahy, skupiny lidí s určitou dispozicí až po skupinu lidí nebo věcí. V moderní korejštině ztratil sufix -족 samostatnost a používá se už pouze jako afix. Postupně se tedy z něho stal typický sufix, který představuje skupinu lidí určitého typu nebo předmět patřící k určité skupině. Kořen, ke kterému je sufix připojen, může být jak korejský, tak sinokorejský, přejatý a hybridní. Kořen může být z jednoduchého slova, kompozita, zkratky, ale i fráze.⁶²

Tabulka 8 uvádí následující příklady. Slovo **갓수족** [katsudžok] má hybridní kořen, který je spojením anglického **God** (갓) a korejského slova **수** z **백수** ([päksu], nezaměstnaný) a označuje lidi bez práce, jejichž život je lepší než kohokoliv z těch, kdo práci mají. **나핑족** [napchingdžok] má jako kořen zkratku anglického slova **night camping** a znamená někoho, kdo si užívá noční kempování. **혼밤족** [honpapdžok] má korejský kořen a znamená člověka, který jí sám na veřejném místě.

Sufix -녀 (女) [njö] je původně samostatný čínský morfém označující ženu, při derivaci tedy dodává slovu takový význam. Tabulka 8 zmiňuje například následující slova tvořená sufixem -녀 (女) [njö]: **금사빠녀** ([kũsappanjö], žena, která se lehce zamiluje), **바이어트녀** ([paiötchũnjö], žena, která hubne pomocí jízdy na kole), **반도녀** ([pandonjö], žena korejské národnosti).

Sufix -력 (力) [rjök] vyjadřuje určitou sílu nebo schopnost. Slova se sufixem -력(力) [rjök], která se objevila v roce 2014 jsou následující: **발향력** ([palhjangnjök], schopnost vonět), **소셜력** ([sosjölljök], schopnost předvídat a reagovat na budoucnost pomocí informací ze sociálních medií), **이슈력** ([isjurjök], síla hádat se s lidmi) a **현상력** ([hjönsangrjök], schopnost objevit se v jakékoliv formě).

Sufix -하다 [hada] má schopnost transformovat slovní druh slova na sloveso nebo přídavné jméno. **강력크하다** [kangnjökchũhada] je jen deformované sloveso **강력하다** ([kangnjökchada], silný), ale k změně na sloveso dochází u **극혐오하다** ([kükchjömohada],

⁶² JANG, Mun-a a I Jöng-dža, 2016, str. 67-71

nenávidět), 심쿵하다 ([simkchunghada], být tak vylekaný, až člověku tluče srdce) a 으리백적하다 ([ŭrippökdžokchada], být chaotický kvůli formě, velikosti nebo množství lidí).

V této kapitole jsem se zabývala slovtvorbou neologismů. Kromě nejznámějších způsobů jejich tvorby, jako jsou kompozice a derivace, jsem přiblížila i jejich vznik zkracováním (včetně oklešťování), popsala úplně nově vzniklá slova i hybridní slova. Všechny kategorie jsem přiblížila příklady z nejnovějšího seznamu neologismů zveřejněného Národním institutem korejského jazyka v roce 2014. Dále se budu samostatně věnovat slovům přejatým, protože dnes tvoří podstatnou část neologismů.

6 PŘEJATÉ NEOLOGISMY

Z hlediska původu slov sestává slovní zásoba moderní korejštiny z tří vrstev: původně korejská slova, sinokorejská slova a slova přejatá z cizích jazyků. Po roce 1945 dochází v Koreji k období nárůstu výpůjček ze západních jazyků, v Korejské republice se jedná hlavně o výpůjčky z angličtiny, zatímco v KLRD zprvu též z ruštiny. Kategorie přejatých (vypůjčených) slov cizích (외래어 [öräö]) ale nezahrnuje slova čínského původu. Přejatá slova jsou většinou v korejštině chápána jako substantiva a stojí-li před jiným substantivem, stává se z nich atribut a lze je tak překládat jako adjektiva. Tím, že jsou přejatá slova vnímána jako podstatná jména, tak k nim lze připojovat zcela pravidelně korejské pádové koncovky a pomocné partikule.⁶³

Kromě korejského jazyka a slov čínského původu se podílí na tvorbě korejských neologismů přinejmenším 12 dalších jazyků: angličtina, japonština, němčina, dánština, řečtina, čínština, latina, italština, francouzština, hindština a portugalská. Ne všechna slova, která jsou přejata do korejského jazyka si však zachovávají svou formu a význam.⁶⁴ Zároveň převzaté výrazy mají často nejednotnou transkripci kvůli různé době převzetí nebo převzetí z jiného jazyka, někdy se také liší významem. Například dříve bylo slovo šálek přejato z holandského *copo* a přepsáno jako *고뿌* [koppu], ale později bylo přejato anglické *cup* a přepsáno jako *컵* [kchöp]. Anglické slovo *pants* zase bylo do Koreje přejato přes japonštinu jako *팬츠* [ppanssü], ale později bylo přejato přímo jako *팬츠* [pchänčchü]. Mnohé výrazy se dostaly do korejštiny takto přes japonštinu, ale i angličtinu, případně čínštinu.⁶⁵

Do osvobození Koreje v roce 1945, přicházely do korejštiny přejímky pouze přes japonštinu a jejich pravopis a výslovnost byly upraveny v souladu s korejskými fonologickými pravidly. Ale až po roce 1945 převládalo přímé přejímání cizích slov.⁶⁶

Protože anglická slova tvoří drtivou většinu přejatých neologismů v korejštině, budu se podrobněji věnovat právě jim.

⁶³ PUCEK, 2013, str. 21-35; Například *호텔 바* [hotchel ba] se přeloží pomocí adjektiva a substantiva jako hotelový bar. Ke slovu *바* [pa] pak lze přidávat korejské pádové koncovky a pomocné partikule jako např. *-는/은, -도, -만* apod.

⁶⁴ SONG, 2011, str. 5-8; Tyto jazyky se podle výsledků analýzy Song Jae-young podílely na tvorbě korejských neologismů v roce 2002-2005. Dnes se mohou tyto jazyky lišit a dominovat bude zejména angličtina.

⁶⁵ PUCEK, 2013, str. 30

⁶⁶ SOHN, 1999, str. 115

6.1 Anglická přejatá slova

Dominantním jazykem pro přejímání nových slov se celosvětově stala, zejména vlivem internetu, angličtina. Korejci vnímají angličtinu jako nezbytnou součást života, protože schopnost komunikace v angličtině umožňuje nejenom úspěch v kariéře, ale i v osobním životě. Angličtina totiž funguje jako společenský indikátor a je klíčem k posunu ve společnosti. I když je Korea monolingvní a monokulturní zemí, angličtina se stala tak důležitou součástí života, že pokud ji člověk ignoruje, stane se to pro něj kariérní překážkou. Angličtina je například viditelná v korejské pop kultuře, reklamách, produktovém designu a obecně v lingvistickém prostředí.⁶⁷

V roce 2001 dokonce chtěla Demokratická strana zavést angličtinu jako druhý úřední jazyk na Čedžu a propagovat ho jako mezinárodní. Ředitel jazykového výzkumu Národního institutu korejského jazyka, ale vydal stanovisko proti tomuto zavedení. Mezi jeho argumenty patří, že jazyk není jen prostředkem komunikace, ale je to prostředek k vyjádření národní identity a kulturní dědictví. Dále se obává, že by zavedení angličtiny jako druhého úředního jazyka mohlo vést k anti-cizinecké náladě a v závislosti na schopnosti používat angličtinu by se mezi obyvateli mohla vytvořit třída nadřazených a méněcenných občanů s tím, že ti, kteří by neuměli anglicky, by mohli ztratit svou osobní identitu. Navíc k uskutečnění takového plánu by byla bezesporu potřeba i finanční pomoc pevninské Koreje.⁶⁸ Jak jsem již zmiňovala v kapitole 4.2, několik organizací se snaží ochránit korejský jazyk před vlivy angličtiny a bere ji jako jakéhosi „parazita“ korejského jazyka. Takové organizace zahrnují Hangül munhwa jöndä (Solidarita pro kulturu písma hangül) a Kugö munhwa undong ponbu (Štáb hnutí korejské jazykové kultury).

Jako další důvod k rozsáhlému přejímání anglických slov uvádí Rüdiger, že cizojazyčný lexikální materiál je často vnímán jako volba, zatímco rodný jazyk je prostředkem každodenní komunikace. Proto mohou být výpůjčky, zejména ze západních jazyků, emotivnější, více kosmopolitní a modernější ve své prvotní intenci. To je také důvod, proč mnoho anglických přejatých slov má svůj počátek v reklamě, hromadných sdělovacích prostředcích a popkulturách, než následně přechází do každodenní mluvy.⁶⁹

Anglická slova a prvky angličtiny hojně používané v Koreji jsou buď importovány z americké/britské angličtiny, nebo jsou vytvořeny v Koreji. Oba typy těchto anglických slov jsou často označovány jako anglická přejatá slova/výpůjčky. Kiaer a Bordilovskaya však ve

⁶⁷ RÜDIGER, 2018, str. 186

⁶⁸ KIM, Se-džung, 2001

⁶⁹ RÜDIGER, 2018, str. 188

svém článku ukazují, že je problematické označovat oba typy slov anglického původu jako přejatá slova. Především má mnoho importovaných anglických slov v korejštině jiný, vícevrstvý význam. Kromě toho je sporné, zda mohou být korejská anglická slova vůbec označena jako přejatá slova, protože nebyla vypůjčena neporušeně.⁷⁰ Přejatá slova, u kterých došlo k posunu ve významu, se často také označují jako „konglish“. (více viz podkapitola 6.1.4)

6.1.1 Fonologická adaptace anglicismů

U přejímání anglických slov je zásadní i jejich přepis do korejského jazyka, a proto bych chtěla shrnout jeho průběh. Jelikož jsou korejský a anglický jazyk fonologicky odlišné, dochází v transkripci k různorodým problémům, zejména s přepisem hlásek, které korejšтина nemá.

Pucek uvádí základní principy transkripce cizích slov podle transkripčních předpisů Národního institutu korejského jazyka následovně:⁷¹

- 1) Cizí slova se přepisují pouze stávajícími 24 samohláskovými a souhláskovými grafémy korejštiny.
- 2) Jeden foném cizího slova se v zásadě přepisuje jedním znakem (tj. písmenem).
- 3) Jako finální souhlásky slabiky se užívají pouze grafémy ㅁ, ㄴ, ㄷ, ㅂ, ㅅ, ㅈ, ㅇ.
- 4) Platí zásada, že při přepisu ražených hlásek se nepoužívá intenzív.
- 5) Respektuje se již dříve ustálený přepis cizích slov, jeho rozsah a příklady jsou stanoveny zvlášť.

Dále Pucek dodává, že transkripce nepřihlíží k anglickému pravopisu a vychází výhradně z výslovnosti. Problém s přepisem hlásek, které korejšтина nemá se většinou řeší vkládáním písmene ㅡ (ㅡ) za souhlásku nebo mezi souhlásky, i když se tím porušuje zásada, že jeden foném je přepsán jedním znakem.⁷²

Tranter a Sohn uvádějí hlavní pravidla při přepisu anglických slov do korejštiny:⁷³

- a) Vložení koncové samohlásky

Korejšтина umožňuje na konci slova pouze sedm souhlásek: /m/, /n/, /ɲ/, /l/, /p/, /t/, /k/. Anglické souhlásky /m/, /n/, /ɲ/ a /l/ jsou tedy v korejských ekvivalentech běžně na konci slova. Anglické souhlásky /p/, /t/ a /k/ jsou v korejštině někdy také zachovány ve finální pozici slova. Zbývající anglické finální souhlásky jsou pravidelné, palato-alveolární souhlásky užívající na

⁷⁰ KIAER, Jieun a Anna BORDILOVSKAYA, 2017, str. 2

⁷¹ PUCEK, 2000, str. 186

⁷² PUCEK, 2000, str. 186, pozn.: Například anglické slovo apple se přepisuje jako 애플 [äpčhül].

⁷³ TRANTER, 2000, str. 8-11 a SOHN, 1999, str. 116-117

konci -i, ostatní zase užívají -ㅡ [ű]. Například anglické slovo cabbage (zelí) se přepíše na konci s -i jako 캐비지 [kchäbidži].

b) Vložení vkladné samohlásky

V korejštině jsou povoleny určité shluky souhlásek, a pokud má anglický shluk svůj ekvivalent v korejštině, není zapotřebí vkladné samohlásky, např.: slovo jumper (svetr) se díky ekvivalentnímu shluku souhlásek /mp/ v korejštině může přepsat jako 점퍼 [čömpchö]. Jakékoli shluky v angličtině, které nejsou povoleny v korejštině, však musí být realizovány vložím samohlásky ㅡ [ű]. Například ve slově cream (krém) je shluk hlásek /cr/ (v korejštině nemožný) a přepis takového slova pak je 크림 [kchürim]. Výjimkou je shluk /ts/, který není přepisován jako tchűsű, ale jako čű, takže například slovo pants (kalhoty) se přepíše jako 팬티 [pchänči].

c) Přepis plozivních souhlásek

Korejské plozivní souhlásky (p, t, c, k) jsou trojího druhu: prosté (p, t, č, k), aspirované (pch, tch, čch, kch) a intenzivní (pp, tt, čč, kk,). Na počátku slova jsou vždy plozivní hlásky neznělé, ale uprostřed slova jsou prosté souhlásky znělé. Proto cizí prosté plozivní souhlásky jsou obvykle přepsány také jako prosté, zatímco cizí aspirované a intenzivní plozivní souhlásky zůstávají stejné. Takže například anglické slovo bus (autobus) je přepsané jako 버스 [pűsű].

d) Přepis frikativních souhlásek

Korejšтина nemá mnoho frikativních fonémů včetně [f, v, θ, ð, ʃ, tʃ, ʒ, dʒ, z]. Proto jsou tyto fonémy přepisovány a vyslovovány odpovídajícími plozivními nebo frikativními fonémy: *pch* místo [f], *p* místo [v], *s/t* místo [θ, ð], *s* místo [ʃ], *č* místo [tʃ], a *č* místo [ʒ, dʒ, z]. K takové záměně dochází například u následujících slov: 폼 ([pchom], forma, z angl. form), 비전 ([pidžön], vize, z angl. vision), 스릴 ([sűril], rozechvění, z angl. thrill), 브리지 ([pűridži], most, z angl. bridge), 퀴즈 ([kchwidžű], kvíz, z angl. quiz).

e) Neutralizace finálního konsonantu v slabice

U slabik dochází systematicky k neutralizaci finálního konsonantu, kdy se z *p*, *pch*, *pp* stává [p] (například 잎 ([ip], list)), z *t*, *tch*, *tt*, *s*, *ss*, *č*, *čch*, *čč*, *h* se stává [t] (například 옷 ([ot], oblečení)) a z *k*, *kch*, *kk* se stává [k] (například 부엌 ([puők], kuchyně)). Touto neutralizací je ovlivněn jak pravopis, tak výslovnost přejatých slov. Zároveň vkládání samohlásky ű (jak bylo zmíněno v b) je částečně motivováno snahou blokovat neutralizaci souhlásek. Pokud by se například anglické slovo Christmas (Vánoce) přepsalo jako kchűlismas oproti kchűlisűmasű, nebylo by kvůli neutralizaci konsonantu *s* srozumitelné.

f) Výslovnost finály ㅅ [s]

Když má být přepsáno cizí slovo, které končí na *t* bez toho, aby následovala vkladná samohláska *ü*, použije se na konci samohláska ㅅ [s] (například jako ve slově 캐비닛 ([kchäbinit], skříň, angl. cabinet)). Takové slovo se vyslovuje *s s* jen, pokud následuje samohláska, jinak *s t*.

g) Záměna neznělé samohlásky

Korejšтина má foném /ü/, který odpovídá poměrně dobře anglickému fonému /ə/ a ůl, ům, ůn zní podobně jako anglické l, m, n. Proto korejšтина při jeho přepisu nebere ani tak v potaz anglický pravopis, ale výslovnost. Pokud se ale /ə/ vyskytuje na konci, nebo uprostřed slova, přepisuje se samohláskou ㅓ [ö]. Například anglické slovo counter /kauntə/ se přepíše jako 카운터 [kchauntchö]. Anglická samohláska /i/ je přepisována většinou jako i. Anglické service /sɜ:vɪs/ se tak přepíše jako 서비스 [söbisü].

h) Délka samohlásek

Délka samohlásek se v korejském pravopisu u přejatých, korejských i sinokorejských slov ignoruje. Mnoho přejatých slov tak ztrácí svou délku ve výslovnosti, jako například 스카프 ([sükchapchü], šála, z angl. scarf), 스커트 ([sükchötchü], sukňe, z angl. skirt) nebo 스포츠 ([süpchočchü], sporty, z angl. sports).

Mezi severní a jižní Koreou jsou značné rozdíly ve výpůjčkách, a to nejen v rozsahu jejich přejímání, ale i v jejich přepisu. Zatímco v KR jsou neznělé souhlásky k, t, p, č přepisovány jako aspirované (ㅋ [kch], ㅌ [tch], ㅍ [pch], ㅊ [čch]), v KLCDR jsou přepisovány jako intenzivní (ㄱ [kk], ㄷ [tt], ㅃ [pp], ㅈ [čč]). Někdy se liší cizí slova i podle toho, skrze jaký jazyk byla přejata, zatímco v jižní Koreji dochází nejčastěji k přejímání přes angličtinu, v severní Koreji docházelo k přejímání nejčastěji přes ruštinu. Traktor se tak přepíše v KR jako 트랙터 [tchüräktchö], v KLCDR zase jako 트락토르 [ttürakttorü]. Nicméně kvůli purifikačním hnutím (viz kapitola 4.2) vymizelo v severní Koreji mnoho cizích slov, včetně těch přejatých z ruštiny.⁷⁴

6.1.2 Anglická slova přejatá přímo

Když jsou anglická slova přejata do korejštiny, jsou přizpůsobena tak, aby odrážela korejskou strukturu slabik a výslovnost (stejně tak jsou transformována do korejské abecedy hangül) (viz kapitola 6.1.1). Slova „pa-i-ol-lin“ ([바이올린], z anglického violin) a „pö-sü“ ([버스], z anglického bus) jsou dva příklady poměrně přímého převodu přejatého

⁷⁴ PUCEK, 2013, str. 36-37

slova z angličtiny do korejštiny, které ukazují pouze fonologickou a pravopisnou adaptaci. U slova bus je přidána vkladná samohláska k původní lexikální jednotce „bus“ a je tak vytvořeno anglické přejaté slovo „pö-sü“. V anglickém slově violin (housle) se nachází labiodentální frikativ /v/, který není součástí korejských fonémů, a tak je nahrazen pauzou a výsledkem je „pa-i-ol-lin“. Jiná přejatá slova však ukazují i další úpravy jako kreativní kombinování, míchání jazyků (code-mixing) a zkracování (clipping). Přejatá slova, která prošla sémantickým posunem, se často označují jako „konglish“ (např. známé slovo händü-pchon (핸드폰), anglicky hand phone, má označovat anglické cellphone (mobilní telefon)).⁷⁵

V následující tabulce vidíme příklady anglických přejatých slov přejatých přímo.

Tabulka 10: Anglická přejatá slova⁷⁶

přejaté slovo	transkripce	originál	význam
기프	kipchü	geep	kříženec ovce a kozla
베이핑	peipching	vaping	kouření elektronických cigaret
셀피	selpchi	selfie	fotografický autoportrét
우먼나이제이션	umönnaidžeisjön	womanization	jev, ve kterém ženy vedoucí představitelky vedou světovou ekonomiku
잼스	čämsü	jams	stužky, knoflíky a jiné doplňky, které zdobí hlavně kotníky žen

기프 [kipchü] a 잼스 [čämsü] jsou příklady přejatých slov, u kterých bylo potřeba při přepisu vložit vkladnou samohlásku — [ü]. 베이핑 [peipching] a 셀피 [selpchi] jsou příklady slov, u kterých musely být přepsány anglické frikativy v a f pomocí souhlásek ㅂ [p] a ㅍ [pch]. Při přepisu slova womanization došlo také k přepisu frikativa z na ㅈ, čímž vzniklo 우먼나이제이션 [umönnaidžeisjön].

⁷⁵ RÜDIGER, 2018, str. 188

⁷⁶ Tabulka vytvořena ze seznamu NAM, 2014

6.1.3 Anglická slova přejatá přes japonštinu

V době okupace Koreje Japonskem (od roku 1910) měla japonština velký vliv na korejskou slovní zásobu, a to zejména co se týče vědeckých a technických termínů. Kromě okupace to může být také tím, že Japonsko bylo prvním státem východní Asie, který přijal západní technologie a modernizoval tak i jazyk. Vliv japonštiny na korejský lexikon se projevil třemi způsoby: přímou adaptací japonských slov do korejské slovní zásoby, používáním sino-japonských slov a používáním anglicizovaných japonských přejatých slov. Ale díky purifikaci, která měla po roce 1945 za úkol odstranit anglicizovaná japonská přejatá slova a vše japonské, již dnes takový vliv japonštiny na moderní korejštinu nepocítíme.⁷⁷

V raných fázích westernizace si ale korejština vypůjčila řadu anglických slov pocházejících z japonštiny, která se používají dodnes. Anglické výpůjčky „japonského stylu“ se vyznačují různými fonologickými charakteristikami, které nejsou typické pro běžná přejatá slova z angličtiny do korejštiny. Jedním zajímavým příkladem přejatého anglického slova přes japonštinu je slovo salad (salát). Když je toto slovo přepsáno v korejštině podle japonské výslovnosti jako 사라다 [salada], znamená bramborový salát s majonézou, zatímco když se použije anglická výslovnost jako ve Velké Británii/USA, tedy 샐러드 [sällödu], znamená klasický zeleninový salát.⁷⁸

6.1.4 Anglická slova vytvořená v Koreji

Jak již bylo zmíněno v kapitole 6.1, je sporné, zda mohou být některá korejská anglická slova označena jako přejatá slova. Z těchto důvodů zavádí Kiaer a Bordilovskaya soubor nové terminologie popisující povahu slov anglického původu používaných v jižní Koreji: 1) anglická slova první generace; 2) anglická slova druhé generace; 3) globální anglická slova. Slova první generace definují jako slova, která se importují, aby vyplnila lexikální mezery nebo zavedla nové kontrasty. Co se týče anglických slov druhé generace v korejštině, definují je jako slova vytvořená v Koreji, která se místně označují jako konglish. Slova druhé generace mohou být tvořena mnoha způsoby, například spojením, oklešťováním, složením apod. Jednou z jejich hlavních charakteristik je hybridita, kterou lze pozorovat nejen v samotné etymologii, ale také ve způsobu, jakým jsou morfémy spojeny. Anglická slova druhé generace byla často považována za nečistou, nesprávnou formu angličtiny. Termín konglish má také negativní konotaci. Třetí typ slov – globální anglická slova jsou anglická slova druhé generace vzniklá

⁷⁷ AHN, 2018, str. 5

⁷⁸ KIAER, Jieun a Anna BORDILOVSKAYA, 2017, str. 7

v Koreji, která se stala globálními a nyní se používají v globálním kontextu. Příkladem anglického slova druhé generace je např. 라이스 ([raisŭ], rýže), které oproti 밥 ([pab], rýže), označuje rýži, která je podávána v západním stylu.⁷⁹

Fayzrakhmanova považuje za nesprávné řadit konglish a koreanizovaná anglická slova do jedné skupiny, přestože to mnoho lingvistů tak dělá. Koreanizovaná anglická slova jsou lexikální subjekty, které mohou fungovat ve dvou sférách: angličtině a korejštině. Mají jiný status, pokud jsou použita v korejštině a angličtině. Jde o slova, která přestože mají zdrojový materiál z anglického jazyka, jsou vytvářena Korejci pro jejich vlastní komunikační účely, takže je nelze považovat za výpůjčky. Například slovo 셀카 [selkcha] je vytvořeno zkrácením 셀프 카메라 ([selpchŭ kchamera], self-camera) a nebylo takto přejato z angličtiny, ale pouze bylo složeno z anglických slov, která jsou použita v korejském kulturním kontextu ve významu selfie.⁸⁰ Taková slova jako selkcha jsou běžně zakomponována do korejského jazyka. Oproti tomu konglish, které je spojením Korean a English, je vnímáno jako neoficiální až hanlivé nebo jako špatně použitá angličtina.⁸¹ Jelikož má termín konglish často pejorativní podtext, budu ho v této práci používat pro koreanizovaná anglická slova, která neodpovídají správnému použití angličtiny a zároveň se ani nepoužívají v běžné každodenní komunikaci a nejsou tak pro většinu srozumitelná.

Místně vytvořená anglická slova jsou tvořena hlavně prostřednictvím skládání, odvozování a mísení a zahrnují alespoň části anglických slov nebo morfémů. Proto je lze považovat za nějaký druh hybridních slov pocházejících z angličtiny. Příklady takových hybridních slov můžeme vidět v kapitole 5.3. Například hybridní slovo 대프리카 ([täpchŭrikcha], 大←Africa) obsahuje část anglického slova Africa. Mezi kompozity z kapitoly 5.4 také můžeme vidět anglické morfémy. Například slovo 로열와이프 [rojölwaipchŭ] je spojením anglických slov loyal (věrný) a wife (manželka), přitom má význam, který by anglický mluvčí jen stěží pochopil - hospodyňka, která kupuje hlavně drahé kuchyňské náčiní. V kapitole 5.5.2 jsme se přesvědčili, že neologismy vzniklé derivací také obsahují anglické části, například slovo 나핑족 [napchingdžok] má jako kořen zkratku anglického slova night camping.

Hybridní spojování korejštiny a angličtiny je úplně nejčastějším způsobem tvoření anglických slov v korejštině. Jak jsem již zmiňovala dříve v kapitole 5.5, co se týče slovo tvorby neologismů jsou hybridní slova na vzestupu.

⁷⁹ KIAER, Jieun a Anna BORDILOVSKAYA, 2017, str. 2-5

⁸⁰ Zde by se mohlo jednat o adaptaci anglického clipping (oklešťování) na anglická slova vytvořená v Koreji.

⁸¹ FAYZRAKHMANOVA, 2016, str. 227-228

Kim ve své studii o tom, jak nový korejský lexikon zahrnuje angličtinu, zmiňuje tři hlavní způsoby tvorby hybridních spojení korejštiny a angličtiny:⁸²

- Spojení korejština + angličtina

korejské slovo	anglické slovo	neologismus	původní význam	význam
고속 ([kosok], vysoká rychlost)	terminal (터미널 [tchŏminŏl]; terminál)	고터 [kotchŏ]	dálkový autobusový terminál	podzemní nákupní centrum

Spojení korejského a anglického slova se většinou skládá ze dvou slabik. Ačkoli většina z těchto termínů je samovysvětlující, některá slova se natolik rozšířila ve svých významech, že mohou vyžadovat kontext, aby čtenář pochopil jejich význam. Například význam pojmu 고터 [kotchŏ] se rozšířil na nákupní centra pod autobusovým terminálem nebo kolem něj, ačkoli slovo zpočátku odkazovalo na dálkový autobusový terminál.

- Spojení angličtina + korejština

korejské slovo	anglické slovo	neologismus	význam
충전 ([čchungdžŏn], naučtovat, nabít)	bus (버스 [pŏsŭ]; autobus) card (카드 [kchadŭ]; karta)	버카충 [pŏkchačchung]	nabít si kartu na autobus

U tohoto spojení jsou anglickou i korejskou částí podstatná jména, která tvoří složená substantiva. Anglická část je většinou běžné přejaté slovo. Slovo 버카충 [pŏkchačchung] kombinuje dvě anglická slova bus (autobus) a card (karta) s 충 [čchung] z 충전 [čchungdžŏn]. Ten, kdo toto slovo nezná si může chybně myslet, že se jedná o název brouka, protože 충 [čchung] znamená v korejštině také brouka.

- Neologismy vytvořené oklešťováním anglických slov

anglické slovo	korejský přepis	neologismus
Facebook Message (zpráva na facebooku)	페이스북 메시지 [pcheisŭbuk mesidži]	페메 [pche-me]

⁸² KIM, Eun-Young, 2016, str. 53-55

Většina anglických neologismů je podle Kim tvořena formou oklešťování. Vzhledem k tomu, že korejský jazyk neobsahuje labiodentální frikativy, jsou hlásky /v/ a /f/ během oklešťování změněny na /b/ a /p/. Ve slově 페이스북 [pcheme] se slabika fa ze slova facebook tedy přepisuje jako 페 [pche].

„Anglická horečka“, která zachvátila jižní Koreu, hraje významnou roli při vytváření smíšených lexikálních inovací, které jsou založené na angličtině, ale motivované korejsky nebo při vytváření korejsko-anglických, koreanizovaných anglických slov. Fayzrakhmanova dobře ukazuje kreativní užití angličtiny i korejštiny zároveň na příkladu slova „ONEderful 쌤 Day“. „ONEderful 쌤 Day“ je příkladem slovní hříčky založené na homofonii morfémů a záměny latinky za hangül. Morfém „won“ ve slově wonderful (báječný) a morfém „one“ jsou homofonní. Použitím morfému „one“ působí slovo chytlavěji a slovní hříčka je zároveň zdůrazněna přepsáním „ONE“ velkými písmeny. „쌤 Day“ je vytvořeno přepsáním anglického „some“ na korejské „쌤“ [ssöm]. „쌤 Day“ není založeno pouze na přepisu, ale je zkráceninou koreanizovaného anglického slova 쌤싱 [ssömsing; something], které se používá k popisu toho, když se něco děje mezi dvěma lidmi, kteří ještě nejsou ve vztahu, ale často chodí na rande. Existují i jiná slova s morfémem „쌤“ jako 쌤남 ([ssömnam], potencionální přítel). „ONEderful 쌤 Day“ byla marketingová událost, kterou vytvořila společnost CJ ONE v roce 2015. Ti, kteří se chtěli zúčastnit, měli zveřejňovat příběhy o svých zkušenostech „쌤 experience“ na sociálních sítích.⁸³ (příklad užití viz Obrázek 1, Příloha 2)

Anglická slova vytvořená v Koreji a v Japonsku jsou podobná v tom, že používají angličtinu k „dekorování“. Například, aby byli zákazníci spokojeni a aby se vraceli, rozdává mnoho firem věci zadarmo, nazývané „서비스“ ([söbisü], service). Koreanizované anglické slovo „service“ neodpovídá jiným významům slova „service“ v britské nebo americké angličtině, zato existuje japonské slovo „service“ s podobným, ne-li stejným významem.⁸⁴

⁸³ FAYZRAKHMANOVA, 2016, str. 219-220

⁸⁴ FAYZRAKHMANOVA, 2016, str. 224

7 ROZBOR VYBRANÝCH KOREJSKÝCH NEOLOGISMŮ

Nyní provedu rozbor vybraných korejských neologismů, a to konkrétně anglicismů, ať už přímo přejatých nebo vytvořených v Koreji, protože právě anglicismy tvoří největší podíl všech neologismů v moderní korejštině. Rozhodla jsem se, že jako primární literaturu použiji tři současné zdroje různých žánrů – online novinový článek z oblasti IT, kapitolu z novely a článek online lifestyle magazínu. (viz Příloha 3) U jednotlivých neologismů rozeberu proces slovtvorby a porovnáám výskyt neologismů v jednotlivých zdrojích a jejich tematiku.

Ve slovní zásobě se vytvářejí podle Hausera vrstvy charakterizované takto⁸⁵:

1. příslušností k jiným útvarům národního jazyka (slova nářeční, obecná, slangová, argotická)
2. původem (slova cizí a přejatá)
3. časovou platností (archaismy a neologismy)
4. frekvencí užití (slova řídká, ojedinělá)
5. slohovými příznaky (slova knižní, hovorová, poetismy, termíny)
6. citovostí (slova s kladnými a zápornými citovými příznaky)

Jelikož se bude můj rozbor týkat neologismů, nebudu se věnovat vrstvě časové platnosti. Dále protože půjde o anglická přejatá slova nebo aspoň částečně přejatá slova, nebudu se věnovat ani původu slov. Pokud jde o příslušnost k jiným útvarům národního jazyka, půjde většinou o přejímání obecných slov, takže ani této vrstvě se věnovat nebudu. Frekvenci užití určím v jednotlivých zdrojích a zdroje porovnáám. Vyjádřím se i k slohovým příznakům a citovosti.

7.1 Výskyt anglických neologismů ve vybraném online novinovém článku

Jako zdroj online novinového článku jsem vybrala *SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchŭllŏpkalkka“*. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“).⁸⁶ Rozhodla jsem se vybrat článek s tematikou IT, protože jsem předpokládala, že bude obsahovat mnoho anglických přejatých neologismů, jelikož je po celém světě trend přejímat anglické výrazy z oblasti IT.

⁸⁵ HAUSER, 1980, str. 18

⁸⁶ KWAK, 2019

7.1.1 Výskyt neologismů

Tabulka 11: Výskyt neologismů v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchüllŏpkalkka”. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“)⁸⁷

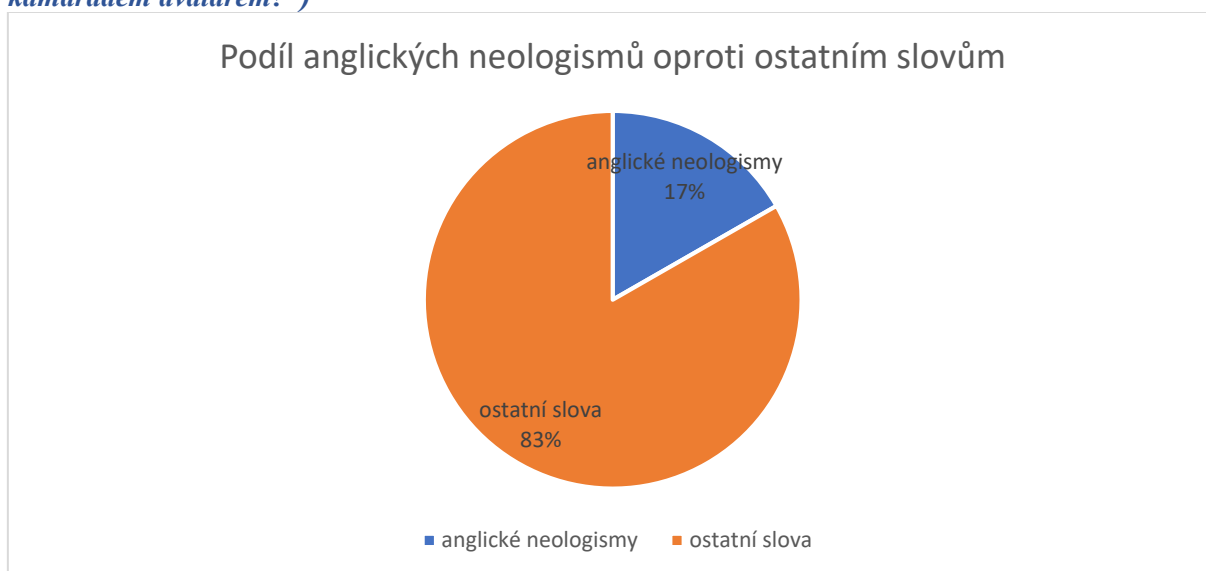
neologismus	transkripce	počet výskytu	význam
(VR) 게임	keim	4	(vr) hra
글로벌	külloböl	1	globální
메시지	mesidži	1	zpráva
미니홈피	minihompchi	2	hlavní stránka sociální síť Cyworld, kde lze komunikovat s přáteli
버추얼 소셜 월드	pöčchuöl sosjöl woldŭ	2	virtuální sociální svět
브랜드	pŭrändŭ	1	značka
(VR) 서비스	söbisŭ	8	(VR) servis, služba
소셜네트워크서비스(SNS)	sosjŏlnetchŭwokchŭsöbisŭ	1	sociální síť
소셜서비스	sosjŏlsöbisŭ	2	sociální síť
스타트업	sŭtchatchŭöp	1	začínající podnik (start- up)
아바타(친구)	abatcha(čchingu)	5	avatar(kamarád)
온라인	onlain	1	online
채팅	čhätching	1	chatování
카카오프렌즈	kchakchaopchŭrendžŭ	1	Kakao přátelé; postavičky sociální síť Kakao
캐릭터	kchäriktchö	1	postavička
커튼	kchötchŭn	1	závěs
콘서트장	kchonsötchŭdžang	1	koncertní hala
(VR) 클럽	kchüllŏp	4	(VR) klub
파트너십	pchatchŭnösip	1	partnerství
패키지	pchäkechidži	1	balíček

⁸⁷ KWAK, 2019

포즈	pchodžžü	1	póza
하이	hai	1	ahoj
(VR) 헤드셋	hedüset	4	virtuální helma
VR	VR	5	VR
VR 버전	VRbödžžön	1	VR verze
VR 콘텐츠	VRkchontchenčchü	2	VR obsah
VR 콘텐츠시장	VRkchontchenčchüsidžang	2	trh s VR obsahem
celkem	56		

Jak vidíme v tabulce, celkový počet anglických neologismů v článku byl 56. Jejich podíl oproti ostatním slovům vidíme na grafu níže.

Graf 1: Podíl neologismů oproti ostatním slovům v článku SKTka mun jön kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchüllöpkalkka“. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“)

Celkový počet slov v článku byl 335 a z toho 56 byly anglické neologismy, z čehož vyplývá, že tvořily asi 17 % všech slov článku. Mimo to se v článku nacházelo také 21 přepsaných anglických názvů, které tvořily asi 6 % ze všech slov.⁸⁸ Sémioticky se v článku vyskytovalo 27 lemmatů, 56 (slovních) tokenů a 50 (slovních) typů.⁸⁹

Celkem z 27 lemmatů anglických neologismů bylo 23 anglických slov přejatých přímo a 4 anglická slova vytvořena v Koreji. Zatímco výrazy vypůjčené přímo tvořily tedy 86,2 %,

⁸⁸ Mezi takové názvy patří například 오кул스러 Go ([okchjullösü go], Oculus Go), SK 텔레콤 ([SK tchellekchom], SK Telecom), 페이스북 ([pcheisübuk], Facebook), 마이크로소프트 ([maikchürosopütchü], Microsoft) nebo 알트스페이스 VR ([altchüsüpcheisü VR], AltSpaceVR).

⁸⁹ V analýze textu se z hlediska sémantiky každý konkrétní tvar daného lemmatu (neutrální, slovníkový tvar slova) označuje jako typ (prostý výčet tokenů bez opakované realizace) a každá konkrétní realizace slova se nazývá token. (ČERMAK, 2010, str. 232-233)

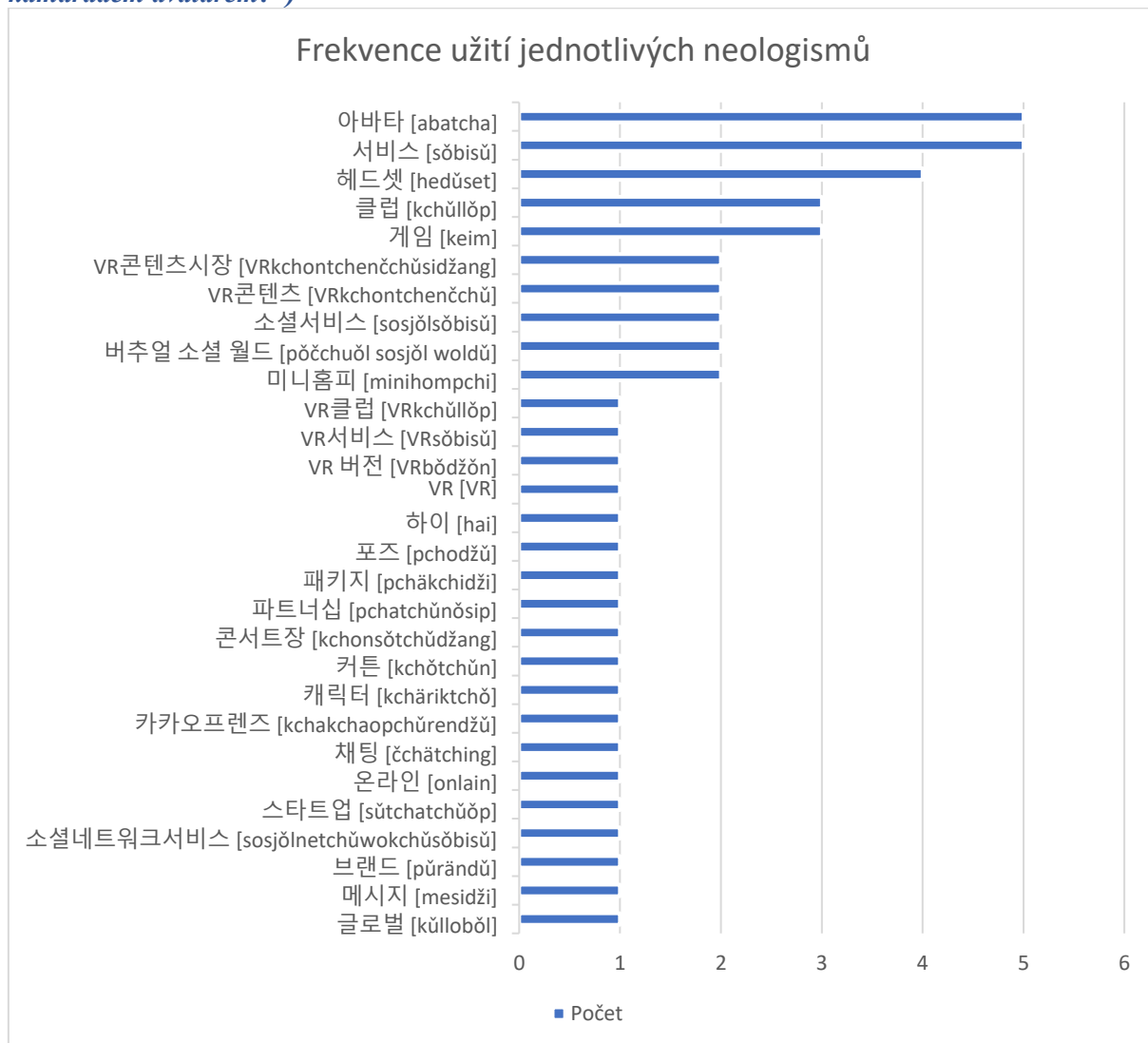
výrazy dále modifikované tvořily 13,8 %. Tabulka níže uvádí frekvenci jednotlivých způsobů slovo tvorby u těchto slov.

Tabulka 12: Frekvence způsobů slovo tvorby v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchŭllŏpkalkka”. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“)

typ slovo tvorby	počet výrazů	procento	příklad
vypůjčení přímo	25	86,2 %	게임 [keim], 글로벌 [külloböl], 메시지 [mesidži], 브랜드 [pŕändŭ], 서비스 [sŏbisŭ],...
hybridní kompozice	3	10,3 %	미니홈피 [minihompchi], 카카오프렌즈 [kchakchaopchŭrendžŭ], VR 콘텐츠시장 [VRkchontchenčhŭsidžang]
hybridní derivace	1	3,5 %	콘서트장 [kchonsŏtchŭdžang],
celkem	29	100 %	

Na grafu níže vidíme frekvenci užití jednotlivých neologismů v článku.

Graf 2: Frekvence užití jednotlivých neologismů v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchüllŏpkalkka”. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“)

Mezi nejfrekventovanější neologismy patřily slova 아바타 [abatcha] a 서비스 [söbisü], která se objevila v článku pětikrát. Slovo 헤드셋 [hedüset] se objevilo čtyřikrát a 클럽 [kchüllŏp] s 게임 [keim] třikrát. Ostatní neologismy se objevily v článku méně než třikrát.

7.1.2 Rozbor neologismů

Mezi anglická slova přejatá přímo patřily výrazy: 게임 [keim], 글로벌 [küloböl], 메시지 [mesidži], 브랜드 [pürändü], 서비스 [söbisü], 소셜네트워크서비스(SNS) [sosjölnetchüwokchüsöbisü] (소셜서비스, [sosjölsöbisü]), 스타트업 [sütchatchüöp], 아바타 [abatcha], 온라인 [onlain], 채팅 [čhätching], 캐릭터 [kchäriktchö], 커튼 [kchötchün], 클럽 [kchüllŏp], 파트너십 [pchatchünösip], 패키지 [pchäkchidži], 포즈 [pchodžü], 하이 [hai],

헤드셋 [hedüset], VR [VR], VR 버전 [VRbödžön], VR 서비스 [VRsöbisü], VR 콘텐츠 [VRkchontchenčchü], VR 클럽 [VRkchüllöp] a fráze 버추얼 소셜 월드 [pöčchuöl sosjöl woldü]. Všechna tato slova jsou denotáty, neboli neprošla při přejímání sémantickou změnou. Většina výrazů se týká IT oblasti, jak už se dalo předpokládat ze samotného názvu článku, SKT가 문연 가상세계 “아바타친구와 VR 클럽갈까” ([SKTka mun jön kasangsegje abatchačchinguwa VRkchüllöpkkalkka], *Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“*). Samotný název obsahuje dva neologismy, VR 클럽 [VRkchüllöp] a 아바타 [abatcha].

Zbylé neologismy v článku jsou anglické neologismy vytvořené v Koreji, jedná se o 미니홈피 [minihompchi], 카카오프렌즈 [kchakchaopchürendžü], 콘서트장 [kchonsötchüdžang] a VR 콘텐츠시장 [VRkchontchenčchüsidžang]. 미니홈피 [minihompchi] je čtyřslabičné hybridní endocentrické kompozitum, které vzniklo z anglického 미니 ([mini], mini) a 홈피 [hompchi], které je zkráceninou 홈페이지 ([hompcheidži], z angl. homepage, domovská stránka). 카카오프렌즈 [kchakchaopchürendžü] je hybridní endocentrické kompozitum složené z 카카오 [kchakchao], což je název korejské IT firmy a 프렌즈 ([pchürendžü], přátelé). 카카오프렌즈 [kchakchaopchürendžü] jsou postavy založené na emotikonech sociální sítě KakaoTalk. 콘서트장 [kchonsötchüdžang] je hybridní derivát skládající se z anglického slova 콘서트 ([kchonsötchü], z angl. concert, koncert) a sinokorejského sufixu 장 ([čang], 場, místo). VR 콘텐츠시장 [VRkchontchenčchüsidžang] je hybridním endocentrickým kompozitem skládajícím se ze tří slov: anglické zkratky VR (virtual reality, virtuální realita), anglického slova 콘텐츠 ([kchontchenčchü], z angl. content, obsah) a korejského slova 시장 ([sidžang], trh).

Co se týče slohových příznaků slov, většina slov je v tomto ohledu neutrální. Jelikož se ale jedná o výrazy z oblasti IT, můžeme zde nalézt i odborné názvosloví jako VR [VR] a 아바타 [abatcha]. Jako termíny z oblasti podnikání lze také považovat slova 스타트업 [sütchatchüöp] a 파트너십 [pchatchünösip]. Všechna slova v článku jsou zároveň neutrální, pokud jde o expresivitu.

Některá slova, která vidíme v tabulce výše, už je ale těžké nazvat neologismy, protože byly zdomácněny. Jedná se o slova 게임 [keim], 커튼 [kchötchün] nebo 클럽 [kchüllöp], které už by dnes asi Korejci nevnímali jako nové slovo. Dostáváme se tak k problému, který jsem popsala blíže v kapitole 3, že pocitování novosti slov je subjektivní. V práci jsem se ale jako

neologismus rozhodla považovat (stejně jako Čermák⁹⁰) slovo, které se vyznačuje novostí z hlediska vnímání společností, zejména starší generací, tedy slova do jisté míry již zakotvená, ale stále vnímaná jako nová. A proto podle této definice lze vnímat i slova jako 게임 [keim] jako neologismus. Navíc slovo 게임 [keim] a 클럽 [kchüllöp] se v textu objevuje i jako VR 게임 [VRkeim] a VR 클럽 [VRkchüllöp], které již neologismy bezpochyby jsou.

V článku *SKTka mun jön kasangsege „Abatchačchinguwa VRkchüllöpkkalkka“*. (*Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“*), který se týká oblasti IT, se nacházelo mnoho neologismů s touto tematikou, a to zejména přejatých anglických slov. V článku jsme mohli vidět i příklady hybridního anglického kompozita, derivátu a hybridního slova.

7.2 Výskyt anglických neologismů ve vybrané kapitole prózy

Jako zdroj prózy pro rozbor neologismů jsem se rozhodla vybrat kapitolu z populární novely *Kchäbinit* (Skříň), *Tchaimsükchipchö* (Skipeři).⁹¹ Samotný název totiž napovídá, že bude obsahovat anglické výrazy.

7.2.1 Výskyt neologismů

Tabulka 13: Výskyt neologismů v kapitole *Tchaimsükchipchö* (Skipeři)⁹²

neologismus	transkripce	počet výskytu	význam
나이트	naitchü	2	noční klub
디자인	tidžain	1	design
디자이너	tidžainö	2	designér
매스컴	mäsükhöm	1	hromadné sdělovací prostředky; publicita
마나나	panana	2	banán
빠큐	ppökchju	1	z angl. Fuck you, jdi do háje
센스	sensü	1	pocit
스케줄	sükchedžul	1	harmonogram, rozvrh
스타일	sütchail	1	styl

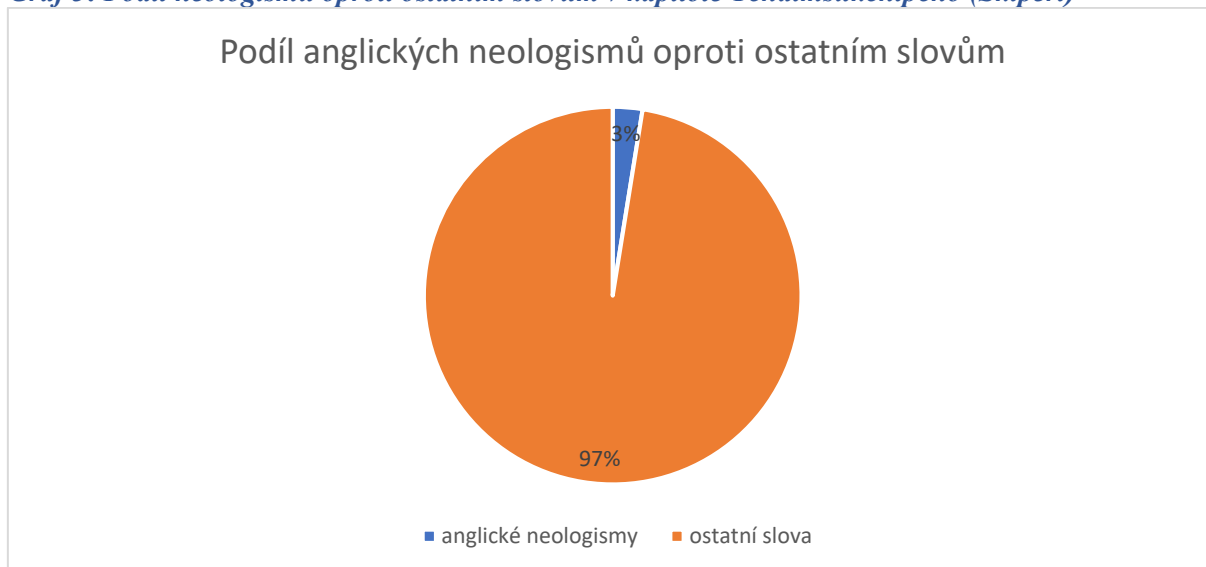
⁹⁰ ČERMÁK, 2010, str. 219-220

⁹¹ KIM, Ŏn-su, 2006, str. 175-184

⁹² KIM, Ŏn-su, 2006, str. 175-184

스트레스	sŭtchŭresŭ	2	stres
스페인어	sŭpcheinŏ	1	španělština
시스템	sisŭtchem	1	system
아이로니컬하다	aironikchŏlhada	1	ironický
엔지니어	endžiniŏ	1	inženýr
워커홀릭	wokchŏhollik	1	workoholik
카드	kchadŭ	1	(platební) karta
카바레	kchabare	1	kabaret
코코아	kchokchoa	1	kakao
타임스킵	tchaimsŭkchip	3	přeskočení časového úseku
타임스키퍼	tchaimsŭkchipchŏ	6	„skiper“; ten, kdo přeskakuje čas
타입	tchaip	1	typ
트라우마	tchŭrauma	1	trauma
특별보너스	tchŭkphjŏlbonŏsŭ	1	speciální bonus
팀	tchim	1	tým
팀장	tchimdzang	1	vedoucí týmu
프로젝트	pchŭrodžektchŭ	2	projekt
필름	pchillŭm	1	film
핸드폰	händŭpchon	1	mobil
히스테릭하다	hisŭtcherikchada	1	hysterický
celkem	41		

Jak vidíme v tabulce, celkově se v článku nacházelo 41 anglických neologismů. Níže vidíme jejich podíl oproti ostatním slovům na grafu. Mimo to se v kapitole objevil jeden přepis anglického názvu a to 월드컵 ([woldŭkchŏp], World Cup).

Graf 3: Podíl neologismů oproti ostatním slovům v kapitole Tchaimsükchipchö (Skiyeři)

Celkový počet slov v textu byl 1614 a z toho 41 byly neologismy, z čehož vyplývá, že neologismy tvořily asi 3 % všech slov. Sémioticky se v textu vyskytovalo 29 lemmatů, 41 (slovních) tokenů a 40 (slovních) typů.

Celkem z 29 lemmatů bylo 19 anglických slov přejatých přímo a 10 anglických slov bylo vytvořeno pomocí slovtvorných procesů nebo sémantického posunu v Koreji a 2 z těchto slov přímo autorem. Zatímco výrazy vypůjčené přímo tvořily tedy 64,3 %, výrazy dále modifikované tvořily 35,7 %. Tabulka níže uvádí frekvenci jednotlivých způsobů slovtvorby u těchto slov.

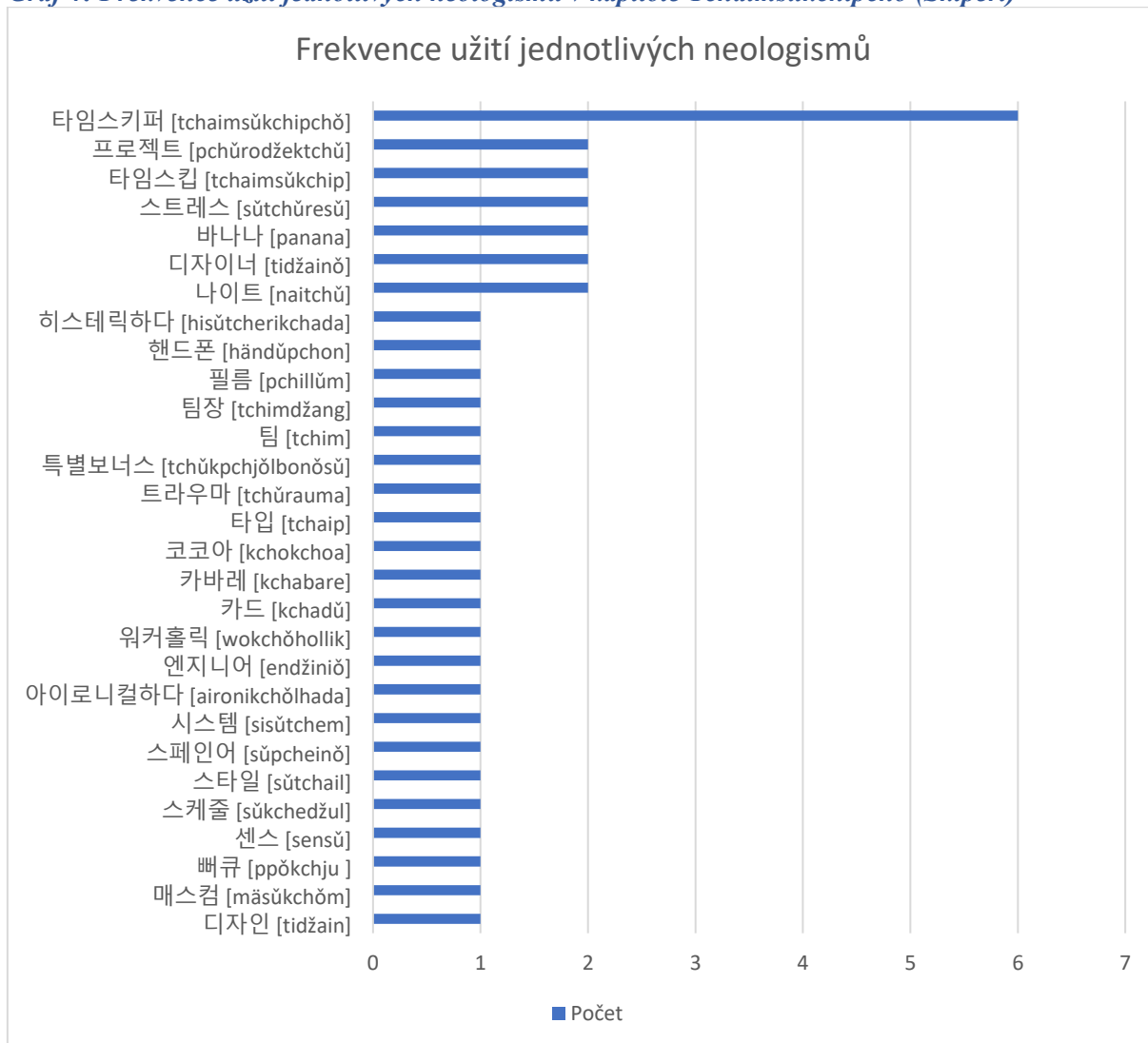
Tabulka 14: Frekvence způsobů slovtvorby v kapitole Tchaimsükchipchö (Skiyeři)

typ slovtvorby	počet výrazů	procento	příklad
vypůjčení přímo	18	64,3	디자이너 [tidžainö], 디자인 [tidžain], 바나나 [panana], 센스 [sensü], 스케줄 [sükchedžul],...
sémantický posun	1	3,6	나이트 [naitchü]
hybridní kompozice	3	10,7	빠큐 [ppökchju], 특별보너스 [tchükpchjölbonösü], 타임스킵 [tchaimsükchip]
hybridní derivace	5	17,8	아이로니컬하다 [aironikchölhada], 히스테릭하다 [hisütcherikchada], 스페인어 [süpcheinö], 팀장 [tchimdžang], 타임스킵퍼 [tchaimsükchipchö]
hybridní zkracování	1	3,6	매스킵 [mäsökchöm],

celkem	28	100 %
---------------	----	-------

Na grafu níže vidíme frekvenci užití jednotlivých neologismů v kapitole.

Graf 4: Frekvence užití jednotlivých neologismů v kapitole Tchaimsükchipchö (Skiyeři)

Nejfrekventovanějším neologismem v kapitole bylo slovo 타임스키퍼 [tchaimsükchipchö], které se zde objevilo celkem šestkrát. Ostatní neologismy se vyskytovaly v kapitole pouze dvakrát nebo jednou.

7.2.2 Rozbor neologismů

Kapitola obsahovala z anglických neologismů jak anglická slova přejatá přímo, tak anglická slova, která prošla dalším procesem slovo tvorby. Mimo to se zde nacházely i „abstraktní“ anglické výrazy, které formoval sám autor.

Mezi anglická slova přejatá přímo patřily výrazy 디자이너 [tidžainö], 디자인 [tidžain], 마나나 [panana], 센스 [sensü], 스케줄 [sükchedžul], 스타일 [sütchail], 스트레스 [sütchüresü], 시스템 [sisütchem], 엔지니어 [endžiniö], 워커홀릭 [wokchöhollik], 카드 [kchadü], 카바레 [kchabare], 코코아 [kchokchoa], 타입 [tchaip], 트라우마 [tchürauma], 팀 [tchip], 프로젝트 [pchürodžektchü] a 필름 [pchillüm].

Výraz jako je 나이트 [naitchü] nemůžeme považovat za anglické slovo přejaté přímo, protože došlo při jeho přejímání k sémantickému posunu. Zatímco anglické night znamená noc, korejské 나이트 [naitchü] nabírá i význam „noční klub“. Může jít také o zkráceninu anglického nightclub (noční klub), které se v korejštině také používá a přepisuje se jako 나이트클럽 [naitchükchüllöp].

Mnohé neologismy prošly nějakou slovotvornou změnou. 마스크 [mäšükchöm] je hybridní zkratka anglického **mass communication**, kdy byly z obou slov vybrány počáteční slabiky. Slovo si přitom uchovalo stejný význam jako v angličtině, tedy masová komunikace. Slovo 싸꾸 [ppökchju] lze brát jako hybridní složeninu dvou anglických slov fuck a you do jednoho slova. Dále se v kapitole objevují i hybridní dariváty. 아이로니컬하다 [aironikchölhada] a 히스테릭하다 [hisütcherikchada] jsou kvalitativní slovesa vytvořená pomocí korejského sufixu -하다 [hada], který je připojen k anglickému 아이로니컬 ([aironikchöl], ironický) a 히스테릭 ([hisütcherik], hysterický). Slovo 스페인어 [süpchainö] je vytvořeno pomocí anglického slova 스페인 ([süpchain], Španělsko) a sinokorejského sufixu -어 ([ö], 語, jazyk). Poslední hybridní derivát 팀장 [tchim^{džang}] je tvořen z anglického 팀 ([tchim], tým) a sinokorejského sufixu -장 ([čang], 長), označujícího někoho ve vedoucím postavení. Slovo 특별보너스 [tchükpchjölbonösü] je hybridní endocentrické kompozitum složené z korejského slova 특별 ([tchükpchjöl], speciální) a anglického slova 보너스 ([ponösü], bonus).

핸드폰 [händüpchon] je známé anglické slovo vytvořené v Koreji, které je často označované za konglish, protože označení handphone by anglický mluvčí nikdy nepoužil. Použil by spíše výrazy jako cell phone nebo smartphone.

Mezi výrazy, které vytvořil sám autor patřily: 타임스킵퍼 [tchaimsükchipchö] a 타임스킵 [tchaimsükchip], nejspíše může ale jít i o přejaté výrazy s pozměněným významem. 타임스킵 [tchaimsükchip] je složenina anglického slova 타임 ([tchaim], time, čas) a 스킵 ([sükchip], skip, skok) a má vyjadřovat proces přeskokování v čase bez možnosti přeskokování

ovládat. Slovo 타임스키퍼 [tchaimsükchipchö] je pak derivátem slova 타임스킵 [tchaimsükchip], které vzniklo připojením sufixu -어 (přepis anglického sufixu -er).

Co se týče slohových příznaků, vyskytují se v kapitole obecné výrazy, ale i některé hovorové výrazy jako 특별보너스 [tchükpchjölbonösü], 빼큐 [ppökchju], 타임스키퍼 [tchaimsükchipchö], 타임스킵 [tchaimsükchip].⁹³ Slovo 빼큐 [ppökchju] má navíc citové zabarvení, protože se jedná o vulgarismus.

V textu se opět setkáváme s problémem, jestli některé výrazy nepovažovat za již zdomácnělé. Jedná se například o slovo 스페인어 [süpcheinö], 핸드폰 [händüpchon] nebo 파나나 [panana]. Slova lze ale považovat i jako do jisté míry již zakotvená, zato stále vnímaná jako nová a proto řadím i slovo jako 핸드폰 [händüpchon] mezi neologismy.

V kapitole *Tchaimsükchipchö* (Skipeři) se nenacházelo tolik neologismů oproti ostatním slovům jako v článku z oblasti IT, zato ale obsahovala větší poměr slov, která prošla nějakou slovtvornou změnou, zejména hybridní deriváty. Mimo to se zde nachází i dvě slova vytvořená autorem, což ukazuje, jak jednoduše lze anglická slova v korejštině používat a že jejich použití může „dekorovat“ nejen marketingové slogany, ale i prózu a jejím názvy.

7.3 Výskyt neologismů v online lifestyle magazínu

Anglické neologismy z oblasti lifestyle jsem čerpala z článku „*Sä mulgön malgo hön mulgön sara*“ *pučhuginün pchäsjön pürändüdül* (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)⁹⁴. Móda obsahuje mnoho anglických výrazů, které jsou přejímány celosvětově, a tudíž i v Koreji. Korejšтина přejala z angličtiny i základní slova jako 스커트 ([sükchötchü], sukně, z angl. skirt), které je dnes součástí běžné slovní zásoby moderní korejštiny.

7.3.1 Výskyt neologismů

Tabulka 15: Výskyt neologismů v článku „*Sä mulgön malgo hön mulgön sara*“ *pučhuginün pchäsjön pürändüdül* (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)⁹⁵

neologismus	transkripce	počet výskytu	význam
그룹	kürüp	2	skupina
데이트 앱	teitchü äp	1	aplikace na randění
디자이너	tidžainö	1	designový

⁹³ Tato slova se nevyskytují v Standardním korejském slovníku 표준국어대사전 [pchjodžunkugötäsadžön].

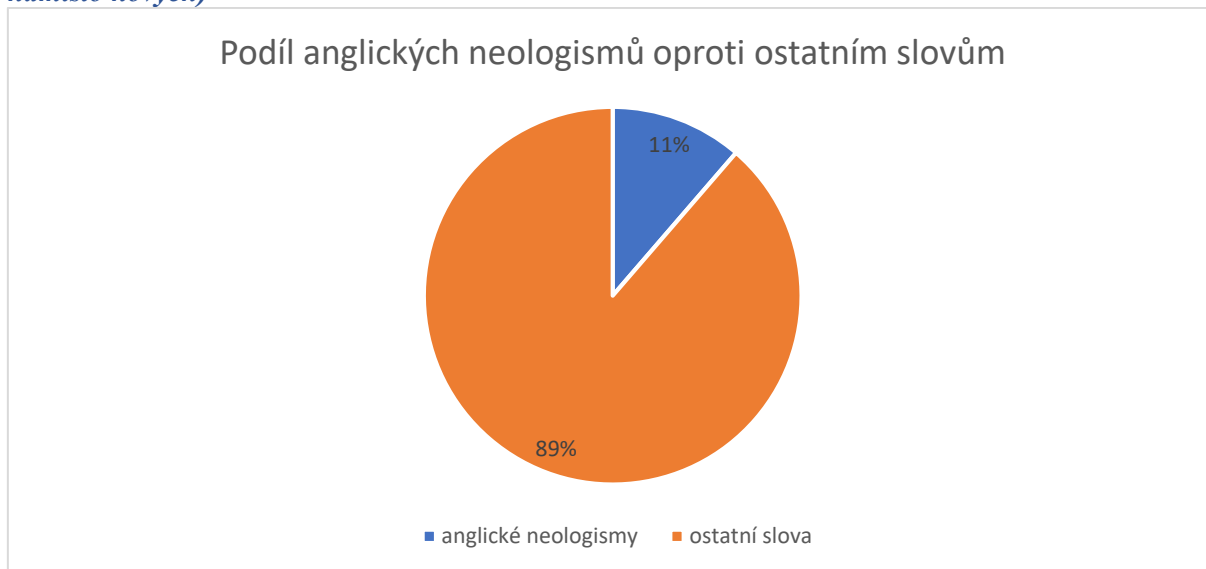
⁹⁴ JU, 2019

⁹⁵ JU, 2019

럭셔리	röksjöri	2	luxusní
마니아층	maniačchüng	1	level mánie
밀레니얼	milleniöl	2	mileniálové
브랜드	pürändü	15	(módní) značka
빈티지	pintchidži	1	vintage
세미나	semina	1	seminář
세컨드핸드	sekchöndühändü	1	secondhand
섹션	seksjön	2	sekce
스타트업	sütchatchüöp	1	začínající podnik (start-up)
아웃도어	auttoö	1	outdoorový
애플리케이션	äpchüllikcheisjön	1	aplikace
앱	äp	2	aplikace
업사이클링	öpsaikchülling	1	upcyklace
온라인	onlain	5	online
온라인 사이트	onlain saitchü	1	online stránka
웹 사이트	wep saitchü	1	webová stránka
재킷	čäkchit	5	bunda
캠페인	kchämpchein	1	kampaň
크레딧	kchüredit	3	kredit
트렌드	tchürendü	2	trend
파일럿 프로그램	pchailöt pchürogüräm	1	pilotní program
패션	pchäsjön	21	móda, módní
패스트패션	pchäsütchüpchäsjön	2	„rychlá móda“ (fast fashion)
프로그램	pchürogüräm	3	program
플랫폼	pchüllätpchom	10	platforma
핸드백	händübäk	4	kabelka
Z세대	Zsedä	2	generace Z
celkem	96		

Jak vidíme v tabulce, celkově se v článku nacházelo 96 anglických neologismů. Níže vidíme jejich podíl oproti ostatním slovům na grafu. Mimo to se v článku objevilo 36 přepisů anglických názvů jako 더 리얼리얼 ([tõ liõlriõl], The RealReal), 스레드업 ([süredüõp], ThredUp) nebo 파페치 ([pchapchečchi], Farfetch).

Graf 5: Podíl neologismů oproti ostatním slovům v článku „Sä mulgõn malgo hõn mulgõn sara“ pučhuginün pchäsjön pürändüdül (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)

Celkový počet slov v článku byl 847 a z toho 96 byly anglické neologismy, z čehož vyplývá, že tvořily asi 11 % všech slov. Sémioticky se v textu vyskytovalo 30 lemmatů, 96 (slovních) tokenů a 51 (slovních) typů.

Celkem z 30 lemmatů bylo 27 anglických slov přejatých přímo a 3 anglická slova byla vytvořena pomocí slovtvorných procesů. Zatímco výrazy vypůjčené přímo tvořily tedy 90 %, výrazy dále modifikované tvořily pouze 10 %. Tabulka níže uvádí frekvenci jednotlivých způsobů slovtvorby u těchto slov.

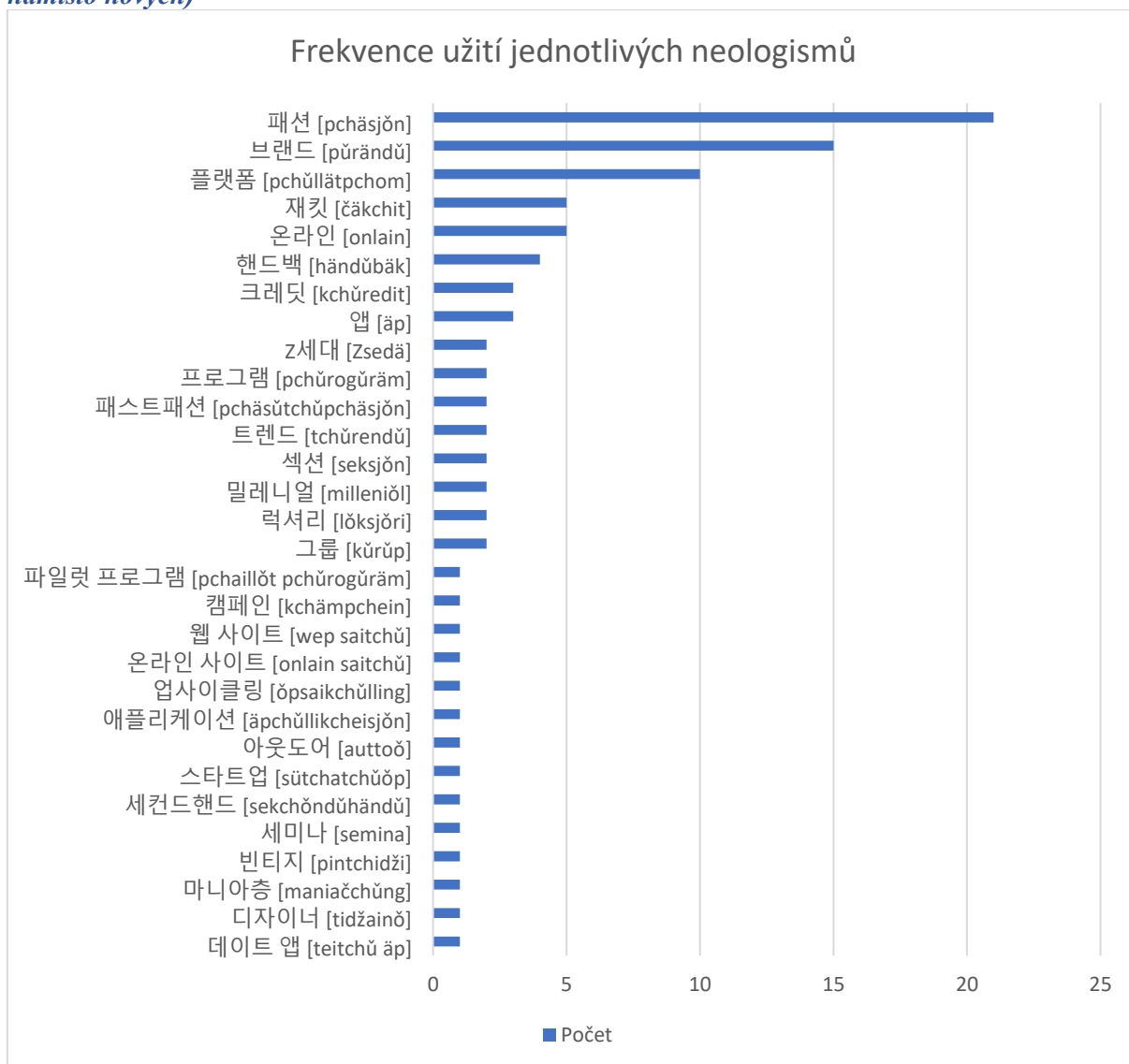
Tabulka 16: Frekvence způsobů slovtvorby v článku „Sä mulgõn malgo hõn mulgõn sara“ pučhuginün pchäsjön pürändüdül (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)

typ slovtvorby	počet výrazů	procento	příklad
vypůjčení přímo	27	90 %	브랜드 [pürändü], 그룹 [kürüp], 디자이너 [tidžainõ], 럭셔리 [rõksjõri], 밀레니얼 [milleniõl], 빈티지 [pintchidži],...
hybridní kompozice	2	6,7 %	Z 세대 [Zsedä], 마니아층 [maniacchüng]

hybridní zkracování	1	3,3 %	테이트 앱 [teitchü äp]
celkem	30	100 %	

Na grafu níže vidíme frekvenci užití jednotlivých neologismů v článku.

Graf 6: Frekvence užití jednotlivých neologismů v článku „Sä mulgön malgo hön mulgön sara“ pučhuginün pchäsjön pürändüdül (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)

7.3.2 Rozbor neologismů

Článek obsahoval z většiny anglické neologismy přejaté přímo a to: 브랜드 [pürändü], 그룹 [kürüp], 디자이너 [tidžainö], 럭셔리 [röksjori], 밀레니얼 [milleniöl], 빈티지 [pintchidži], 세미나 [semina], 세컨드핸드 [sekchöndühändü], 섹션 [seksjön], 스타트업 [sütchatchüöp], 아웃도어 [auttoö], 앱 [äp], 애플리케이션 [äpchüllikcheisjön], 업사이클링

[öpsaikchülling], 온라인 [onlain], 재킷 [čäkchit], 캠페인 [kchämpchein], 크레딧 [kchüredit], 트렌드 [tchürendü], 패션 [pchäsjön], 패스트패션 [pchäsüthüpchäsjön], 프로그램 [pchürogüräm], 플랫폼 [pchüllätpchom], 핸드백 [händübäk] a nominální fráze 온라인 사이트 [onlain saitchü], 웹 사이트 [wep saitchü] a 파일럿 프로그램 [pchaillöt pchürogüräm].

Neologismy, které prošly slovotvornou změnou byly následující. Z 세대 [Zsedä] je hybridní endocentrické kompozitum, které vzniklo spojením Z a 세대 ([edä], generace), stejně jako existuje anglický výraz Z generation. 마니아층 [maniačchüng] je hybridní endocentrické kompozitum spojující anglické slovo 마니아 [mania] a sinokorejské 층 ([čchüng], 層, level). Nominální fráze 데이트 앱 [teitchü äp] je nejspíše hybridní zkratkou anglického dating app, kdy bylo z dating ponecháno pouze 데이트 [teitchü] a nebo se jedná o endocentrické kompozitum přejatého anglického slova 데이트 ([teitchü], rande) a 앱 ([äp], aplikace).

Z hlediska slohových příznaků se vyskytují v článku obecné výrazy, ale i některé hovorové výrazy jako 마니아층 [maniačchüng], 세컨드핸드 [sekchöndühändü], 밀레니얼 [milleniöl], Z 세대 [v], 아웃도어 [autoö], 업사이클링 [öpsaikchülling], 트렌드 [tchürendü] nebo 크레딧 [kchüredit]. Většina má k sobě korejský standardní ekvivalent jako 중고 [čunggo] k 세컨드핸드 [sekchöndühändü] nebo 옥외[okö] k 아웃도어 [autoö]. Slovo 스타트업 [süthatchüöp] zase můžeme považovat za odborný termín z oblasti podnikání. Všechna slova v článku jsou zároveň citově neutrální.

Co se týče pochybností o novosti výrazů, mohly by být slova 재킷 [čäkchit] nebo 핸드백 [händübäk] vnímána jako zdomácnělá, protože mohou být řazena mezi základní pojmy z kategorie oblečení. Nicméně, jak už jsem zmiňovala u předešlých slov, která lze vnímat i jako zdomácnělá, pocitování novosti je subjektivní a starší generace by nadále tato slova vnímala jako nové přejímky.

V článku „*Sä mulgön malgo hön mulgön sara*“ *pučhuginün pchäsjön pürändüdül* (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových) se objevovaly zejména přejaté anglické výrazy a velmi málo anglické výrazy, které prošly nějakou slovotvornou změnou.

7.4 Srovnání

Všechny tři zdroje obsahovaly z anglických neologismů hlavně přímo přejaté výrazy. Kapitola z novely obsahovala nejvíce anglických výrazů, které prošly nějakou slovotvornou změnou (35,7 % ze všech anglických výrazů), oproti tomu článek online lifestyle magazínu jich

obsahoval nejméně (pouze 10 % ze všech anglických výrazů). Nejspíše je to zejména kvůli kreativitě autora, který vytvořil hned dvě vlastní anglická slova: 타임스킵 ([tchaimsükchip], přeskokování v čase) a 타임스킵퍼 ([tchaimsükchipchö], „skiper“).

Co se týče shody neologismů v jednotlivých zdrojích, pouze výrazy 브랜드 [pürändü], 스타트업 [sütchatchüöp] a 온라인 [onlain] byly použity jak v online novinovém článku z oblasti IT, tak v online článku z oblasti módy. Slovo 디자이너 [tidžainö] se objevilo jak v online článku z oblasti módy, tak v kapitole novely, přičemž v článku bylo použito ve funkci přídavného jména (디자이너 브랜드 [tidžainö pürändü], designové značky) a v novele ve funkci podstatného jména (디자이너들 [tidžainödül], designéři).

Průměrný výskyt anglických neologismů v textu vidíme na grafu níže.

Graf 7: Průměrný výskyt anglických neologismů v textu

V průměru tvořily anglické neologismy 7 % ze všech slov, největší podíl anglických neologismů oproti ostatním slovům byl v článku s IT tematikou.

V tabulce níže vidíme nejčastěji se vyskytující anglické neologismy celkově.

Tabulka 17: Nejčastěji se vyskytující anglické neologismy

neologismus	transkripce	počet výskytu	význam
패션	pchäsjöŋ	21	móda, módní
브랜드	pürändü	16	značka

플랫폼	pchüllätpchom	10	platforma
타임스키퍼	tchaimsükchipchö	6	„skiper“; ten, kdo přeskakuje čas
온라인	onlain	6	online
재킷	čäkchit	5	bunda
아바타	abatcha	5	avatar
서비스	söbisü	5	servis, služba

Anglické neologismy, které se objevovaly nejčastěji byly až na výraz 타임스키퍼 [tchaimsükchipchö] všechny přejaté přímo. Nejčastěji byl použit výraz 패션 [pchäsjön] a za ním následovaly výrazy 브랜드 [pürändü] a 플랫폼 [pchüllätpchom].

V kapitole jsem provedla rozbor vybraných anglických neologismů v korejštině, ať už přímo přejatých nebo vytvořených v Koreji, a to z online novinového článku z oblasti IT, z kapitoly novely a z článku online lifestyle magazínu. U jednotlivých anglických neologismů vytvořených v Koreji jsem rozebrala jejich proces slovtvorby a porovnávala výskyt všech neologismů v jednotlivých zdrojích. Vyjádřila jsem se také k slohovým příznakům a citovosti slov. Vzhledem k tomu, že jsou hybridní slova na vzestupu⁹⁶, očekávala jsem jejich větší výskyt. Většinu anglických neologismů v článku tvořila ale přímo přejatá slova. Nejčastějším slovtvorným procesem u anglických výrazů vytvořených v Koreji byla hybridní kompozice a derivace. Některé výrazy jako 재킷 [čäkchit], 핸드폰 [händüpchon] nebo 스페인어 [süpcheinö] jsou na hranici mezi neologismy a zdomácnělými slovy, jelikož jejich novost už by nemusela být společností vnímána.

V průměru tvořily anglické neologismy 7 % ze všech slov, největší podíl (17 %) se vyskytoval v článku s IT tematikou. Vysoký podíl anglických neologismů v článku s IT tematikou jsem očekávala, jelikož se jedná o celosvětový trend. Choi ve své studii, kde sledoval neologismy z let 2003-2004, uvádí jako jeden z hlavních okruhů témat neologismů internet a technologie. Už v té době začala do korejštiny proudit přejatá slova jako 블로그 ([püllogü],

⁹⁶ NAM, 2014, str. 25-26

blog) nebo nové složeniny jako 메일진 ([meildžin], mail + magazine, služba, prostřednictvím které se časopisy doručují e-mailem).⁹⁷

⁹⁷ CHOI, 2006, str. 196; Dalšími tématy neologismů let 2003-2004 reflektující společenské fenomény té doby byly například ekonomický pokles, nezaměstnanost mladých nebo medicína. Některé dnešní společenské fenomény ovlivňující vznik neologismů jsem uvedla v příkladech v kapitole 4.1, nejvlivnější ale zůstává internet.

8 ZÁVĚR

V této práci jsem probrala výskyt neologismů v současné korejštině.

Práce byla rozdělena na dvě části: teoretickou a praktickou. V teoretické části jsem se nejprve věnovala vymezení pojmu neologismus shromážděním vícera definic a nalezením vlastní definice, což bylo důležité pro určení směru práce. Mnoho jazykovědců má odlišné definice pro neologismus, pro svou práci jsem zvolila širší pojem pro neologismus *sindžoŏ*, v kterém jsou obsažena i cizí přejatá slova, zároveň jsem neologismy definovala jako slova, která se vyznačují novostí z hlediska vnímání společností, zejména starší generací.

Pro kontext jsem shrnula hlavní důvody vzniku neologismů v KR i KILDR. Na příkladech jsem ukázala některé vnější mimojazykové příčiny, které se podílely na vzniku neologismů. Hlavní příčinou pro vznik mnoha nových slov jsou nejrůznější nově vzniklé společenské jevy, ať už jde o společenské problémy nebo příchod trendů ze zahraničí, množství nových přejatých výrazů pochází z oblasti technologií a internetu. Popsala jsem i vnitřní jazykové příčiny. Pro Koreu byla typická hlavně záměna cizího slova za nově vytvořené domácí slovo při purifikaci korejštiny. Úsilí o „čistotu“ korejského jazyka probíhalo v rámci purifikačního hnutí, a to hlavně po konci okupace Koreje Japonskem, přičemž se tyto snahy aplikovaly souběžně v jižní i severní Koreji. Touhu po „čistotě“ korejštiny zaznamenáváme ale i dnes, kvůli očištění korejštiny od anglických výrazů vzniklo hnutí za čistotu korejštiny tzv. 언어과괴 ([ŏnŏ pchagŏ]).

V kapitole Tvorba neologismů jsem shrnula hlavní současné způsoby slovo tvorby neologismů v korejštině. Na příkladech jsem demonstrovala jednotlivé procesy. Tyto poznatky jsem následovně aplikovala v praktické části práce. Jedním z hlavních zjištění této kapitoly bylo, že způsoby slovo tvorby se rozšířily z kompozice a derivace i na zkracování a hybridní způsob tvorby slov. Nově vzniklá slova, vznikající z důvodu potřeby vyjádřit nové věci nebo koncepty vytvořená pouze z jednoho slova, jsou v korejštině ojedinělá oproti jiným slovo tvorným způsobům vzniku nových slov. A pokud se objevují, nejde o slova korejská, ale hlavně o přejatá slova, zejména anglická. Kompozita se podle sémantické klasifikace vyskytují v korejštině ve třech typech: endocentrická, exocentrická a koordinovaná a nejčastěji jde o substantiva. Deriváty vznikají v korejštině použitím derivačních prefixů a sufixů. Prefixy nejsou tak produktivní jako sufixy. Mohou být jak korejské, tak sinokorejské, ale většinou platí pravidlo, že k sinokorejskému slovu je připojen vždy sinokorejský prefix. Sufixace probíhá v korejštině nejčastěji u sinokorejských slov též sinokorejskými sufixy, přičemž nejproduktivnější jsou odvozeniny od substantiv. Jeden ze zdaleka nejpoužívanějších sufixů je sufix -족 ([čok], 族, skupina lidí). Mimo kompozici a derivaci je populární při tvorbě

neologismů proces zkracování a hybridní způsob. Zkracování je metoda, při níž se redukuje část věty nebo slova a vytvoří se nové slovo, které má stejný význam jako slovo původní a lze ho za něj zaměňovat. Jde o fenomén, při kterém dochází ke zkrácení od jednoho slova po celé věty, přičemž vidíme tendence zkracovat slova na počáteční slabiky jednotlivých komponentů. Do korejštiny také vstoupil nový způsob krácení slov z anglického jazyka – oklešťování (clipping). V posledních letech ale nabral v korejštině na popularitě hlavně hybridní způsob tvorby slov zejména při tvoření vlastních hybridních anglických nebo anglicko-korejských výrazů. Původní slova, z kterých hybridní slovo vzniká, nejsou pouze korejská a sinokorejská, ale i cizí. Hybridní slova mohou být tvořena dvěma způsoby současně – zkracováním a kompozicí, tedy ne pouze kompozicí, a tak se liší od kompozit. Skládají se nejen z kompozit a derivátů, ale i ze zkrácených slov a hybridních slov. Komponenty hybridního slova nejsou jen z jednotlivých slov, ale i z řetězce až čtyř slov, fráze nebo věty.

V poslední kapitole teoretické části jsem se věnovala přejatým neologismům se zaměřením na anglické výpůjčky, které tvoří hlavní část dnešních neologismů v korejštině. Popsala jsem nejprve fonologickou adaptaci anglicismů a pak vylíčila zvláště proces přejímání anglických slov přímo, přes japonštinu i formování anglických výrazů v Koreji. V posledních letech jsou zejména v oblibě místně vytvořená anglická slova, která jsou tvořena hlavně prostřednictvím skládání, odvozování a mísení a zahrnují alespoň části anglických slov. Jedná se ale často o slova motivovaná korejsky nebo koreanizovaná anglická slova, kterým má anglický mluvčí problém porozumět. Taková slova ale nelze již nazývat pojmem „konglish“, kterým se označovala slova považována za nečistou, nesprávnou formu angličtiny, protože se jedná o nový druh hybridních slov, který je součástí moderní korejštiny. Téma koreanizovaných anglických slov je nicméně kontroverzní a existují hnutí za jejich purifikaci.

V praktické části jsem uplatnila poznatky z části teoretické při rozboru přejatých anglických neologismů tří zdrojů. Jako zdroj jsem se rozhodla použít tři současné zdroje různých žánrů – online novinový článek z oblasti IT, kapitolu z novely a článek online lifestyle magazínu. Výstupem této části je rozbor slovo tvorby jednotlivých neologismů ze zdrojů a srovnání jejich frekvence výskytu a tematiky. Všechny tři zdroje obsahovaly hlavně přímo přejaté anglické výrazy. Kapitola z novely obsahovala nejvíce anglických výrazů, které prošly nějakou slovo tvornou změnou. Dokonce hned tři přímo přejaté výrazy se objevily zároveň ve dvou zdrojích. V průměru tvořily anglické neologismy 7 % ze všech slov textu, přičemž největší podíl anglických neologismů oproti ostatním slovům byl v článku s IT tematikou (17 %). Výsledky ukazují poměrně vysoký podíl anglických neologismů oproti zbytku slov. Co se týče poměru přímo přejatých anglických výrazů k anglickým výrazům, které prošly

nějakou slootovornou změnou, obsahovala novela nejvyšší podíl slootovorně modifikovaných anglických výrazů (35,7 % ze všech anglických výrazů). Na rozdíl od online novinového článku z oblasti IT a článku online lifestyle magazínu se zde vyskytovalo až přes 20 % více modifikovaných anglických výpůjček.

Cílem práce bylo popsat slootovornu neologismů moderní korejštiny, což bylo naplněno shrnutím nejčastějších současných procesů slootovorny za použití aktuálních příkladů. Výskyt anglických přejatých výrazů, které tvoří největší část dnešních neologismů v korejštině, byl ilustrován jejich rozbohem ze tří zdrojů.

Vzhledem k tomu, že angličtina je současnou lingua franca, má stále větší vliv na ostatní jazyky, včetně korejštiny. Hybridních anglických slov a přímo přejatých anglických slov bude do budoucna jen přibývat, což se potvrzuje i trendem, který ukazuje seznam neologismů Národního institutu korejského jazyka z roku 2014, kde ve srovnání s roky 2012 a 2013 dochází k poklesu tvorbě neologismů derivací a na vzestupu jsou naopak hybridní slova. Je na korejské společnosti, aby tento proces přijala jako přirozený důsledek globalizace.

Neologismy jsou dynamickým tématem, v korejštině neustále vznikají nová slova a způsoby jejich tvorby, a proto je nutné toto téma neustále sledovat. Možnou variantou rozšíření stávající práce je hlubší popis anglicizace korejského jazyka, ale to bohužel převyšuje stanovený rámec práce.

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Primární literatura

JU, Či-jön. „*Sä mulgön malgo hön mulgön sara*“ *pučchuginün pchäsjön pürändüdül*. (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových) In: Čungangilbo [online]. Söul: JoongAng Ilbo, 2019, 18. prosince 2019 05:03 [cit. 2020-02-12] Dostupné z: <https://news.joins.com/article/23640111>

KIM, Ŏn-su. *Kchäbinit*. (Skříň) Pchadžu: Munhaktongne, 2006. ISBN 9788954602594.

Nam, Kil-im. *2014 njön sinö čosa pogosö*. (Zpráva o výzkumu neologismů roku 2014) Kungnipkugöwön, 2014.

KWAK, To-jöng. *SKTka mun jön kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchüllöpkalkka”*. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“) In: Tongailbo [online]. Söul: Dong-A Ilbo, 2019, 20. listopadu 2019 03:00 [cit. 2020-04-11]. Dostupné z: <http://www.donga.com/news/article/all/20191119/98445301/1>

PAK, Jong-čchan. *2004 njön sinö*. (Neologismy roku 2004) Kungnipkugöwön, 2004.

Pchjodžungugö täsadžön. Kungnip kugöwön [online]. [cit. 12.12.2019]. Dostupné z: <http://stdweb2.korean.go.kr/main.jsp>

Urimal säm. Kungnip kugöwön [online]. [cit. 12.12.2019]. Dostupné z: <https://opendict.korean.go.kr/main>

Sekundární literatura

AHN, Hyejeong. Modelling the Englishization of vocabulary in contemporary Korean. *World Englishes* [online]. 2018, 37(4), 570-589 [cit. 2020-03-14]. DOI: 10.1111/weng.12345. ISSN 08832919.

BOZDĚCHOVÁ, Ivana. (2017): HYBRIDNÍ KOMPOZITUM. In: KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Jana PLESKALOVÁ, ed. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2016 [cit. 2020-02-08]. ISBN 978-80-7422-480-5. URL: https://www.czechency.org/slovník/HYBRIDNÍ_KOMPOZITUM

BOZDĚCHOVÁ, Ivana. (2017): PŘIŘAĎOVACÍ KOMPOZITUM. In: KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Jana PLESKALOVÁ, ed. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2016 [cit. 2020-03-27]. ISBN 978-80-7422-480-5. URL: https://www.czechency.org/slovník/PŘIŘAĎOVACÍ_KOMPOZITUM

ČERMÁK, František. *Lexikon a sémantika*. Praha: Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-020-3.

FAYZRAKHMANOVA, Yu. *Koreanized English words from perspectives of Korean–English language contact*. *Asian Englishes* [online]. 2016, 18:3, 216-231, DOI: 10.1080/13488678.2016.1225483

GREPL, Miroslav a kol. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995. ISBN 80-710-6134-4.

HAN, Jong-un. Pundan ihuüi nambuk öhö. (Slovní zásoba po rozdělení severní a jižní Koreje) In: *Kihök tchükdžib: Kwangbok, Pundan 70 njön küřigo tchongil*. Täsakwangdžang. 2015, **6**, 52-70 [cit. 2019-12-23]. ISSN 22884130.

HAUSER, Přemysl. *Nauka o slovní zásobě*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980.

CHOI, Jungwha. Interpreting Neologisms Used in Korea's Rapidly Changing Society: Delivering the Meaning of Neologisms in Simultaneous Interpretation. *Meta*, 2006, **51** (2), 188–201. <https://doi.org/10.7202/013250ar>

I, Ču-ün. *Sindžoöesö natchananün čurim hjösang*. (Zkracování neologismů) Munčchangömunhakhö, 2010.

JANG, Mun-a a I Jöng-dža. Sino ‘-čok’ pchasängöüi wönhjöhghjogwaro pon pchasängpob süpdügmohjöng kočchal. (Studie o efektu neologismů odvozených pomocí sufixu „-džok“ a o způsobu jejich odvozování) Hangukmunhakönöhahhö, 2016.

KIAER, Jieun a Anna BORDILOVSKAYA. Hybrid English words in Korean and Japanese: a strange brew or an asset for global English?. *Asian Englishes* [online]. 2017, **19**(2), 169-187 [cit. 2019-07-04]. DOI: 10.1080/13488678.2016.1278116. ISSN 13488678.

KIM, Eun-Young Julia. Anglicized Korean Neologisms of the New Millennium: An Overview. *English Today* [online]. 2016, **32**(3), 52-60 [cit. 2020-03-14]. DOI: 10.1017/S0266078416000250. ISSN 02660784.

KIM, Pjöng-gön. *Hangugö honsöngöe tähan čägo – sindžoörül čungsimüro*. (Studie o korejských hybridních slovech – se zaměřením na neologismy) Hanmindžokmunhwahahhö, 2017.

KIM, Pjöng-gön. *Sindžoöüi čoöböp jöngu*. (Studie o slovtvorbě neologismů) Hanmaljönguhakhö, 2017

KIM, Se-džung. *Čedžudo nä jöngö kongjongöhwä pangane tähan kjönhä*. (Stanovisko k zavedení angličtiny jako úředního jazyka na ostrově Čedžu) In: Kungnipkugöwön [online], 2001, 23. května 2001 [cit. 2020-02-14] Dostupné z: https://www.korean.go.kr/front/board/boardStandardView.do?board_id=4&mn_id=17&b_seq=91

LOTKO, Edvard. *Slovník lingvistických terminů pro filology*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0123-1.

MARTINCOVÁ, Olga (2017): NEOLOGISMUS. In: KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Jana PLESKALOVÁ, ed. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2016 [cit. 2019-12-05]. ISBN 978-80-7422-480-5. URL: <https://www.czechency.org/slovník/NEOLOGISMUS>

NEKULA, Marek (2017): VÝPŮJČKA. In: KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Jana PLESKALOVÁ, ed. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Praha: NLN,

Nakladatelství Lidové noviny, 2016 [cit. 2019-12-05]. ISBN 978-80-7422-480-5. URL: <https://www.czechency.org/slovník/VÝPŮJČKA>

NO, Mjong-hŭi. *Hŏnsongŏ hjŏngsŏng pangsigŏ dahan kočchal. (Pohled na způsoby formování hybridních slov)* Kugŏhak, 2010.

Onlain kanada (온라인가나다) [online]. Dostupné z: https://www.korean.go.kr/front/onlineQna/onlineQnaView.do?mn_id=216&qna_seq=123966. [cit. 2019-12-19].

PAK, Čong-ho. Tähaksängdŭlŭi mobail mesindžŏ ŏnŏ sajonge kwanhan jŏngu. *Kukhakjŏngurončchong*. 2017, **20**, 271-296.

PUCEK, Vladimír. *Jazyková politika v Koreji*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0066-8.

PUCEK, Vladimír. *Lexikologie korejštiny*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2204-0.

RÜDIGER, Sofia. Mixed Feelings: Attitudes towards English loanwords and their use in South Korea. *Open Linguistics* [online]. 2018, **4**(1), 184-198 [cit. 2019-12-23]. DOI: 10.1515/opli-2018-0010. ISSN 23009969.

SHI, Chung-kon. Word Formation. In: *The handbook of Korean linguistics*. Malden, MA: Wiley Blackwell, 2015. ISBN 978-1-118-35491-9

SOHN, Ho-min. *The Korean language*. Cambridge: Cambridge University Press, 1999. ISBN 0-521-36943-6.

SONG, Jae young. *The Affects of Foreign Languages on the Korean Neologism*. Őnŏwaŏnohak [online]. 2011, **50**, 107-123 [cit. 2019-07-04]. ISSN 12254967.

TRANTER, Nicolas. The phonology of English loan-words in Korean. *WORD-JOURNAL OF THE INTERNATIONAL LINGUISTIC ASSOCIATION* [online]. 2000, **51**(3), 377-404 [cit. 2020-03-18]. ISSN 00437956.

ZIKOVÁ, Markéta. (2017): VNĚJŠÍ KOMPOZITUM. In: KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Jana PLESKALOVÁ, ed. *Nový encyklopedický slovník češtiny* [online]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2016 [cit. 2020-03-27]. ISBN 978-80-7422-480-5. URL: https://www.czechency.org/slovník/VNĚJŠÍ_KOMPOZITUM

10 SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Podíl neologismů oproti ostatním slovům v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchŭllŏpkalkka”. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?”)</i>	<i>46</i>
<i>Graf 2: Frekvence užití jednotlivých neologismů v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchŭllŏpkalkka”. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?”)</i>	<i>48</i>
<i>Graf 3: Podíl neologismů oproti ostatním slovům v kapitole Tchaimsŭkchipchŏ (Skipeři)</i>	<i>52</i>
<i>Graf 4: Frekvence užití jednotlivých neologismů v kapitole Tchaimsŭkchipchŏ (Skipeři).....</i>	<i>53</i>
<i>Graf 5: Podíl neologismů oproti ostatním slovům v článku „Sä mulgŏn malgo hŏn mulgŏn sara” pučchuginŭn pchäsŭjŏn pŭrändŭdŭl (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)</i>	<i>57</i>
<i>Graf 6: Frekvence užití jednotlivých neologismů v článku „Sä mulgŏn malgo hŏn mulgŏn sara” pučchuginŭn pchäsŭjŏn pŭrändŭdŭl (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)</i>	<i>58</i>
<i>Graf 7: Průměrný výskyt anglických neologismů v textu.....</i>	<i>60</i>

11 SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Vybrané neologismy a vnější mimojazyková příčina jejich vzniku</i>	16
<i>Tabulka 2: Vybraná přejatá anglická slova související s technologií</i>	17
<i>Tabulka 3: Příklady - nově vzniklá slova (sinsängö)</i>	21
<i>Tabulka 4: Vybrané neologismy vytvořené procesem kompozice</i>	23
<i>Tabulka 5: Hybridní slova</i>	25
<i>Tabulka 6: Zkratky</i>	27
<i>Tabulka 7: Slova vzniklá oklešťováním</i>	28
<i>Tabulka 8: Prefixy v neologismech z roku 2014</i>	29
<i>Tabulka 9: Sufixy v neologismech z roku 2014</i>	30
<i>Tabulka 10: Anglická přejatá slova</i>	39
<i>Tabulka 11: Výskyt neologismů v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchŭllŏpkalkka“. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“)</i>	45
<i>Tabulka 12: Frekvence způsobů slovo tvorby v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchŭllŏpkalkka“. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“)</i>	47
<i>Tabulka 13: Výskyt neologismů v kapitole Tchaimsŭkchipchŏ (Skipeři)</i>	50
<i>Tabulka 14: Frekvence způsobů slovo tvorby v kapitole Tchaimsŭkchipchŏ (Skipeři)</i>	52
<i>Tabulka 15: Výskyt neologismů v článku „Sä mulgŏn malgo hŏn mulgŏn sara“ pučhuginŭn pchäsŭjŏn pŭrändŭdŭl (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)</i> .55	
<i>Tabulka 16: Frekvence způsobů slovo tvorby v článku „Sä mulgŏn malgo hŏn mulgŏn sara“ pučhuginŭn pchäsŭjŏn pŭrändŭdŭl (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových)</i>	57
<i>Tabulka 17: Nejčastěji se vyskytující anglické neologismy</i>	60

12 SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek 1: Užití fráze „ONEderful 썸 Day“ ve videoklipu společnosti CJ One (získáno z <http://archive.is/2015.04.07-191352/http://cjone.co.kr/cjportal/event/some.jsp>)..... II
- Obrázek 2: Užití hybridního slova 장미 단추 [čangmidančchu] v běžné konverzaci (získáno z <https://www.tvreport.co.kr/184483>)..... II
- Obrázek 3: Užití zkratky 금사빠 v pořadu SBS 런닝맨 [lǒnnigmän]..... III
- Obrázek 4: Užití derivátu 개소름 [käsorŭm] v nadpisu článku blogu (získáno z <https://blog.naver.com/jj89299/221824805451>)..... III
- Obrázek 5: Užití kompozita 꿀손 v blogovém článku o receptu (získáno z <https://blog.naver.com/eunjoo7485/221899529845>)..... III

13 PŘÍLOHA 1: SLOVNÍČEK TERMINOLOGIE

pojmem	význam
굴절접사 [kulčöläčöpsa]	flektivní afix (vyjadřující gramatické funkce pomocí ohýbání)
단일어 [tanilö]	jednoduché slovo
복합어 [pokchabö]	složené slovo
생략 [sängnjak]	slovo zkrácené ve své formě kvůli šetření času při jeho používání, též elipsa, výpustka
신생어 [sinsängö], 생성어 [sängsöngö]	nově vzniklé slovo (angl. coining)
신어 [sinö], 신조어 [sindžöö], 새말 [sämal]	neologismus, nové slovo (jejich podrobnější rozlišení viz kapitola 3.2)
약어 [jagö]	slovo, u kterého se vynechá část tvaru (v případě podstatných jmen též 약칭 [jakčching])
외래어 [öräö]	přejaté (vypůjčené) slovo cizí
유행어 [juhängö]	módní slovo, vyznačující se velmi krátkou životností
절단어 [čöltanö]	slovo vzniklé metodou „oklešťování“ (angl. clipping)
접두 파생 [čöptu pchasäng]	prefixový derivát
접미 파생 [čöمني pchasäng]	sufixový derivát
줄임말 [čurimmal], 준말 [čunmal]	zkratka, zkrácené slovo, redukce původního slova bez změny jeho významu
차용어 [čhajongö]	vypůjčka, přejímka, přejaté slovo
축약어 [čhugjagö]	zkratka, zkrácené slovo, akronym, stažený tvar
파생어 [pchasängö]	derivát, odvozenina
파생접사 [pchasängčöpsa]	derivační afix
합성어 [hapsöngö]	kompozitum, složenina
혼성어 [honsöngö]	hybridní slovo (angl. blend)

14 PŘÍLOHA 2: OBRÁZKY

Obrázek 1: Užití fráze „ONEderful 썸 Day“ ve videoklipu společnosti CJ One (získáno z <http://archive.is/2015.04.07-191352/http://cjone.co.kr/cjportal/event/some.jsp>)

Obrázek 2: Užití hybridního slova 장미단추 [čangmidančchu] v běžné konverzaci (získáno z <https://www.tvreport.co.kr/184483>)

○ 예문 2

가: 나 홍대 갔다가 레알 장미단추 봤어

나: 너도 마찬가지로야.

가: GG

○ 예문 2의 뜻

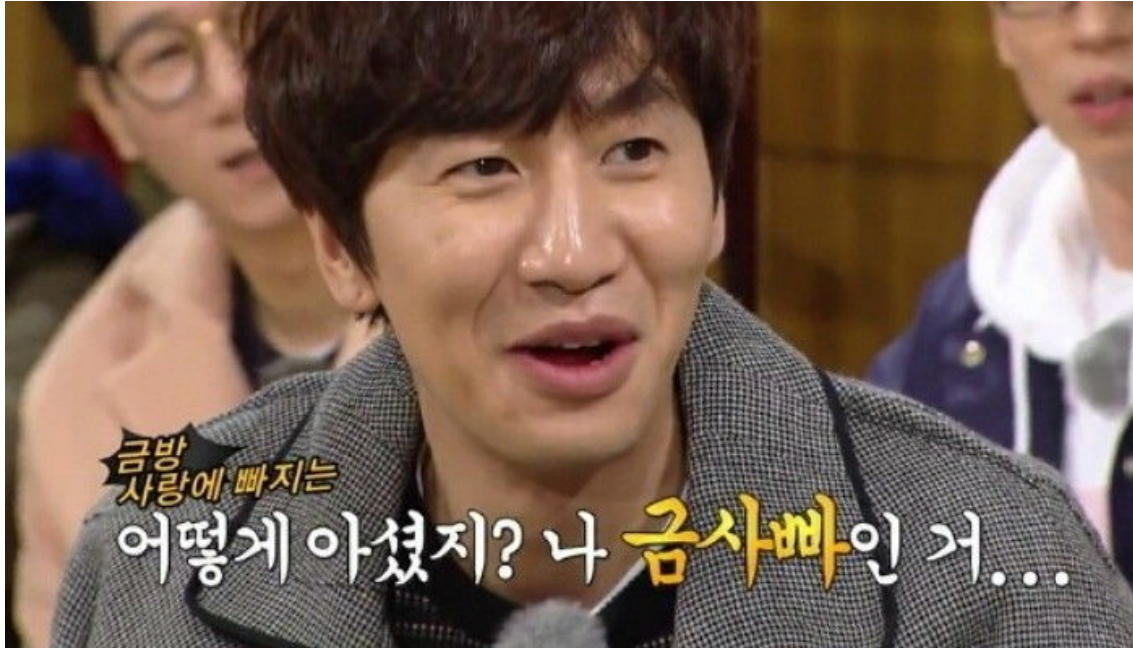
가: 나 홍대 갔다가 진짜 멀리서 볼 때는 예쁘게 가까워서 보니 완전 못생긴 여자 봤어.

(장미단추 : 장거리 미인 단거리 추녀)

나: 너도 마찬가지야.

가: 조용이해.

Obrázek 3: Užití zkratky **금사빠** v pořadu SBS 런닝맨 [lǒnnigmän]

Obrázek 4: Užití derivátu **개소름** [käsorŭm] v nadpisu článku blogu (získáno z <https://blog.naver.com/jj89299/221824805451>)

트와이스

트와이스 나연 스토키 진짜 개소름;;(이진)

지지 · 2020. 2. 25. 23:37

Obrázek 5: Užití kompozita **곰손** v blogovém článku o receptu (získáno z <https://blog.naver.com/eunjoo7485/221899529845>)

조리방법은 정말 간단해요! **곰손**도 할 수 있으니깐 걱정하지 마세요!!!!

15 PŘÍLOHA 3: ZDROJE PRO ROZBOR

Vyznačené anglické neologismy v článku SKTka mun jŏn kasangsegje „Abatchačchinguwa VRkchŭllŏpkalkka”. (Virtuální svět otevřený SKT: „Mám jít do VR klubu s kamarádem avatarem?“)(KWAK, 2019)

KT 가 문 연 가상세계 “아바타 친구와 VR 클럽갈까”

VR 서비스 ‘버추얼 소셜 월드’ 출시 헤드셋 ‘오쿨러스 Go’ 착용하고 가상공간서 이용자들과 소통가능 5G VR 콘텐츠시장 본격성장 전망... 카카오와 제휴 게임도 연내 공개

예쁘장하게 생긴 아바타에 옷을 골라 입혀주니 거울 앞에서 양증맞은 포즈를 취했다. 방 안에는 키보드와 책장, 침대 등이 아기자기하게 꾸며져 있고 어항엔 물고기도 키우고 있다. 문을 열고 내 방을 나서면 클럽, 카페, 콘서트장에서 친구들도 만날 수 있다. 클럽에서 만난 친구 아바타가 손을 흔들며 인사하고, 허공에는 누군가가 입력한 ‘하이’ ‘친구 하실 분 찾아요’ 메시지가 뜬다. 손에 잡힐 듯한 이 장면들이 가상현실(VR) 헤드셋을 벗는 순간 사라진다.

SK 텔레콤이 19일 서울 중구 본사에서 기자간담회를 열고 국내 출시를 발표한 ‘버추얼 소셜 월드’ 서비스다. 실제 생활을 본떠 만든 온라인 속의 가상 사회는 문화와 산업계의 오랜 테마였다. 많은 이들이 게임과 미니홈피 같은 가상의 세상에서 나를 대신하는 아바타를 즐겨왔다. 이번에 선보인 서비스는 과거 PC 화면으로만 가능했던 미니홈피의 ‘VR 버전’인 셈이다.

이용자들은 페이스북의 VR 헤드셋인 ‘오쿨러스 Go’를 착용하고 가상현실 속에서 자신의 공간인 마이룸과 7개 테마의 가상공간(클럽, 카페, 사무실 등)을 이용할 수 있다. 마찬가지로 아바타로 등장하는 다른 이용자와 음성·문자 채팅으로 관심사를 나누고 게임도 함께할 수 있으며 이를 현실의 소셜네트워크서비스(SNS)에 바로 공유할 수도 있다.

SK 텔레콤은 이번 서비스가 그간 미미했던 국내 5G VR 콘텐츠 시장의 도화선이 될 것으로 전망했다. VR 기반 소셜 서비스는 페이스북, 마이크로소프트, 스팀 등 글로벌 정보통신기술(ICT) 기업도 주목하는 시장이다. 9월 페이스북이 VR 소셜 서비스인 ‘호라이즌’을 시범 출시했고 마이크로소프트도 2017년 ‘알트스페이스 VR’ 서비스 운영사를 인수했다.

아직 국내에 정식 출시되지 않은 대표적인 VR 헤드셋 브랜드인 오쿨러스의 제품도 SK 텔레콤이 처음으로 들여오기로 했다. SK 텔레콤은 페이스북과 파트너십을 체결하고 ‘오쿨러스 Go’ 패키지

상품을 이날 22 만 6800 원에 출시한다고 밝혔다. 그간 해외 직구로 오쿨러스 제품을 구매해 오던 소비자들이 SK 텔레콤 대리점에서 손쉽게 구입하고 사후 **서비스**(AS)도 받을 수 있게 됐다.

이날 SK 텔레콤은 지난달 말 지분 교환을 단행한 카카오와의 첫 협업 사례로도 **VR**를 지목했다. 카카오의 가상체험 **서비스** 개발사 '카카오 VX'와 전략적 제휴를 체결하고 **카카오프렌즈** 캐릭터를 활용한 **VR 게임 '프렌즈 VR 월드'**를 연내 공개할 계획이다. 넥슨과 **VR** 영어학습 스타트업 마블러스 등과도 **VR 콘텐츠 서비스**를 개발 중이며 향후 협력 기업을 늘려갈 예정이다.

간담회에 참석한 전진수 5GX **서비스** 사업단장은 “기존 **VR 콘텐츠**의 문제로 지적되던 멀미감, 어지럼증 문제도 대폭 개선됐다”며 “내년 월간실사용자(MAU) 수 100 만 명을 목표로 시장을 확대해 나가겠다”고 말했다.

Vyznačené anglické neologismy v článku „Sä mulgõn malgo hõn mulgõn sara“ pučhuginõn pchäsjõn pürändüüül. (Módní značky, které pobízejí k nákupu starých věcí namísto nových) (JU, 2019)

"새 물건 말고 헌 물건 사라" 부추기는 **패션** **브랜드**들

옷장 문을 열고 내가 가진 옷의 개수를 세어보자. 아마 수십 벌 정도를 세다가 포기할 가능성이 높다. 그 중 번듯한 옷만 추려도 옷장 하나는 거뜬히 채울 수 있을 것이다. 더 문제는 옷이 늘어난 만큼 사용 빈도는 줄어든다는 점이다. 열 번 이상 입지 않은 옷만 추려도 꽤 많은 양이 나온다.

소비자의 집에 잠자고 있는 **패션**을 깨워라. 전 세계 **패션** 업계가 재판매 시장(resale market)을 주목하는 이유다. **'세컨드핸드'**(second-hand), 즉 중고 의류 판매가 미래 **패션** 시장의 주류가 될 것이라는 예측이 이어지고 있다.

너무 많은 옷을 소유하고 있는 현대인들. 입지 않은 옷을 순환시킨다는 측면에서 중고 **패션** 시장이 지속 가능한 **패션** 산업으로 주목받고 있다. [사진 Lauren Fleischmann on Unsplash]

미국의 대표적인 중고 **패션 플랫폼**이자 **패션 스타트업** '더 리얼리얼(The RealReal)'이 지난 6월 '나스닥'에 상장해 화제가 됐다. 2011년 만들어진 회사로 **럭셔리 패션** 제품을 회원 간 중고로 거래할 수 있는 **애플리케이션**이다. 현재 이 **플랫폼**에는 800만 명의 회원이 자신의 제품을 사고·팔고 있다. 더 리얼리얼은 나스닥에 상장하자마자 주가가 40% 급등했다. 시가총액이 23억 2000만 달러(약 2조 6000억원)에 달했다.

고가 **브랜드** 중고 판매 앱 '더리얼리얼'은 고가 **브랜드**들이 그동안 외면했던 중고 시장에 진입, 성공적 행보를 이어가고 있다. [사진 더리얼리얼 인스타그램]

미국 **온라인** 중고 의류 유통 업체 '스레드업(ThredUp)'이 발표한 '2019 리세일 리포트(resale report·재판매 보고서)'에 따르면 지난 3년간 미국에서 재판매 시장이 다른 **패션** 소매점보다 21 배 빠르게 성장했다. 현재 240 억 달러(약 28 조 3000 억원) 규모로 2023 년까지 510 억 달러(약 60 조) 규모로 성장할 것이라고 한다. 앞으로 환경 의식이 높은 소비자들이 더 많은 중고 제품을 사려고 할 것이며 향후 10 년 이내에 중고 **패션** 시장 규모가 **패스트패션** 시장 규모의 1.5 배로 성장할 것으로 예측된다. **패스트패션**(fast fashion)은 최신 **트렌드**를 즉각 반영해 빠르게 제작하고 빠르게 유통하는 의류를 말한다. H&M, 자라, 유니클로 등이 대표적이다. 보고서에서는 현재 **패션** 시장 **트렌드**도 옛볼 수 있었다. 소비자의 72%가 친환경 **브랜드**를 선호하며 60%는 재활용 **프로그램**이 있는

브랜드에 대해 충성도가 높았다.

'더리얼리얼'은 지난 6 월 미국 나스닥에 상장, 첫 날에만 무려 40% 주가가 급등해 화제가 됐다. [사진 더리얼리얼 인스타그램]

아웃도어 브랜드 '파타고니아'는 지난 2011 년 뉴욕타임스에 '우리 재킷을 사지 말라'는 광고를 내 화제가 됐다. 파타고니아가 자신들의 옷을 구매하지 말라는 이유는 세 가지였다. 첫 번째, 재킷을 하나 만들려면 목화 생산에 물 135ℓ가 소비된다. 이는 45 명이 하루 3 컵씩 마실 수 있는 양이다. 두 번째, 해당 재킷의 60%는 재활용 소재를 이용해 생산됐지만, 이 과정에서 20 파운드의 탄소가 배출됐다. 이는 완제품 무게의 24 배가 되는 양이다. 세 번째, 해당 재킷을 오래 입다가 버린다고 해도 완제품의 2/3 만큼 쓰레기가 남는다. 옷을 만들 때마다 환경이 파괴되니 이 재킷이 정말 필요한지 생각해 달라는

얘기다. 그러면서 파타고니아는 2011 년 가을부터 중고 거래 플랫폼 이베이(eBay)와 협약을 맺고 '파타고니아'를 검색하면 새 제품이 아닌 중고 제품이 전면에 배치되도록 했다. 새 옷이 아니라 헌 옷을 사자는 의미다. 이런 광고와 캠페인 덕분에 파타고니아는 마니아층을 넓혀가며 승승장구하고 있다. 미국 포춘지에 따르면 2011 년 당시 뉴욕타임스 광고가 실린 이후 파타고니아 매출은 40% 급성장한 것으로 나타났다.

DON'T BUY THIS JACKET

It's Black Friday, the day in the year retail turns from red to black and starts to make real money. But Black Friday, and the culture of consumption it reflects, puts the economy of natural systems that support all life firmly in the red. We're now using the resources of one-and-a-half planets on one and only planet.

Because Patagonia wants to be in business for a good long time—and because a world inhospitable for our kids—we want to do the opposite of every other business today. We ask you to buy less and to reflect before you spend a dime on this jacket or anything else.

Environmental bankruptcy, as with corporate bankruptcy, can happen very slowly, then all of a sudden. This is what we face unless we slow down, then reverse the damage. We're running short on fresh water, topsoil, fisheries, wetlands—all our planet's natural systems and resources that support business, and life, including our own.

The environmental cost of everything we make is skyrocketing. Consider the F0+ Jacket shown, one of our best sellers. To make it required 126 liters of

COMMON THREADS INITIATIVE

REDUCE

We make useful gear that lasts a long time
YOU don't buy what you don't need

REPAIR

We help you repair your Patagonia gear
YOU pledge to fix what's broken

REUSE

We help find a home for Patagonia gear
you no longer need
YOU sell or pass it on!

RECYCLE

We will take back your Patagonia gear
that's worn out
YOU pledge to keep your stuff out of
the landfill and incinerator

REIMAGINE

TOGETHER we reimagine a world where we take
only what nature can replace

water, enough to meet the daily needs (three glasses a day) of 45 people. Its journey from its origin as 60% recycled polyester to our Reno warehouse generated nearly 20 pounds of carbon dioxide, 24 times the weight of the finished product. This jacket left behind, on its way to Reno, two-thirds its weight in waste.

And this is a 60% recycled polyester jacket, knit and sewn to a high standard; it is exceptionally durable, so you won't have to replace it as often. And when it comes to the end of its useful life we'll take it back to recycle into a product of equal value. But, as is true of all the things we can make and you can buy, this jacket comes with an environmental cost higher than its price.

There is much to be done and plenty for us all to do. Don't buy what you don't need. Think twice before you buy anything. Go to patagonia.com/CommonThreads or scan the QR code below. Take the Common Threads Initiative pledge, and join us in the 18th "T," to reimagine a world where we take only what nature can replace.

patagonia
patagonia.com

*If you'll use used Patagonia product on eBay, and also the Common Threads Initiative pledge, send us the your product on patagonia.com for no additional charge.

900.740.7321

꼭 필요치 않은 제품은 사지 말고, 되도록 새제품이 아닌 중고 제품을 사고, 구입했다면 오래도록 고쳐 입을 것을 소비자들에게 제안하는 '파타고니아'.

중고 의류 판매 시장의 주 소비층은 **밀레니얼** 세대 혹은 **Z세대**를 주축으로 한 젊은 층이다. 물론 중고 의류 구매는 비교적 적은 예산으로 좋은 제품을 소유할 수 있다는 장점이 있다. 경제적인 이유와 함께 이들의 소비 습관도 한몫했다. **밀레니얼** 세대와 **Z세대**의 특징은 의식 있는 소비, 환경을 고려한 소비에 익숙하다는 점이다. 과잉 생산과 과잉 소비를 부추기는 기존 **패션** 산업은 환경을 오염시키는 가장 더러운 산업으로 지목돼왔다. 2050년이 되면 전 세계 탄소배출의 25%를 섬유 생산이 차지한다고 한다. 하지만 만약 중고 제품을 구매한다면 탄소 발자국이 82% 줄어드는 효과가 있다.

향후 10년 이내 중고 **패션** 시장 규모가 패스트 **패션** 시장 규모를 넘어설 것으로 예상된다. [사진 중앙포토]

중고 **패션** 시장의 장밋빛 전망에 업계도 발 빠르게 움직이고 있다. '스레드업' 보고서에서는 **패션** 소매 기업 10개 중 9개 업체가 2020년까지 재판매 시장에 진입할 의사가 있다고 응답했다. 실제로 지난 4월 H&M **그룹**이 중고 의류와 **빈티지** 제품을 판매한다고 발표했다. 스웨덴의 신생 중고 판매 플랫폼 셀피(sellpy)에 투자하는 방식으로, H&M **그룹** 의류 **브랜드** '앤아더스토리즈' **온라인 사이트**에 '프리-러브드(pre-loved 먼저 사랑받았던 제품)' **섹션**을 구축해 사업을 전개할 예정이다. 제품의 수명을 연장함으로써

환경적 영향을 줄이고 소비자들에게도 도움을 주겠다는 설명이다.

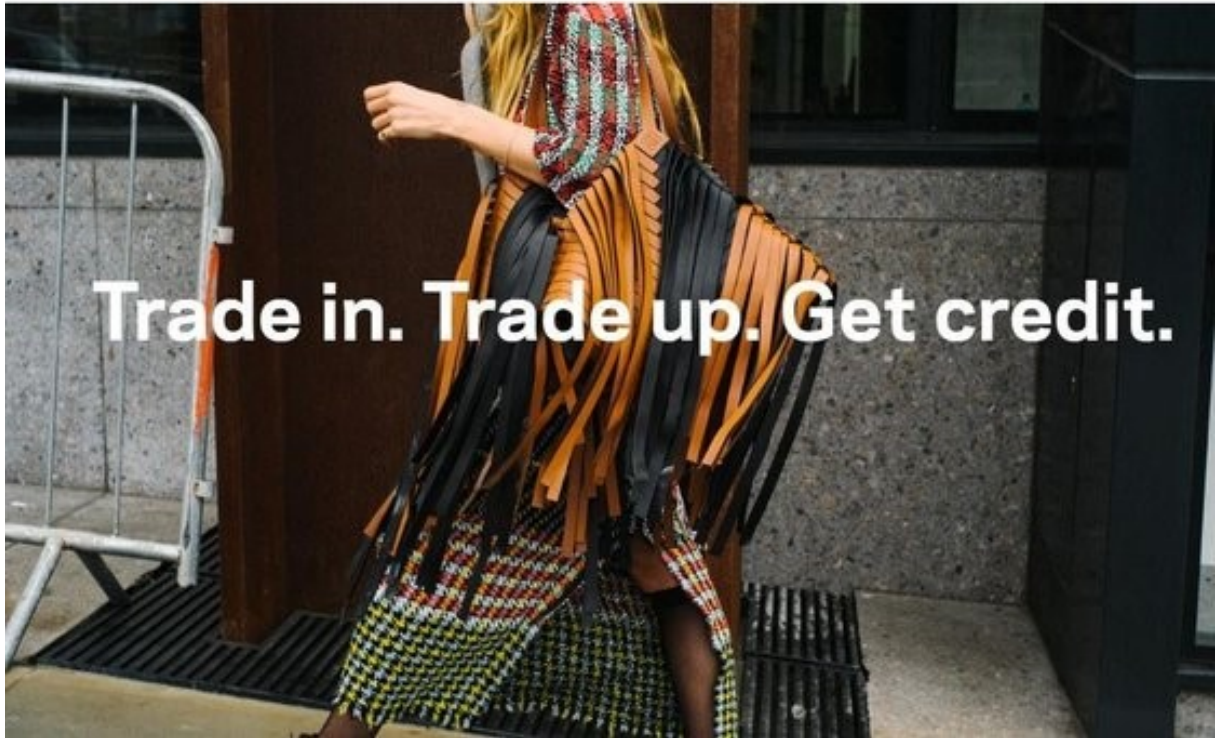

지난 4월 5일 독일 베를린에서 열린 '2019 체인지 메이커스 랩' **세미나**에서 H&M 이 지속가능 **패션** 비전에 대해 발표하고 있다. 이날 H&M 은 자사 **브랜드** '앤아더스토리즈'에 중고 **섹션**을 신설한다고 알렸다. [사진 H&M]

더 리얼리얼처럼 **럭셔리** 업계의 중고 시장 진출도 눈에 띈다. 그동안 **브랜드** 가치 하락, 위조품 문제 등으로 중고 시장을 외면했던 고가 **브랜드**도 차츰 중고 시장에 눈을 돌리고 있다. 고가 **브랜드**를 취급하는 **온라인 패션 플랫폼** '파페치'는 '세컨드 라이프(Second life)'라는 **파일럿 프로그램**을 시작했다. 소비자가 자신이 갖고 있던 **디자이너 브랜드**의 **핸드백**을 파페치에서 신상품 구매에 사용 가능한 **크레딧**으로 교환할 수 있는 **프로그램**이다. 샤넬, 디올, 구찌 등을 포함한 27개 **브랜드**의 **핸드백**을 **크레딧**으로 교환할 수 있다.

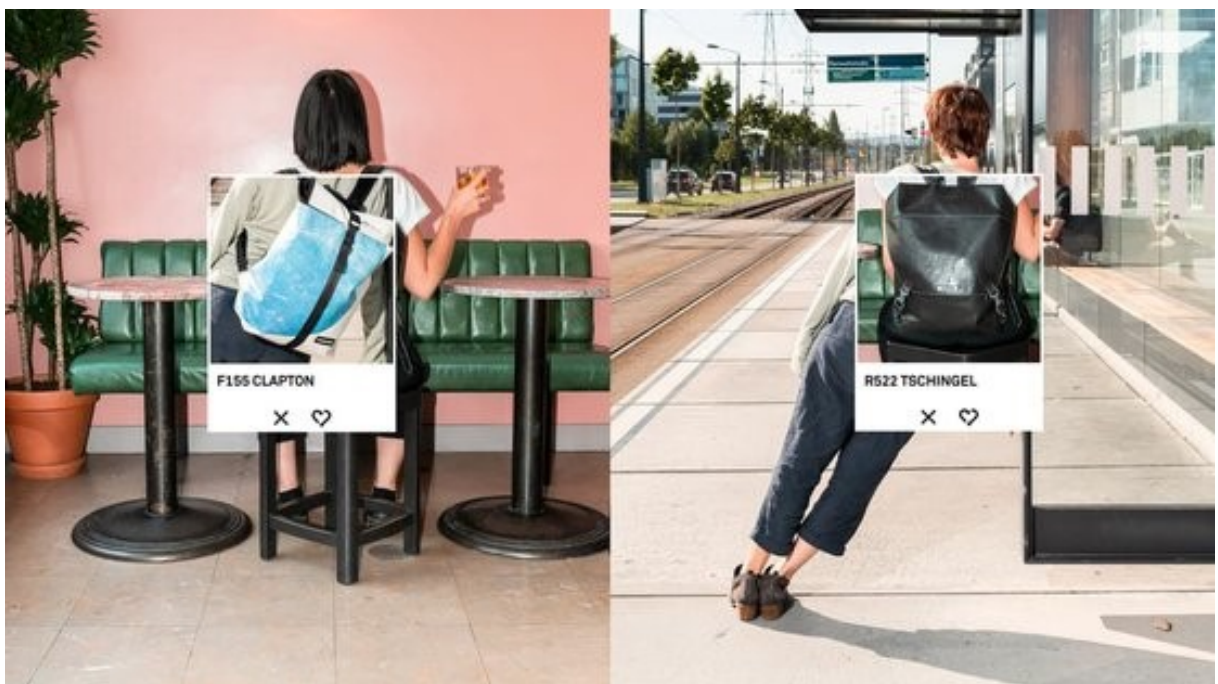
FARFETCH Second Life

NEED HELP?

온라인 패션 플랫폼 '파페치'도 중고 패션 시장에 뛰어 들었다. 파페치의 중고 거래 프로그램 '세컨드 라이프.'

미국 핸드백 브랜드 '마크 크로스'도 자체 재판매 플랫폼을 시작했다. 사용하지 않는 마크 크로스 핸드백을 매장에 가져가 인증하면 현금이나 매장에서 사용할 수 있는 크레딧을 받을 수 있다. 이 제품들은 회사 웹사이트에 구축된 재판매 매장에서 판매된다.

'프라이탁'은 **데이트 앱**의 구동 원리에서 착안, 소비자들의 중고 가방을 서로 매칭해주는 **온라인 플랫폼** '스와프'를 시작했다. [사진 프라이탁]

소비자들 간 물물교환 방식으로 자사 제품의 수명을 늘리는 경우도 있다. **업사이클링 브랜드** '프라이탁'은 기존에 갖고 있던 가방을 새로운 가방으로 교환할 수 있는 **온라인 플랫폼** 'S.W.A.P'을 선보였다. 프라이탁 가방을 갖고 있는 사람들끼리 이용하는 **앱**으로 교환하고 싶은 가방 사진을 올린 후 다른 사용자들의 가방을 보며 마음에 드는 제품을 선택할 수 있다. 서로의 제품을 선택해 매칭이 성사되면 양도 협상을 통해 가방을 교환하는 구조다. 새로 사지 않고도 무료로 새로운 가방을 이용할 수 있는 **플랫폼**으로, 제품의 수명주기를 늘린다는 데 의미가 있다.

Vyznačené anglické neologismy v kapitole Tchaimsükchipchö (Skipeři) novely Kchäbinit (Skřřň) (KIM, Ŏn-su, 2006, str. 175-184)

타임스키피

1999년 6월 14일 김윤미씨는 애인 B를 만나기 위해 종로 3가로 나오다가 지하철 안에서 실종되었다. 김윤미씨의 가족과 경찰은 이 년 동안 현상금을 걸고 김윤미씨를 찾았으나 제대로 된 제보는 단 한 건도 들어오지 않았다. 그녀는 감쪽같이 사라졌다. 그리고 김윤미씨는 정확히 삼 년 후인 2002년 6월 14일 오후 다섯시에 종로 3가의 금강제화 앞에서 발견되었다. 그날은 월드컵 16강 마지막 예선이 있던 날이었고 종로는 시청 앞 광장의 거리응원 때문에 분주했다. 병원에 신고를 했던 행인은 김윤미씨가 자신에게 날짜와 시간을 물어보고 갑자기 기절했다고 말했다. 김윤미씨가 삼 년 동안 어디에서 무엇을 하고 있었는지는 아무도 모른다. 삼 년 동안 아무도 그녀를 본 사람이 없었고 어떤 행적도 드러나지 않았다. 김윤미씨는 삼 년 전 집에서 출발할 때와 똑같은 옷을 입고 똑같은 구두를 신고 있었다. 김윤미씨는 사라진 삼 년 동안에 대해 기억하는 것이 전혀 없었다. 그녀는 삼 년 전에 사라진 그 모습 그대로 나타났다.

김윤미씨에게 이런 일은 처음이 아니다. 김윤미씨는 고등학교 일학년 때 석 달 정도 사라졌다가 옷장에서 발견된 적이 있었고, 재수할 무렵에도 역시 육 개월간 사라졌던 경험이 있었다. 그러나 김윤미씨의 가족들은 시간이 감쪽같이 사라진다는 그녀의 말에 콧방귀를 킠다.

“고등학교 때는 친구들과 사이에서 따돌림을 당했고, 재수할 때는 입시에 대한 **스트레스**가 심했죠. 이해는 해요. 그 애는 항상 도망치고 싶어했으니까요. 어디서 몸을 팔다 왔는지 어느 놈팡이랑 붙어서 살림을 살다 왔는지 모르겠지만 건강하게 돌아왔으니 그것만 해도 다행이죠 뭐.”

네번째로 그녀의 시간이 사라진 것은 2004년 6월이었다. 이번에는 그녀도 심한 충격을 받지 않은 것 같았다. 기간도 두 달 정도로 짧았다.

그녀는 사라진 시간에 대해 가족들에게 변명도 하지 않았고 **타임스키피**들에게 흔히 일어나는 **히스테릭한** 소란도 떨지 않았다. 그녀는 아주 당연한 듯이 돌아왔고 조용하게 일상에 복귀했다. 그녀와 상담을 했을 때 나는 “별로 나빠 보이지 않아요” 하고 농담도

건넬다. 그녀는 “이제 이력이 붙었나봐요” 하고 씩씩하게 웃으며 말했다. 그리고 일주일 후에 그녀는 자신의 방에서 목을 매달고 자살했다.

그녀는 예전에 내게 이런 말을 한적이 있다.

“나는 죽음이 뭔지 알아요. 그것은 시간을 입금해놓은 자신의 통장에 잔고가 하나도 안 남아 있는 상태죠. 이미 다 써버렸거나 아니면 다른 사람에게 차압당했거나. 별다른 건 없어요. 그저 파산한 삶을 복구할 잔고가 없는 거죠.”

고통은 계량화되지 않기 때문에 나는 그녀가 시간을 잃어버림으로써 어떤 고통을 얼마나 겪었는지 모른다. 그러나 그녀가 자살을 선택한 것은 너무나 성급한 일이라고 말해선 안 될 것이다. 하지만 나는 여전히 그녀의 통장 속에는 잔고가 충분히 남아 있었을 거라고 생각한다. 자신의 삶을 복원할 충분한 잔고 말이다. 그 말을 못해준 것이 내내 후회가 되었다 어차피 내 말 따윈 도움도 안 됐겠지만.

시간이 사라지는 사람들이 있다. 지하철을 타고 있다가, 무심하게 책장을 넘기다가, 약속장소로 가기 위해 발걸음을 재촉하다가. 혹은 멍하니 시계를 보고 있다가 그들은 짧게는 십 분에서 두세 시간을, 길게는 며칠에서 몇 년에 이르는 시간을 한꺼번에 잃어버린다. 자신은 불과 몇 초가 지났을 뿐이라고 생각하는데 실제로는 터무니없이 많은 시간이 지나가버리는 것이다. 정확하게 말하면 지나가는 것이 아니라 사라지는 것이다. 그리고 사라진 시간 동안에는 어떤 기억도 어떤 사건도 존재하지 않는다. 그들의 기억 속에서도 그렇고 세상의 기억 속에서도 그렇다.

실종된 시간과 존재의 부재. 그런 현상을 겪은 사람은 우리가 상상하는 것보다 훨씬 심각한 **트라우마**에 빠지게 된다. 내가 어떤 기분이나고 물었을 때 회계사인 이수아씨는 이렇게 대답했다.

“삶을 통제로 도둑맞은 느낌이죠.”

매우 **아이로니컬한** 점은 **타임스키퍼**들이 모두 시간을 철저하게 관리하는 사람들이라는 것이다. 그들은 매우 규칙적이고 정확한 삶을 선호하는 사람들이고 시간에 대해 강박적일 만큼 철저한 사람들이다.

“규칙과 계획이 없으면 불안해요. 그래서 삶을 규칙적으로 만들어야 하죠. 쓸데없이 시간을 낭비하지 않으려고 해요. 변수를 최대한 줄이고, 자투리 시간을 최대한 활용하고, 다음날을 위해 적정한 수면시간과 운동시간을 고려하고, 사람들을 만날 때는 다음 **스케줄**에 지장이 없도록 항상 면밀하게 신경을 써요. 주말에는 **스트레스**를 푸는 시간도 준비해놓죠. 그런데 뭐가 문제죠? 규칙적으로 살면 건강에도 좋다고 온 **메스컴**이 떠들고 있잖아요.”

글쎄, 뭐가 문제인지는 나도 잘 모르겠다. 그러나 현대 물리학 이론에 의해서도 시간은 충분히 사라질 수 있다. 우리가 일반적으로 생각하는 것처럼 시간은 연속적이지도 규칙적이지도 않다. 시간은 증가하기도 하고 감소하기도 하며, 팽창하기도 하고 수축하기도 한다. 시간은 왜곡되고, 부풀어오르고, 뺄어지기도 하며, 또 사라지거나 생겨나기도 한다.

그래서인지 가끔은 시공간이 크게 뒤틀려 영 영똥한 곳에서 다시 나타나는 **타임스키퍼**도 있다. 선박설계 **엔지니어** 구동진씨는 역삼동 전철역에서 사라졌는데 웃기게도 삼 년 뒤에 남태평양의 작은 섬에서 깨어났다.

“십 분씩, 삼십 분씩 깜빡깜빡 시간이 사라지는 현상은 그전에도 자주 있었어요. 하지만 삼 년씩이나 한꺼번에 사라진 일은 그때가 처음이었어요. 정신을 차리자 어떤 섬이었어요. 원주민 아이들이 가재를 잡고 있더군요. **코코아** 빛깔로 피부가 그을린 예쁜 아가씨들이 가슴을 드러낸 채 깔깔거리고 있었어요. 햇살은 강렬했고 바디는

맡았죠. 마치 천국 같았습니다. 그것을 멍하니 바라보고 있었어요. 당연히 꿈속이라고 생각했죠. 일본 전만 해도 회사에 출근하려고 콩나물 지하철 속에 있었는데 난데없이 남태평양의 산호섬이라니 말이 되나요? 한동안 그곳에서 멍하게 있었어요. 착한 원주민 아이들이 구운 가재도 갖다주고, 삶은 **바나나**도 줬어요. 맛있더군요. 말도 안 통하죠. 당연히 **핸드폰**도 안 터지죠. **카드**도 안 되죠. 여권도 없죠. 그곳에서 뭘 할 수 있겠어요.

처음에는 할 수 없이 그곳에 며칠 있었는데 시간이 조금 지나니까 아무것도 생각하기가 싫어졌어요. 머리가 텅 비워지고 정직한 육체만 남은 느낌이었죠. 그래서 계속 거기에 머물렀습니다. 원주민 아이들한테 가재 잡는 법도 배우고, 작살로 고기 잡는 법도 배웠어요. 수영도 하고, 잠수도 하고. **바나나**랑 야자수 열매도 따고. 그물침대에서 늘어지게 낮잠도 잤습니다. 달력에나 나올 것 같은 아름다운 원주민 아가씨와 결혼도 했어요. 이름은 부바예요. 이름도 예쁘죠?”

“한국으로 돌아오실 생각은 없습니까?”

“없습니다.”

“왜죠? 그래도 고향이지 않습니까?”

“고향이라, 재미있는 말이군요. 고향이라는 말 때문에 우리는 거기에 머물죠. 거기서 밥을 먹고, 돈을 벌고, 결혼을 하고, 집을 사죠. 축구도 응원하고 단지 같은 고향 사람이라는 이유만으로 친구가 되기도 하죠. 하지만 한국에서 저는 잘못된 시간을 살았어요. 공간적으로나 시간적으로나 뭔가 잘못되어 있었던 거죠. 저는 이제 행복한 삶이 뭔지 압니다. 멀리멀리 돌아서 여기까지 왔어요. 저는 고향이 중요하지 않다고 생각합니다. 자신이 누구인지 알고 싶다면 가끔씩은 고향을 잊어버리고 유목민이 되어야 하죠.”

그는 단호하게 말했다.

타임스키피들의 문제는 시간이 사라졌다 돌아온 직후에 일상으로 복귀하기가 매우 어렵다는 것이다. 세상은 변한 게 없는 것 같은데 그들에게는 모든 것이 낯설고 어색하다. 사라진 시간은 가위로 **필름**을 잘라내어 다시 붙인 것처럼 기묘하게 붙는다. 마치 잠을 자고 일어난 것처럼 말이다. 하지만 세상은 자신의 속도를 가지고 맹렬히 달리고 있다. 그들이 부재하고 있는 동안에 선인장이 자라고, 대리였던 후배는 과장이 되어 있고, 갓난아기였던 아이는 미운 일곱 살이 되어 있고, 강아지는 개가 되어 있다. 혼자서 정지해버린 삶은 마치 사막에 버려진 삶처럼 황폐하게 느껴진다. 시간을 잃어버리고 폐인이 되어버린 박중구씨가 그런 경우이다.

“별명이 황소입니다. 한번 일을 시작하면 끝장을 보는 **스타일**이죠. 내가 아니면 아무것도 안 된다고 생각하는 **타입**이구요. 실제로도 그랬어요. ‘박부장 없으면 우리 회사는 벌써 문 닫았지.’ 술만 마시면 회사 중역들이 나를 한껏 치켜세워줬죠. 그런 소리를 들으면 기분이 좋았습니다. 일할 맛도 났죠. 그래서 힘든 줄도 모르고 일만 죽어라 했어요. 회사에서 중요한 **프로젝트**는 다 내 차지였죠. 그런데 갑자기 육 개월 동안 시간이 사라졌어요. 눈 한 번 깜빡한 것 같은데 내 인생에 육 개월이 텅 비어버린 거예요. 무척 당황스러웠지만 어디에 하소연할 곳도 없었죠. 믿어주지도 않을 거구요. 어쨌든 저는 회사로 다시 돌아왔습니다. 내가 사라진 동안 회사에 난리가 나 있을 거라고 생각했는데 뭐 별거 없더군요. 내가 맡은 **팀**은 다른 **팀장**이 맡아서 잘하고 있었고. 회사는 나 없어도 잘만 돌아가고 있더군요. 중요한 **프로젝트**들이 안 망쳐져서 다행이라는 마음이 들어야 했는데 한구석에서 비참한 마음이 들었어요. ‘이런 쟁쟁한 인간 박중구 없어도 세상은 잘만 돌아가는구나’ 하는 생각이 들더군요. 허탈했어요.

마치 주요 부품이 빠진 기계처럼 폭삭 내려 앉을 거라고 생각했는데, 그렇게 황소처럼 달렸는데, 결국 나는 핵심 부품이 아니었던 거예요. 나는 그저 소모품에 불과했던 거죠. 사직서를 내고 요즘은 집에서 술만 마십니다. 마누라가 돈 벌어오라고 자꾸 구박을 하는데 다시 일하고 싶은 맛이 안 납니다. 아직은 모아둔 돈도 있고 퇴직금도 남았으니까 좀더 쉬려고요. 돈 다 떨어지면 슬슬 어떻게 살지 생각해 봐야죠.”

좀더 긍정적인 방식으로 삶이 바뀐 사람들도 있다. **워커홀릭** 진단을 받은 **디자이너** 황미옥씨는 장기간의 **타임스킵** 현상을 겪고 난 후 삶의 방식을 통째로 바꾸었다. 이 년간의 **타임스킵**을 겪은 후부터 그녀는 조금 게을러졌고, 조금 느려졌고, 조금 무능해졌다. 그러나 그녀는 그 게으름 때문에 자신이 좀더 행복해졌다고 말한다. “일에서 손을 떼지 못했어요. 정말 미친 듯이 일했어요. 회사 끝나면 학원으로 달려가서 **스페인어**를 배우고. 야간 대학원에 등록해서 경영학 과정을 다니고, 수업을 마치면 다시 회사로 돌아와서 일을 했어요. 보통 새벽 두시 세시에 퇴근하는 거죠. 그리고 아침에 다시 정시에 출근하고. 우리가 하는 **디자인** 일이란 게 원래 그래요. 손을 보기 시작하면 한정 없이 일이 늘어나는 직업들이죠. 그 시절엔 저 자신에게 잠시도 쉴 틈을 주지 않았어요. 무한경쟁 시대잖아요. 그러다가 한 이 년쯤 날려버렸어요. 충격이 아주 커서 정신과 치료를 좀 받았죠. 물론 의사가 하는 말 따윈 전혀 도움도 안 됐지만. 어쨌든 저는 회사로 돌아왔어요. 원래 일도 깔끔하게 잘하는 편이었고 또 외삼촌이 이사도 있어 복귀하는 데 큰 어려움은 없었어요. 그런데 뭔가가 이상해진 거죠. 달라진 것도 변한 것도 없어요. 회사 사람들도 그대로고. 하는 일도 그대로예요. 그런데 그 일 이후부터는 대충 살게 돼요. 일도 적당한 선에서 대충 마무리하고, 퇴근시간이 되면 일이 조금 남아있어도 칼같이 일어서고. 밑에 있는 **디자이너**들에게 양칼지고 못되게 말하는 버릇이 있었는데 요즘엔 이렇게 말하죠. ‘괜찮아. 옷이 조금 덜 예쁘다고 사람이 죽는 것은 아니니까’ 퇴근하고는 놀아요. 아무 기억도. 아무 느낌도 없이 이년도 허비했는데 퇴근하고 서너 시간 정도야 우습죠. 그냥 맥주 마시고, 몸매 되고 마음 맞는 친구들이랑 **나이트**도 갑니다. 저는 생리 때 특별히 힘들진 않지만 바락바락 우겨서 생리휴가 꼭 찾아 먹어요. 아니. 당한 권리인데 그걸 가지고 왜 상사들 눈치를 보는 거죠? 그렇다고 제 삶이 망가졌다는 건 아니에요. 험령험령해졌다고나 할까. 균형감이 생겼다고나 할까 혹시 알아요? 너무 열심히만 살았는데 갑자기 광! 하고 시간이 사라져서 할머니가 되어 나타나면 어떡해요. 그땐 **나이트** 대신에 **카바레**를 가야 하나?”

우리는 불안 때문에 삶을 규칙적으로 만든다. 면밀하게 계획을 세우고 그 계획에 삶을 맞춘다. 우리는 삶을 반복적이고 규칙적으로 움직이게 해서 가장 효율적인 **시스템**이 우리의 삶을 지배하게 만든다. 습관과 규칙의 힘으로 살아가는 삶 말이다. 하지만 효율적인 삶이라니 그런 삶이 세상에 있을까. 혹시 효율적인 삶이라는 건 늘 똑같이 살고 있기 때문에 죽기 전에 기억할 만한 멋진 날이 몇 개 되지 않는 삶을 말하는 것은 아닐까.

여섯 번의 **타임스킵** 현상을 경험한 임유나씨는 나에게 이렇게 말했다. 처의 사라진 시간들은 지금 어디에서 데굴데굴 굴러다니고 있는 걸까요. 그걸 생각하면 참 가슴이 아파요. 누군가를 사랑할 수도. 누군가를 위해 아름다운 일을 할 수도 있는 시간이잖아요. 사라진 시간 속에는 아무것도 없어요. 낭비도, 폐허도, 후회도, 상처도, 그리고 그 시절을 살았다는 느낌도 없죠.

통계적으로 볼 때 규칙적으로 열심히 사는 사람들은 그렇지 않은 사람들보다 **타임스킵**이 될 확률이

무려 팔백 배나 높습니다.

너무 열심히 살지 마세요.

계획을 너무 빡빡하게 잡지 마세요.

남들보다 성공하겠다고 너무 바동거리지도 마세요.

그런 짓을 계속하면 시간이 왕창 사라집니다.

억울하지 않습니까?

그건 적금 만기 하루 전날

교통사고로 사망하는 것처럼 억울한 일입니다.

시간을 저축하는 유일한 방법은 헐렁헐렁하게 사는 겁니다.

생리휴가는 꼭 찾아먹으세요.

월차도 반드시 당겨쥘시다.

마감은 한 번씩 어겨주는 **센스!**

휴가를 반납하고 대신 **특별보너스**를 받을 생각이 없냐고 상사가 물어오면

멋있게 **빠큐**를 한번 먹여주세요(손가락 동작은 다들 아시죠?).

기분이 울적한 날엔 무단결근도 한 번씩!

이상 ‘띠엄띠엄 살기 은 통 몬 무’에서 말씀드렸습니다.